

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Ajka Város Önkormányzata

Készítette: Jakab Johanna – Péntek Magdolna

2024-2029

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Ajka képekben	7
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	50
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	73
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	79
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	87
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	93
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	98
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	99
1. A HEP IT részletei.....	99
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	99
Jövőképünk.....	101
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	102
3. Megvalósítás	115
3.1 A megvalósítás előkészítése	115
3.2 A megvalósítás folyamata	115
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	116
3.4 Nyilvánosság	117
3.6 Érvényesülés, módosítás	118
4. Elfogadás módja és dátuma	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Ajka Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Ajka a Dunántúl közepén, a Bakony hegység délnyugati lejtőjén, a Balatontól 40 km-re északra, 35 km²-en elhelyezkedő, közel 28.000 lakosú iparváros. Közlekedés-földrajzi helyzete jó, hiszen a 8-as fő út mellett fekszik, illetve a központban átszeli a Budapestet Szombathellyel összekötő vasútvonal. Ajka autóbusz közlekedési csomópont is.

Több kis patak folyik át a városon: a Torna és a Csinger-patak a belterületen, míg a Széles víz, Csigere- és Polányi-patak a település határain. A városban mesterségesen létrehozott Csónakázótó is található.

Ajka, Bódé, Tósok, Tósokberénd, Ajkarendek, Bakonygyepes, Csekút, Padrag összeolvadásából alakult meg Ajka városa. Ezen falvakat mind a 11–13. század körül alapították. Ajka, Berénd, Bódé és Padrag személyek után kapták nevüket, míg Csekút, Gyepes, Rendek és Tósok földrajzi eredetű elnevezések. Ajka egy korábbi földbirtokos nemzetségről kapta a nevét, melyet a német Heiko névből származtatnak. 1278-ban már Ayka néven említik, ekkor már templommal rendelkezett. Az elkövetkezendő évszázadokban Ajka lassan fejlődött. Az igazi fejlődést a 19. század hozta meg, mivel 1836-ban felfedezték a közeli Csingervölgyben a szénkészleteket, amelynek kitermelése 1869-től kezdődött meg. 1878-ban megalapították az üvegyárat, 1937-ben pedig a világ első kriptongyárát. Később nagy mennyiségű bauxitot is találtak, melynek hatására megépült az alumíniumkohó valamint a timföldgyár. 1959-ben nyilvánították várossá. Ajka járásközpont, a térség kulturális, egészségügyi, gazdasági, oktatási központja. A város lakosság száma közel 27.000. fő.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A város a közép-dunántúli régió meghatározó ipari központja. A SILKEM Kft. a Bakonyi Erőmű Zrt., az Ajka Kristály Kft., a Bourns Kft., a Le Belier Magyarország Formaöntőde Rt. és a Payer Industries Hungary Kft. évtizedek óta meghatározó üzemei a városnak, mellettük jelentős szerepet töltenek be az egymással együttműködő kis és középvállalkozások. Az ipari parkba betelepült üzemek profilját a járműipar, a fémszerkezetgyártás, a fémmegmunkálás, az elektronika és a csomagolástechnika jellemzi. 2007-ben alakult meg az Ajkai Mechatronikai és Járműipari Klaszter, a közép-dunántúli régió egyik fontos gazdasági integrációja. 2012. április 4-én a Veszprém Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara által menedzselte Közép-dunántúli Regionális Innovációs Klaszter, valamint a Közép-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt. által működtetett Ajkai Mechatronikai és Járműipari Klaszter egyesülésével megalakult a Bakony-Balaton Mechatronikai és Járműipari Klaszter.

Ajka a térség oktatási központja, a környékbeli településekről sok általános- és középiskolás diák utazik be naponta. Az önkormányzat és a Pápai Tankerületi Központ mindent megtesz, hogy korszerű, jól felszerelt intézményeket biztosítson a diákok számára. Az önkormányzat folyamatosan pályázik közintézményeinek bővítésére, fejlesztésére, felújítására. Egy beruházás tervezésekor, pályázat előkészítésekor a város vezetősége figyelembe veszi az esélyegyenlőségi szempontokat és azon dolgozik, hogy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érhesen.

A város évek óta fokozott figyelmet fordít intézményeinek felújítására, akadálymentesítésére. A településen 9 iskola található, amelyek összesen 12 telephelyen működnek. Egy bölcsőde, egy családi bölcsőde 3 óvoda (amelyből az egyik óvoda jelenleg 5 feladatellátási hellyel működik) található Ajkán. 2023. szeptemberétől a városban 100 férőhellyel új óvoda nyílt meg Ajka-Tósokberénden. Az Ajka Városi Óvoda férőhelyeinek száma 850 fő volt, de 2023. augusztus 1. napjától telephelybezárás miatt 125 fővel csökkent. A Regenbogen Német Nemzetiségi óvodában a jelenlegi férőhelyek száma 50 fő.

Megtalálható itt még a **Veszprém Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Ajkai Tagintézménye**, amelynek feladata a beilleszkedési, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességekkel küzdő gyermek problémáinak feltárása, ennek alapján szakvélemény készítése, a gyermek rehabilitációs célú foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával, továbbá az óvoda megkeresésére szakvélemény készítése az iskolakezdéshez, ha a gyermek fejlettsége, egyéni adottsága ezt szükségessé teszi.

A köznevelési törvény által meghatározottan az intézmény az alábbi szakszolgálati feladatokat látja el:

- korai fejlesztés, gyógypedagógiai tanácsadás
- fejlesztőnevelés
- szakértői bizottsági tevékenység
- nevelési tanácsadás
- logopédiai ellátás
- konduktív pedagógiai ellátás
- gyógytestnevelés
- óvoda és iskolapszichológusok munkájának összefogása, segítése, koordinálása
- kiemelten tehetséges gyermekek gondozása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program 4.3./c. pontjában a Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ajkai Tagintézménye által végzett tevékenység részletesebben kerül kifejtésre.

Ajka Város Önkormányzatának Intézményeként 1987. november 1-én alakult meg Ajkán, akkori nevén a Családsegítő Központ. 1997-ben a szociális intézmények összevonásával és a Családsegítő Központ integrálásával jött létre a Családsegítő és Gondozási Központ. 2013. július 1-től az intézmény megszűnt és két jogutóddal működik tovább. 5 település Ajka, Öcs, Szóc, Halimba és Úrkút önkormányzatai hozták létre a Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Társulást, mely fenntartója a Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnak.

2016. január 01. napjával, jogszabályváltozásoknak köszönhetően a Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat átszervezésére került sor, létrejött az **Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ**. A korábbi családsegítés és gyermekjóléti szolgálat összevonásával alakult meg az intézmény család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai egysége, majd új szakmai egységként került létrehozásra a család- és gyermekjóléti központ. Az intézmény fenntartója Ajka Város Önkormányzata.

Az Ajkai Közös Önkormányzathoz tartozó településeken, Ajkán és Öcsön az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ látja el a házi segítségnyújtás, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait.

Az intézmény ellátási területe a család- és gyermekjóléti szolgálat és a házi segítségnyújtás tekintetében Ajka, Halimba és Öcs településekre terjed ki, a család- és gyermekjóléti központ ellátási területe az Ajkai Járás valamennyi települése. Mára egy komplex, egymásra épülő szolgáltatási kínálattal rendelkezik az intézmény, mely gyermekeknek, családoknak, pszichiátriai betegeknek, fogyatékkal élőknek, hajléktalanoknak és időseknek nyújt szolgáltatásokat.

Az Ajkai Önkormányzat fenntartásában működik a **Szociális Szolgáltató és Gondozási Központ** néven egy másik intézmény, amely a következő szolgáltatásokat biztosítja:

- **Idősek otthona** működtetése, amely egy emelt színvonalú bentlakásos intézmény, melynek illetékessége az ország egész területe. 42 férőhelyen idősek végleges gondozását, ápolását látja el. Egy- illetve kétágyas szobákban teljes körű ellátással napi háromszori étkezéssel, ruházattal, textíliával, gyógyszerrel történő ellátás, mentális gondozás, foglalkoztatás szervezés biztosított.

- **Hajléktalan személyek átmeneti szállása**, amely 16 férőhelyen biztosít bentlakásos átmeneti elhelyezést hajléktalanok számára. Éjszakai pihenés, fürdési, mosási, ételmelegítési lehetőség, továbblépésben való segítség biztosított.

- **Idősek Klubja**, amely 50 férőhelyen biztosít lehetőséget napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére azoknak, akik lakásukon élnek.

- **Időskorúak Gondozóháza**, amely 20 férőhelyen idősek átmeneti gondozását, ápolását biztosítja teljes körű ellátással. A szolgáltatás 1 évre vehető igénybe, mely indokolt esetben 1 évvel meghosszabbítható. A lakók számára kiváló körülmények biztosítottak. Akadálymentes és korszerű vizesblokkok, vakok, mozgássérültek és nagyothallók részére speciális eszközök beszerzése után igényes, szép intézményben élhetnek az időskorúak.

- **Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás**, amely a lakásukon élő és a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időseknek, fogyatékkal élőknek a felmerülő krízishelyzetek elhárítására nyújtott 24 órás szolgáltatás.

- **Szociális étkeztetés**, amely a rászorulóknak részére napi egyszeri meleg ételt, házi orvos javaslatára diétás étkezést biztosít.

A megyei szintű feladatokat ellátó **Magyar Imre Kórház** 1972 óta biztosítja a város és a térség lakóinak egészségügyi ellátását.

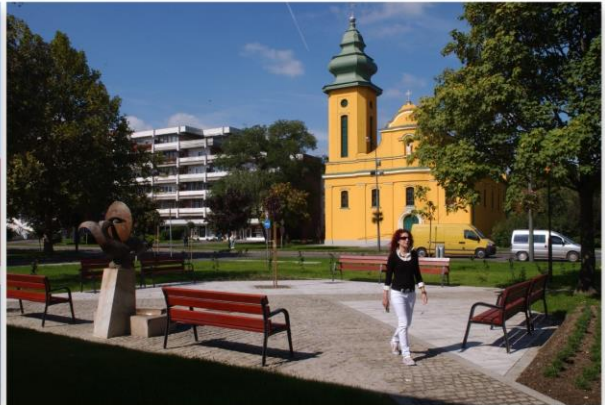
A városban található a kistérség legnagyobb kulturális intézménye a **Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár**, amely részintézményeinek segítségével az ifjúság közművelődése, a felnőttoktatás-továbbképzés, táboroztatás, szabadidős tevékenységek – készségfejlesztés, módszertani-szakmai segítségnyújtás; széles spektrumú programajánlatok által a város és térségének lakosságát, annak valamennyi rétegét megcélozza.

A megújult Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központ a város kulturális életének mozgatórugója. A 2007-2010 között felújított központi intézménye felnőtt-, és gyermekkönyvtárral, 500 férőhelyes modern színházteremmel és 75 férőhelyes kamarateremmel, kiállítóteremmel, valamint információs központtal várja a látogatókat.

Ajka, „az iparból született város”, jellegéből adódóan számos ipartörténeti emlékhellyel büszkélkedik, melyek különlegességeit több helyi múzeum is őrzi. A Parkerdőben található Bányászati Múzeum, eredeti formában megőrzött gépházzal, aknaházzal, kovácműhely – kiállítótermekkel, földalatti tárolókkal hazánk első szabadtéri technikatörténeti emlékmúzeuma, az ajkai szénbányászat műszaki és történeti emlékeit gyűjti. Az épületegyüttes 2010 szeptemberében megújult és az újabb fejlesztéseknek köszönhetően hamarosan interaktív bemutatóhellyé válik és 2019-ben további fejlesztések történtek.

A belvárosban a templom dombon fekszik a 18. századi evangélikus lelkészlakból kialakított Városi Múzeum és Fotógaléria. Emellett turisztikai szempontból fontos még megemlíteni az üveggyártás történetét, valamint a településen készült legszebb termékeket bemutató Ajka Kristály Múzeumot is.

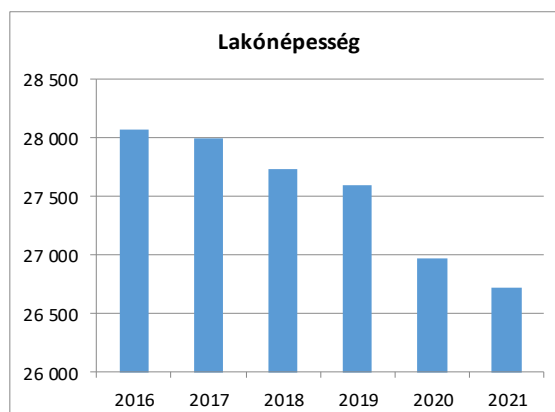
Ajka képekben

Jelen esélyegyenlőségi program készítését segítő statisztikai adatok adnak áttekintést a város demográfiai helyzetéről:

Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	28 071	bázis év
2017	27 995	99,73%
2018	27 736	99,07%
2019	27 593	99,48%
2020	26 963	97,72%
2021	26 720	99,10%

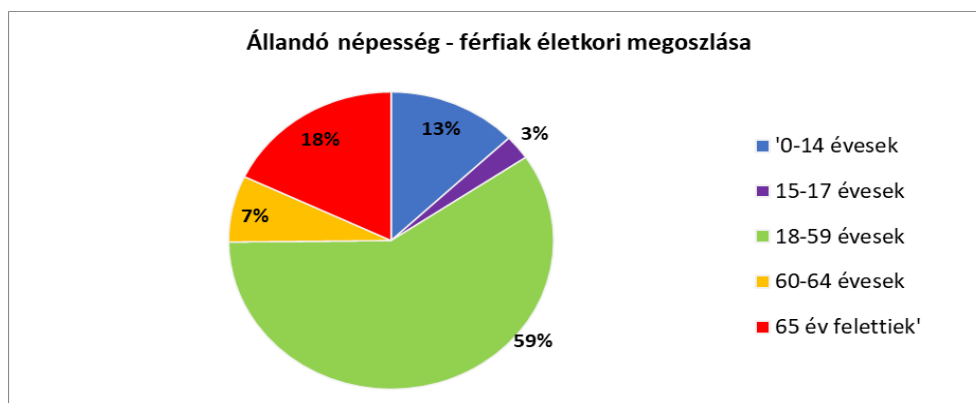
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Megállapítható, hogy 2016 óta a Magyarországra jellemző népességcsökkenő tendencia a településre is jellemző. 2016-ban még 28 071 fő volt Ajka lakossága, amely 2023-ra 26 720 főre csökkent. A számok ismeretében elmondható, hogy az elmúlt öt évben majdnem 5 %-kal csökkent az állandó népesség, amely érték 2%-kal magasabb, mint 2019-ben volt, amikor 3 %-os állandó népesség csökkenés volt tapasztalható. Mindezek alapján elmondható, hogy a népességfogyás folyamata gyorsuló tendenciát mutat.

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	13 487	14 636	28123	47,96%	52,04%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			672	2,39%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 739	1 655	3394	6,18%	5,88%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	357	322	679	1,27%	1,14%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	7 999	7 669	15668	28,44%	27,27%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	975	1 253	2228	3,47%	4,46%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	2 417	3 737	6154	8,59%	13,29%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

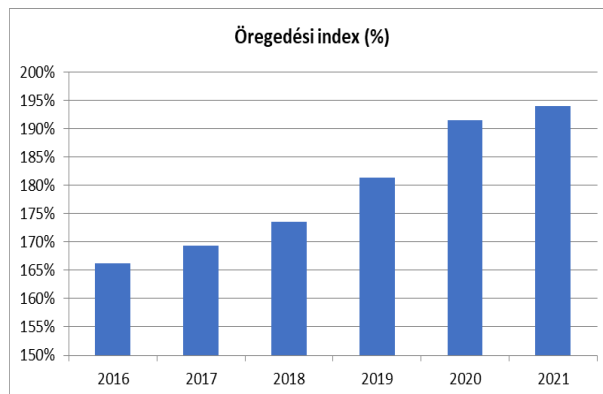

A település korszerkezetére az országosan is megfigyelhető jellemzők érvényesek. Összességében a nők száma magasabb, mint a férfiak száma. Azonban ez az arány korcsoport szerint változik.

Idős kor esetén, vagyis körülbelül 60 éves kortól, a nők száma magasabb lesz, mint a férfiaké. 60 éves korig, ha nem is túlzottan, de a férfiak száma magasabb. A férfiak és nők száma közötti eltérés 65 éves kor felett válik nagyon szignifikánssá. A nők számának aránya a korábbi 1 %-hoz képest 4 %-ra emelkedik. A 2019-ben készült helyzetelemzésben nagyon hasonló arányok voltak, vagyis a nemek arányának korcsoportonkénti eloszlásában lényeges különbség nem tapasztalható 2019 óta.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	5 746	3 456	166,26%
2017	5 819	3 436	169,35%
2018	5 911	3 406	173,55%
2019	6 154	3 394	181,32%
2020	6 300	3 290	191,49%
2021	6 398	3 299	193,94%

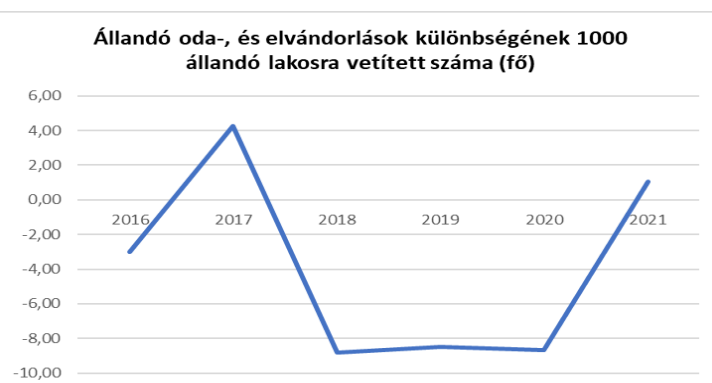
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2016 óta évenként körülbelül 4-5 százalékponttal növekszik az öregedési index mértéke, amely 2021-re már elérte a közel 194 %-ot. Ez az érték magasnak mondható és erősen előregedő településszerkezetet mutat. Ezt az állítást támasztja alá a 2012 évi öregedési index mértéke is, amely akkor 149 % volt. 10 év alatt 45 %-os változás tapasztalható.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-3,02
2017	4,24
2018	-8,79
2019	-8,46
2020	-8,69
2021	1,04

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A városra sajnálatos módon leginkább az elvándorlás jellemző, amelynek érték a 2019-ben készült HEP helyzetelemzésben rögzíthető képest már jóval magasabb. Kivételt képez ez alól 2017 és 2021, mely években az odavándorlás volt jellemző.

A település lakosságmegtartó erejének növelése nehéz és rendkívüli erőfeszítéseket kívánó feladat, ezért mindenképpen pozitívként értékelhető tény, hogy 2021-ben az odavándorlás jellemezte a várost még, ha nagyon kis mértékben is.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-5,22
2017	-7,21
2018	-6,24
2019	-5,24
2020	-8,40
2021	-8,31

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakosság számának redukálódása jelentősen összefügg a természetes szaporodás csökkenésével, a halálozások számának növekedésével és az elvándorlással. Sajnos ezzel kapcsolatban elmondható, hogy a természetes szaporodás és halálozás különbsége 2016 óta kisebb nagyobb mértékben nő a halálozás irányába. A halálozások számának növekedése tapasztalható, azonban nem lineárisan növekszik, hanem váltakozó, csökkenő-növekvő tendenciát mutat. Összességében a természetes szaporodás évek óta negatív értékeket mutat, vagyis magasabb a halálozások száma az élve születések számánál, de az is elmondható, hogy ingadozó ez az érték, hol nagyobb, hol kisebb mértékű a fogyás.

Ajka népmozgalmi adatainak alakulása nem tekinthető kedvezőnek, ezt a statisztikai adatok is alátámasztják.

Értékeink, küldetésünk

A város esélyegyenlőségi programját Magyarország Alaptörvényének II. cikkében leírt eszme alapján készítettük el, miszerint „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésével célunk, hogy a városban élő gyermekek, idősek, nők, mélyszegénységben élők, romák, fogyatékkal élők esélyegyenlőségét biztosítsuk, valamint az egyenlő bánásmód feltételeit megteremtjük.

Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésekor figyelembe vettük Magyarország Alaptörvényének XV. cikkében megfogalmazott értékeket, úgy, mint „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

A Program elkészítése során figyeltünk arra, hogy az előforduló lakhatási szegregációt és oktatási kirekesztődést felszámoljuk. Törekszünk a hátrányos helyzetű csoportok képzettségi és foglalkoztatottsági szintjének növelésére, azon okból, hogy az itt élők minél nagyobb eséllyel legyenek jelen a szabad munkaerő-piacon. Elősegítjük a közszolgáltatásokhoz, egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtését. Küldetésünk továbbá a megfelelő lakókörnyezet kialakítása a településünkön élő hátrányos helyzetű csoportok számára.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Ajka település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv

megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Ajka város **új Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2015**-ben készült el és 2016-ban megtörtént első felülvizsgálata is. 2020-ban a dokumentum újbóli felülvizsgálata megtörtént. A dokumentumban ugyancsak fontos szerepet játszik az esélyegyenlőség, hiszen a stratégiai célok között szerepel „A város jövője = az épített és természeti környezet megóvása és fenntartható fejlesztése”. Ennek része a városi lakás- és életkörülmények javítása: városkép, közterületek, közlekedési kapcsolatok fejlesztése, lakásállomány energetikai korszerűsítése, ami szorosán együtt jár az épületek akadálymentessé tételével. Másik cél „Az emberek jövője = az egyén és a közösség boldogulásának és sikerének segítése”, ezen belül pedig a lakosság egészségi állapotának javítása, egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése. A stratégiai célok megvalósítását 8 kulcsprojekt meghatározásával kívánja a város hatékonyan elősegíteni, a stratégia célok operatív megvalósítását ezzel is biztosítva. A kulcsprojektek között szerepel a szociális városrehabilitáció. A dokumentum kimondja, hogy a városban nem alakult ki szegregátum ugyanakkor a szociális problémák jelen vannak a városban, amelyeket szükséges megoldani. Ezért intézkedéseket dolgoztak ki gettósodás, szegregátumok kialakulásának megelőzésére:

- Antiszegregációs szemlélet és esélyegyenlőség biztosítása.
- Az elszegényedés megelőzése, negatív hatásainak kivédése.
- Lakhatási szegregáció felszámolása.
- A hátrányos helyzetű lakosság gyermekeinek nevelési-oktatási integrációja.

Ajka Város Önkormányzata **Településfejlesztési Konceptiójában** 5 fő célt határozott meg, amelyek a következők

- A városi életkörülmények javítása: a lakáskörülmények és a környezeti feltételek javítása, a panelos részek és környezetük megújítása, infrastrukturális hiányok enyhítése.
- A szociális biztonság megalapozása, hogy a város lakossága a születéstől a kisgyermek, fiatal, majd felnőtt és később nyugdíjas életének minden egyes szakaszában érezze a városhoz való tartozást. (Útravaló program)
- Megfelelő szolgáltatási hálózat kiépítése és az oktatási rendszer bővítése térség-specifikus szakképzési lehetőségekkel: az egészségügyi és oktatási, hivatali hálózat racionális átszervezése, technikai és szakmai színvonalának emelése (térség-szervező szerep erősítése).
- A munkahelyteremtő beruházások, a külső tőke bevonásának ösztönzése, mely elősegíti az ipari szerkezetváltást, és innovációt: vállalkozások letelepedését szolgáló támogatások és politika érvényesítése.
- A térségi integráció fejlesztése: a regionális elérhetőség javítása, a kistérség települései közötti kapcsolat, kooperáció javítása. Európai Unió által biztosított források térségi pályázatokkal való megszerzése.

A fent felsorolt célok megvalósulása közvetett vagy közvetlen módon hozzájárul az esélyegyenlőség megteremtéséhez. A munkahelyteremtés, az épületek, közterületek

korszerűsítése, az infrastrukturális hiányok mérséklése mind olyan célok, amelyek a HEP intézkedési tervében is megjelennek.

A város 2017-ben elkezdte új Városfejlesztési Koncepciójának elkészítését, amelyet még a képviselő-testület ez idáig nem fogadott el. Ebben szerepel az „Egyensúlyos társadalomszerkezet, egészséges emberkincs” elnevezésű prioritás, amelynek része a helyi hátrányos helyzetű és a bevándorló alacsonyabb státuszú népesség lehető legnagyobb részének integrálása, időskorú aktivitás lehető leghosszabb idejű fenntartása, az idős lakosok készségeiknek, egészségi-fizikai állapotuknak megfelelő társadalmi szerepvállalásának ösztönzése. Speciális intézkedések szolgálják a szociálisan hátrányos helyzetűek sportoláshoz való hozzáférését, fogyatékkal élők sportolását, illetve az idősek minél nagyobb arányú bevonását valamilyen sport és rekreációs tevékenységbe.

A költségvetési koncepcióban jelennek meg azon pénzügyi források, amelyek a fent részletezett célok megvalósítását szolgálják.

A Sportkoncepció is érinti az esélyegyenlőségi célcsoportokat, hiszen a sporttal kapcsolatos kiemelt területek, irányelvek között szerepel a hátrányos helyzetű fiatalok sportolási esélyeinek növelése, valamint a fogyatékkal élők sportolási lehetőségének biztosítása.

Az **Ajka Járás Esélyteremtő Programterve** 2015-ben készült el. Az anyagban számos programelem foglalkozik az esélyegyenlőségi célcsoportokkal.

A következő akcióprogramok érintik az esélyegyenlőségi célcsoportokat:

1. Az ajkai járás településein a munkaerőpiaci beilleszkedését segítő, társadalmi együttműködést erősítő és mentális problémák kezelését segítő szociális programok.

Ezen belül:

- Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások fejlesztése.
- Munkaerőpiaci beilleszkedést segítő komplex foglalkoztatási szolgáltatások.
- Mentális problémák kezelését segítő és egészségi állapot javítását célzó programok.

2. Csingervölgy komplex fejlesztése.

Ezen belül:

- Csinger városrész szociális városrehabilitációja.

3. Halmozottan hátrányos helyzetűek foglalkoztatásba való bevonása, a munka világába történő visszavezetése.

4. Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása társadalmi vállalkozások fejlesztésével. Környezetbarát helyi termékek előállítás és piacra juttatása atipikus foglalkoztatási formák bevezetésével.

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2013. július 1-től szűnt meg az ajkai Családsegítő és Gondozási Központ, amely jelenleg két jogutóddal működik tovább. 5 település Ajka, Öcs, Szóc, és Úrkút önkormányzatai hozták létre a Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Társulást, mely fenntartója a Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnak.

2016. január 01. napjával, jogszabályváltozásoknak köszönhetően a Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat átszervezésére került sor, létrejött az Ajkai Család- és Gyermekjóléti

Központ. A korábbi családsegítés és gyermekjóléti szolgálat összevonásával alakult meg az intézmény család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai egysége, majd új szakmai egységként került létrehozásra a család- és gyermekjóléti központ. Az intézmény fenntartója Ajka Város Önkormányzata.

Az intézmény ellátási területe a család- és gyermekjóléti szolgálat és a házi segítségnyújtás tekintetében Ajka és Öcs településekre terjed ki, a család- és gyermekjóléti központ ellátási területe az Ajkai Járás valamennyi települése.

A Városi Intézmények Működtető Szervezete biztosította 2023.június 30-ig a család- és nővédelmi egészségügyi gondozást Ajkán. Ellátási területe Öcs községre is kiterjedt. 2023. július 01-től a Veszprém Vármegyei Csolnoky Ferenc Kórház feladata a védőnői ellátás. 2023. július 01-től a VIMSZ az iskolaorvosi és iskolavédőnői feladatokat továbbra is ellátja Ajka város oktatási intézményeiben.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az adatgyűjtés során alapvető probléma volt, hogy legfrissebb adatok csak nagyon ritkán álltak rendelkezésre, illetve, hogy több forrásból származó ugyanazon adatok nagymértékben eltértek/eltérhettek egymástól.

A táblák kitöltésében a TEIR, KSH adatbázisnak volt a leghangsúlyosabb szerepe, hiszen sokkal gyorsabban lehetett innen információkhoz jutni, mint más forrásokból. Emellett sok segítséget nyújtottak az adatok összegyűjtésében a városi iskolák, óvodák, bölcsőde és Szociális Szolgáltató és Gondozási Központ, az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ, a Molnár Gábor Műhely Alapítvány, a Pápai Tankerületi Központ, a Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Ajkai Járási Hivatal, valamint a rendőrség. Az időseket érintő kérdésekben pedig a helyi nyugdíjas klubok képviselői adtak iránymutatást.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

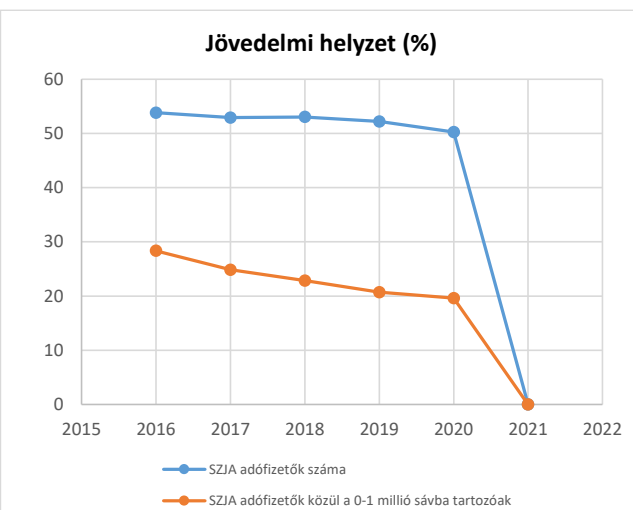
A mélyszegénység fogalma a XX. században jelent meg először. Számos helyen sokféleképpen értelmezik. Vonatkozhat emberre vagy akár embercsoportra is. Magyarországon a mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysággal, azonban ez nem igaz, hiszen a mélyszegélyek körülbelül 50 %-át teszi ki a roma nemzetiség. A mélyszegénység nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Egy ember vagy embercsoport tartósan a létminimum alatt él és egyedül, segítség nélkül nincs is esélye, hogy ebből a helyzetből kiemelkedjen. Ilyen esetekben beszélhetünk mélyszegénységről. Ennek az állapotnak a kialakulása többféle okra vezethető vissza. Ilyen okok lehetnek a társadalmi-, gazdasági hátrányok, alacsony iskolázottság, foglalkoztatottság hiánya. Ezek mind hozzájárulnak a mélyszegény kialakulásához.

A szegénységi küszöb alatt, mélyszegénységben élőket ez az állapot nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

Forrás: Cserti Csapó Tibor – Orsós Anna: A mélyszegénységben élők és a cigány/romák helyzete esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	53,82	28,35
2017	52,91	24,85
2018	53,02	22,84
2019	52,19	20,71
2020	50,25	19,60
2021	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2016-tól folyamatosan csökken az SZJA adófizetők száma. Legnagyobb esés 2019 és 2020. között történt. Az adófizetők számának csökkenése a népességfogyással egyenes arányban csökken. Ezért ez egy normális folyamatnak mondható.

Emellett a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma is folyamatosan csökken, amely a garantált bérminimum és a minimálbér emelkedésének tudható be, de ez nem feltétlenül jelenti az általános jólét szintjének emelkedését.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló **1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdése** alapján a **jövedelem**:

– az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b) és (1c) bekezdésben foglaltakra – az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Sztatv.) szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó – megszerzett – vagyoni érték (bevétel), ideértve a Sztatv. 1. számú melléklete szerinti adómentes bevételt, és

ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló törvény, a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló törvény vagy az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b) **vagyon**: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű jog, továbbá pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt – jövedelemként figyelembe nem vett – összeg, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetve összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

Emellett a családok támogatásáról szóló **1998. évi LXXXIV. törvény 4. § -a értelmében**

- **jövedelem**: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott belföldről vagy külföldről származó vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét;
- **rendszeres jövedelem**: a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem.

A mélyszegénységben élők számáról pontos információ nem áll rendelkezésre, ezért csak a helyzetelemzés során összegyűjtött lakhatási, foglalkoztatási, iskolázottsági adatokból lehet következtetni helyzetükre. A településen mélyszegénységben élők hozzávetőleges számáról információt ad még a szociális bérlakásokban élők, valamint a hajléktalanok száma.

A városban három *hajléktalanszálló* működik. Az egyik, amelyet a Szociális Szolgáltató és Gondozási Központ üzemeltet, **16 férőhelyes**. Itt jelenleg 8 nő és 8 férfi ellátása biztosított. Most nincs várakozó listán lévő személy. Általánosságban nyugdíj előtt álló vagy nyugdíjas korú személyek veszik igénybe a szolgáltatást, határozatlan időre. Előfordult már olyan, hogy valaki állást kapott, szociális bérlakást és elhagyhatta a szállót viszont sajnos gyakoribb, hogy egy ottlakó elhalálása miatt szabadul fel hely a szállón. Összeségében elmondható, hogy szinte lehetetlen ezeknek a személyeknek a felemelkedése jelenlegi helyzetükből.

Az egyház által fenntartott hajléktalan szállón jelenleg 9 fő tartózkodik, **10 férőhelyen**. A szolgáltatást igénybe vevők mindegyike férfi, átlagéletkoruk 64 év.

A harmadik menedékhelyet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat üzemelteti Ajkán. A Nappali melegedőn levő férőhelyek száma 30 fő, az éjjeli menedék férőhelyeinek száma 10, de 160-170 %-os kihasználtsággal működik. Várólista itt nincs. Mindenkit, aki szeretne a menedékhelyen

aludni, befogadják, de ennél több személy ellátására már nincs lehetőségük. A menedékhelyen kizárólag férfiak alszanak.

Elmondható, hogy a szállók 100 %-os kihasználtsággal működnek.

Ajka Város Önkormányzatának 28/2015 (XII.10.) helyi rendelete foglalkozik az önkormányzati lakások bérletével. A rendelet 22 §-a szabályozza a bérlakásra jogosultak körét.

Az összkomfortos, komfortos, félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakások száma 90. Ebből 3 db nem kiadható. 2db lakás komfortos, 4 db félkomfortos.

Összesen 44 db **szociális bérlakás** van használatban a településen. Pontos létszám a lakók számáról nincsen. A többi lakás költségalapon vehető igénybe.

Ezek a Galambházban, Fecskeházban, Móra Ferenc utcában találhatóak. Ezek az épületek célzottan, meghatározott feltételek teljesítése mellett csak fiatalok számára érhetőek el.

Ajkán a Segítségel Könnyebb Alapítvány 2 db, 40-40 férőhelyes **Családok Átmeneti Otthonát** működtet, amelyekben, összesen, jelenleg 90-95 %-os a kihasználtság. A lakók határozott ideig, maximálisan 1.5 évig lakhatnak az intézményben. Várólista van, amelyen 3-6 család található. Problémát jelent, hogy kisméretű családoknál, esetleg egy szülő-egy gyermek esetén nem tudnak lakhatást biztosítani, mert kis létszámhoz nagy a lakások alapterülete. Nagyobb a nagyméretű lakások aránya és csak kevés lakás van, ami kis alapterületű. Ezért alakult ki várólista annak ellenére, hogy 90-95 %-os az intézmények kihasználtsága. A lakók esetén körülbelül 30 %-os azoknak az aránya, akik ki fel tudnak emelkedni nehéz helyzetükből a tapasztalat szerint.

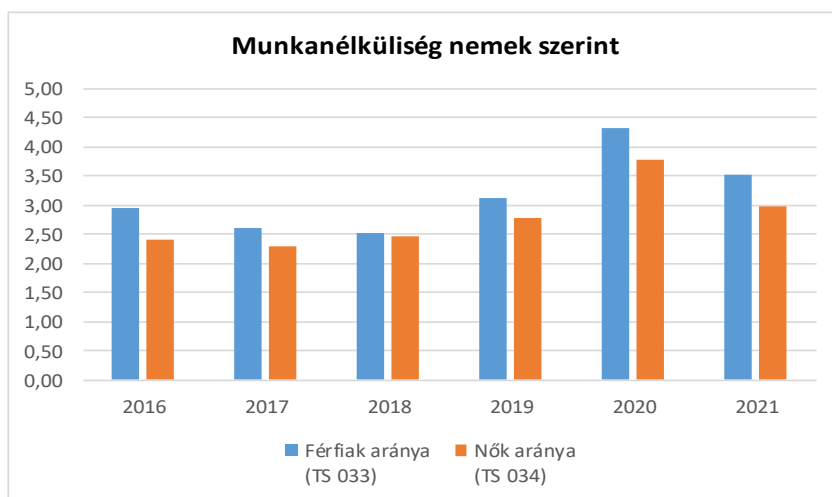
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	2,94	2,39	2,67%
2017	2,59	2,28	2,44%
2018	2,53	2,45	2,49%
2019	3,13	2,77	2,95%
2020	4,33	3,79	4,06%
2021	3,51	2,97	3,24%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

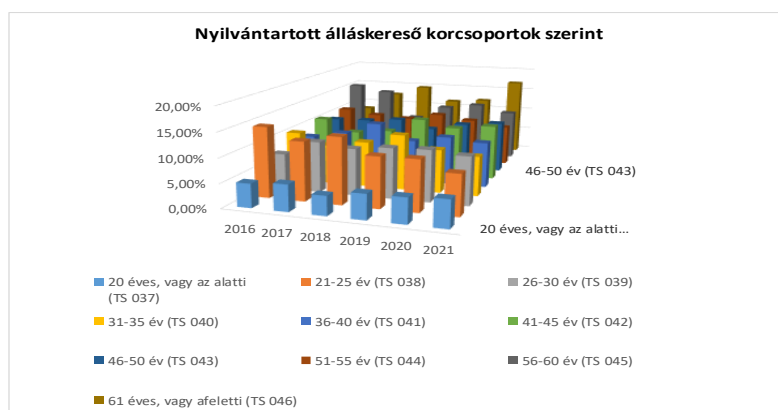
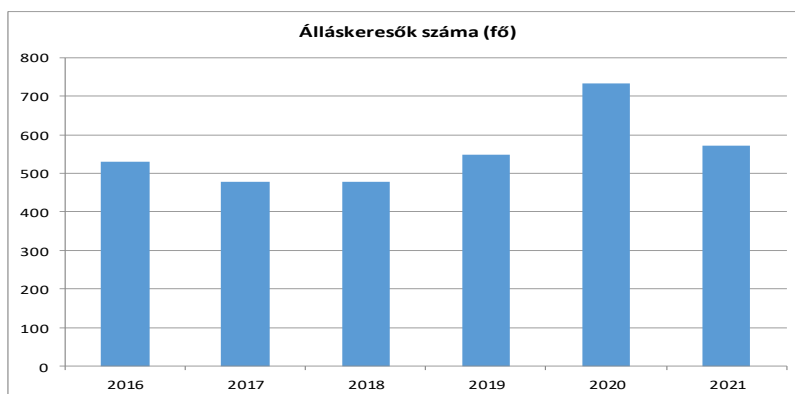

2016 és 2018 között kisebb nagyobb mértékben folyamatosan csökkent a regisztrált munkanélküliek aránya a férfiak körében. Majd 2019-ben és 2020-ban emelkedni kezdett, ami 2021-re csökkenésre váltott át ismét. A nők esetén is hasonlóan alakult a helyzet. Összességében elmondható, hogy a nyilvántartott álláskereső aránya 15-64 éves népesség körében emelkedik.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskereső száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		530	477	477	548	734
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	26,00	26,00	19,00	28,00	38,00	32,00
	%	4,91%	5,45%	3,98%	5,11%	5,18%	5,58%
21-25 év (TS 038)	Fő	77,00	58,00	65,00	57,00	77,00	48,00
	%	14,53%	12,16%	13,63%	10,40%	10,49%	8,38%
26-30 év (TS 039)	Fő	39,00	50,00	46,00	57,00	78,00	57,00
	%	7,36%	10,48%	9,64%	10,40%	10,63%	9,95%
31-35 év (TS 040)	Fő	55,00	39,00	45,00	63,00	66,00	47,00
	%	10,38%	8,18%	9,43%	11,50%	8,99%	8,20%
36-40 év (TS 041)	Fő	43,00	45,00	57,00	48,00	74,00	54,00
	%	8,11%	9,43%	11,95%	8,76%	10,08%	9,42%
41-45 év (TS 042)	Fő	57,00	39,00	43,00	66,00	78,00	66,00
	%	10,75%	8,18%	9,01%	12,04%	10,63%	11,52%
46-50 év (TS 043)	Fő	50,00	46,00	49,00	47,00	74,00	62,00
	%	9,43%	9,64%	10,27%	8,58%	10,08%	10,82%
51-55 év (TS 044)	Fő	56,00	46,00	44,00	58,00	71,00	49,00
	%	10,57%	9,64%	9,22%	10,58%	9,67%	8,55%
56-60 év (TS 045)	Fő	82,00	68,00	39,00	61,00	89,00	61,00
	%	15,47%	14,26%	8,18%	11,13%	12,13%	10,65%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	45,00	60,00	70,00	63,00	89,00	97,00
	%	8,49%	12,58%	14,68%	11,50%	12,13%	16,93%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportos eloszlása szerint a munkanélküliségi mutatók értékei 2016. óta összességében nagyon változó képet mutatnak. Erős ingadozás tapasztalható valamennyi korcsoport esetén. A 20 éves és az az alatti, a 26-30 év közötti, 36-40 év közötti, 41-45 év közötti és a 61 éves vagy feletti korcsoport esetén összességében emelkedés tapasztalható az álláskeresők arányában.

Ez alól kivételt képez 21-25 év közötti korosztály és a 31-35 év, 51-55 év valamint 56-60 év közötti korosztály. Esetükben 2016-ot és 2021. évet nézve csökkent az arány viszont a közbenső években ingadozó értéket mutat.

Nagyon erős emelkedés a 61 éves vagy afeletti korosztály esetén tapasztalható. A tábla életkor szerinti megoszlása rávilágít arra, hogy a 61 év feletti munkanélkülivé vált lakosság elhelyezkedése nagyon nehézkes, szinte lehetetlen.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél belül (TS 058)
	%	%
2016	38,68	48,29
2017	34,17	45,40
2018	36,69	47,43
2019	34,67	49,47
2020	46,73	47,52
2021	53,40	46,41

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat a munkanélküliség évek alatti elmélyülésének százalékos megoszlását mutatja. A 180 napnál régebben regisztrált munkanélüliek száma növekedik. 2019-ben volt egy csökkenés, de utána 2020-ban már jelentős emelkedés tapasztalható majd folyamatos növekedés.

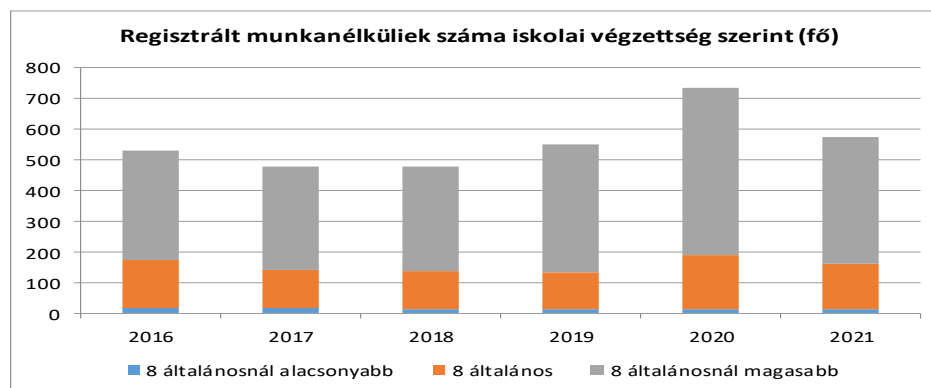
A nők aránya a 180 napon túl nyilvántartott álláskeresőket esetén nagyon ingadozó képet mutat. Ciklikusan csökken, növekszik, majd újra csökkennek az értékek. Elmondható, hogy a tartós munkanélüliek között a nők aránya mindig kisebb, mint a férfiaké.

A tartós munkanélüliek számának emelkedése több okra is visszavezethető, de a tartós munkanélküliség oka az esetek nagy hányadában az egészségügyi alkalmatlanság.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélüliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélüliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélüliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	530	16	3,02%	156	29,43%	358	67,55%
2017	477	18	3,77%	122	25,58%	337	70,65%
2018	477	15	3,14%	122	25,58%	340	71,28%
2019	548	15	2,74%	119	21,72%	414	75,55%
2020	734	15	2,04%	175	23,84%	544	74,11%
2021	573	13	2,27%	148	25,83%	412	71,90%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tapasztalatok szerint az alacsony iskolai végzettség az elhelyezkedésnek nem gátló tényezője. Sokkal inkább az egyéb kompetenciák okozzák az alacsony iskolai végzettségűek nehézkes elhelyezkedését. Érdekes különbséget tenni férfiak és nők között, ugyanis az alacsony iskolai végzettséggel is végezhető munkák Ajkán általában a nagy monotonitástűrést igénylő munkakörök. Az ilyen jellegű munkák nők által inkább preferáltabbak. A legtöbb cégnél folyamatosan van felvétel különböző betanított munkákra, ahová elég a 8 általános végzettség.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	244	213
2017	226	148
2018	231	101
2019	181	71
2020	440	62
2021	166	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Közfoglalkoztatásban jellemzően azok az álláskeresőek vesznek részt, akik különböző okok miatt (pl. bejárési nehézség, családi, egészségi, mentális problémák, tapasztalat, gyakorlat hiánya) nem képesek elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon. Aján, az önkormányzaton (28 fő) kívül az intézmények és civil szervezetek (egyesületek, alapítványok) foglalkoztatnak álláskeresőket ezzel a támogatási formával.

A közfoglalkoztatásban részt vevők létszáma 2016-ban volt a legmagasabb, azóta számuk folyamatosan csökken.

Az elmúlt években a közfoglalkoztatottak száma jelentős mértékben visszaesett. Kormányzati cél a közfoglalkoztatottak számának csökkentése, annak érdekében, hogy aki alkalmas az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedésre, az ne közfoglalkoztatottként végezzen munkát. Az elsődleges munkaerőpiacra történő „átlépés” elősegítésére – a korábbi évekhez hasonlóan – a Közfoglalkoztatásból a versenyszférába program működik:

A program keretében a versenyszférában munkát találó közfoglalkoztatottak 45.600 forint elhelyezkedési juttatásban részesülhetnek havonta.

A teljes foglalkoztatás akkor valósítható meg hosszútávon fenntartható módon, ha abban minél nagyobb arányt képvisel a versenyszféra, ha minél több új, adófizető munkahely jön létre, és ha azok, akik képesek és készek nyílt munkaerőpiaci feltételek mellett dolgozni, megfelelő segítséget kapnak az elhelyezkedésükhöz. A támogatás célja, hogy a kellő motivációval, szakképzettséggel rendelkező, munkára kész és képes személyek ne a közfoglalkoztatásban vegyenek részt, hanem a versenyszférában helyezkedjenek el, ezzel is elősegítve a teljes foglalkoztatás elérését.

A támogatás a közfoglalkoztatottat ösztönzi a versenyszférában történő elhelyezkedésre oly módon, hogy a közfoglalkoztatási jogviszony időtartamának lejártát megelőzően történő elhelyezkedése esetén, elhelyezkedési juttatásban (egyfajta bónuszban) részesül. Minél hamarabb lép ki az egyén a közfoglalkoztatásból, annál több támogatásra lesz jogosult, mivel a közfoglalkoztatásából hátralévő időre kapja havonta, utólag a támogatást, amelynek havi összege 45.600 forint. Elhelyezkedési juttatásra jogosult az a közfoglalkoztatott is, aki mezőgazdasági idenymunkában vesz részt, ezen támogatás napi díjazása 2000 forint.”

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés, a mobilitás elősegítésére rendelkezésre állnak támogatási eszközök.

A foglalkoztatási programok (GINOP, TOP, valamint a központi munkaerőpiaci programok) első sorban a munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetű álláskeresőket (alacsony iskolai végzettségűek, 25 év alattiak, 50 év felettiak, GYES-ről, GYED-ről visszatérők, közfoglalkoztatottak, inaktívak, tartós álláskeresőket) elhelyezkedésének támogatását segítik elő.

Az elmúlt években a munkaerőpiaci programban részt vevők száma kismértékű csökkenést mutat, a 2020-as évet kivéve, ekkor kiugróan magas volt a támogatással elhelyezkedettek száma. Ennek oka, hogy a COVID vírus megjelenését követően kihirdetett veszélyhelyzet miatt a foglalkoztatók jelentős többsége szüntette meg alkalmazottjainak a munkaviszonyát, aminek hatására a regisztrált álláskeresőket száma is több mint duplájára emelkedett. Ebben az évben a foglalkoztatottság növelése érdekében az állami foglalkoztatási szerv nyújthatott bérköltség támogatást a visszafoglalkoztatáshoz is, ezzel a munkáltatók kedvezőbb helyzetbe kerülhettek, a munkavállalók pedig visszakaphatták korábban elveszített állásukat.

A vállalkozások munkaerő támogatása és munkatapasztalat szerzés támogatása az Út a munkaerőpiacra GINOP 5.1.1-15-2015-00001 és az Ifjúsági Garancia GINOP 5.2.1-14-2015-00001 azonosító számú kiemelt projektek keretében valósult meg.

A program keretében szakképzett fiatalok munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatásához és a hátrányos helyzetűek munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatásához fix 90 napos 100 %-os bérköltség támogatás, továbbá az álláskeresőként nyilvántartott 25 év alatti vagy legalább 1 hónapja nyilvántartott 25 év feletti álláskereső után legfeljebb 6 hónapra 50%-os bérköltség támogatás vehető igénybe.

Vállalkozások munkaerő támogatása

A munkaadók az állami foglalkoztatási szervként eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatalhoz benyújtott kérelem alapján vissza nem térítendő támogatást kaphatnak, ha az állami foglalkoztatási szervnél álláskeresőként nyilvántartott 25 év alatti vagy legalább 1 hónapja nyilvántartott 25 év feletti álláskeresőt foglalkoztatnak munkaviszony keretében.

A támogatás folyósítási időtartama legfeljebb 6 hónap lehet.

A támogatás mértéke a foglalkoztatót terhelő bérköltség (bruttó bér és ténylegesen átutalásra kerülő szociális hozzájárulási adó) 50%-a, de teljes munkaidős foglalkoztatás esetén legfeljebb 250 ezer Ft havonta.”

Hátrányos helyzetűek munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatása

A munkaadók a munkaerőpiaci programban az állami foglalkoztatási szervként eljáró járási hivatalhoz benyújtott kérelem alapján kaphatnak támogatást, ha az alábbi hátrányos helyzetű nyilvántartott álláskeresőt foglalkoztatnak munkaviszony keretében teljes munkaidőben, vagy legalább a napi 4 órát elérő részmunkaidőben:

- tartósan, legalább 6 hónapja regisztrált álláskeresőt;
- 25-30 év közötti pályakezdő álláskeresőt, aki a fiatal szakképzettek munkatapasztalat-szerzési támogatása feltételeinek nem felel meg;
- 12 hónapon belül csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermekgondozási díjban, gyermeknevelési

támogatásban, ápolási díjban, gyermekek otthongondozási díjában részesült, vagy a kérelem beadásakor is részesülő álláskeresőt;

- a közfoglalkoztatásból a versenyszférába visszavezethető álláskeresőt, aki legfeljebb 30 napja lépett ki a közfoglalkoztatásból;
- 50 év feletti álláskeresőt;
- alacsony iskolai végzettségű álláskeresőt.

A tartós álláskeresők elhelyezkedését segíti a „Tartósan álláskeresők komplex elhelyezkedési támogatása”.

A támogatás a súlyosan hátrányos helyzetű munkavállaló foglalkoztatását segíti elő és annak hátrányos következményeinek enyhítését célozza. Az állami foglalkoztatási szerv a súlyosan hátrányos helyzetű munkavállaló foglalkoztatását elősegítő támogatást folyamatosan nyújtja.

A támogatás szempontjából súlyosan hátrányos helyzetű munkavállaló olyan személy, aki:

- a) legalább 24 hónapja regisztrált álláskereső; vagy
- b) legalább 12 hónapja regisztrált álláskereső és
 - 15 és 24 év közötti életkorú; vagy
 - alapkülső iskolai végzettségű; vagy
 - 50 éven felüli személy; vagy
 - egy vagy több eltartottal egyedül élő felnőtt.

A súlyosan hátrányos helyzetű munkavállalók elhelyezkedésük esetén hat hónapig járó bérkiegészítést kaphatnak. Ha foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesítenek, a minimálbér 30 százalékaival megegyező összeghez, jelenleg havi 69.600 forinthez juthatnak. Mindezek mellett a munkaadó is támogatásban részesül, amennyiben súlyosan hátrányos helyzetű személyt alkalmaz, mivel a jogviszony első négy hónapjára a munkavállaló bérének felét megtéríti az állami foglalkoztatási szerv.

A munkaerőpiaci programok között létezik vállalkozóvá válást elősegítő támogatás:

A lehetséges vállalkozási területek széles körűek, az elmúlt években a legjellemzőbbek a különböző szolgáltatások nyújtása céljából indított vállalkozások voltak (pl. kozmetikus, fodrász, műköröm építő, de volt kovácsoltvas termék gyártására, takarításra, gyógynövénytermesztésre indított vállalkozás is).

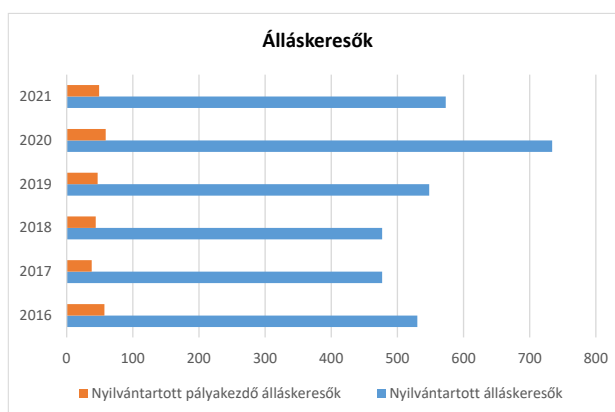
„A munkaerőpiaci programban meghatározottak szerint vállalkozóvá válást elősegítő támogatás nyújtható annak az álláskeresőnek, akit legalább egy hónapja álláskeresőként nyilvántartanak, aki az állami foglalkoztatási szerv által nyújtott szolgáltatás keretében a vállalkozás indításához szükséges jogi, pénzügyi készségeket megszerzi, és aki a szolgáltatás keretében üzleti terv készítésével bemutatja az indítani kívánt vállalkozás hatékonyságát és működésének részleteit.

Hat hónapon keresztül a kötelező legkisebb munkabér 100%-ának megfelelő mértékű támogatás és legfeljebb a kötelező legkisebb munkabér tizenötszörösének megfelelő mértékben egyszeri visszatérítendő vagy vissza nem térítendő tőketámogatás nyújtható.”

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	530	57
2017	477	38
2018	477	44
2019	548	47
2020	734	59
2021	573	49

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Elmondható, hogy 2016 – től 2021-ig összességében csökkent a nyilvántartott, pályakezdő állás keresők száma, azonban az értékek hol nőnek, hol csökkennek a különböző évek folyamán. 2021-re 2020-tól ismét kis mértékben növekedett a számuk.

A fiatalok elhelyezkedésének támogatását segíti elő az Ifjúsági Garancia GINOP 5.2.1-14-2015-00001 azonosító számú kiemelt projekt.

A program keretében a már fent említett vállalkozások munkaerő támogatása, valamint a fiatal szakképzettek munkatapasztalat-szerzés támogatása adható.

Fiatal szakképzettek munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatása

A munkaadók munkaerőpiaci programban az állami foglalkoztatási szervként eljáró járási hivatalhoz benyújtott kérelem alapján kaphatnak támogatást, ha 30. életévét be nem töltött és utolsó szakképzetségét (iskolarendszerben vagy felnőttképzésben szakképesítést, szakképzetséget szerzett vagy felsőfokú végzettségű) 2011-ben vagy azóta megszerzett állás keresőt foglalkoztatnak munkaviszony keretében teljes munkaidőben, vagy legalább a napi 4 órát elérő részmunkaidőben. Elvárás, hogy a foglalkoztatott személy a 2011-ben vagy azóta megszerzett (valamelyik, tehát nem feltétlenül az utolsóként szerzett) szakképzésének/szakképzetségének megfelelő foglalkoztatásra kerüljön sor a munkaadónál.

A mobilitás elősegítésére lakhatási támogatás, valamint utazási támogatás országos munkaerőpiaci programok kerültek meghirdetésre.

Mindkét program célcsoportjába azok az állás keresők tartoznak, akik számára felajánlott munkalehetőség esetében a munkavégzés helye eltér az állandó lakóhelyüktől. Akinek legalább 10 km-re, de 60 km-nél közelebbi, eltérő településen található a munkavégzés helye - az egyéb feltételek teljesülése esetén - az utazási támogatást vehet igénybe. Akinek a lakhelyétől legalább 60 km-re lévő településen található a munkavégzés helye, az pedig lakhatási támogatást vehet igénybe.

A lakhatási támogatás program keretében a támogatás hat hónap időtartamra, a lakásbérleti díj tekintetében nyújtható, és teljes hónapok számolhatók el. A támogatás összege legfeljebb 162 400 Ft/hó lehet.

Az utazási támogatás program keretében a támogatás szintén hat hónap időtartamra nyújtható, a lakóhely és a munkavégzés helye közötti távolság tekintetében 10 km távolság felett minden teljes 10 km után a támogatás megállapításakor hatályos kötelező legkisebb munkabér 5 %-ának megfelelő összegben. A program keretében teljes hónapok számolhatók el.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A munkaerőpiaci integrációt segíti elő a „munkavállalók és vállalatok alkalmazkodóképességének és termelékenységének javítása a munkaerő fejlesztésén keresztül” című GINOP_Plusz-3.2.1-21-2021-00001 kiemelt projekt.

A támogatás célja, hogy a feltételeknek megfelelő vállalkozásoknak továbbadott támogatást nyújtson a munkahelyi képzések megvalósításához, ezzel növelve a termelékenységüket. Ennek érdekében a munkaadók az állami foglalkoztatási szervként eljáró kormányhivatalhoz benyújtott kérelem alapján támogatást kaphatnak.

Helyi foglalkoztatási program a járásban a „TOP 5.1.1-15-VE1-2016-00001 Megyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási- gazdaságfejlesztési együttműködések” elnevezésű munkaerőpiaci program.

A program keretében vállalkozóvá válás támogatására, valamint a munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetű álláskereső bérköltség támogatására van lehetőség.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzat, valamint intézményei is elsősorban közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatja a mélyszegénységben élőket valamint a romákat. Különböző feladatokat látnak el, a parkgondozás, közterület fenntartás, takarítás, konyhai kisegítő, karbantartás területén. Ezt követően csak néhány százalékuk kerül át tartós foglalkoztatásba.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A hátrányos megkülönböztetés sajnos jelen van a településen. Ez a jelenség elsősorban a nőket, a mélyszegénységben élőket, romákat, fiatalokat érinti.

A nők esetében gyakori probléma a gyermekvállalás kérdése, valamint, amennyiben már van gyermek akkor az esetleges gyermek elhelyezés problémája. Ezen problémák esetleges felmerülése miatt a munkáltatók szívesebben alkalmaznak férfi munkavállalót.

A fiatalok esetében problémát a gyakorlat hiánya jelenti. Hiszen nem szívesen szánnak időt a betanításra és a fiatal munkavállalók képzésére.

Az idős korosztálynál viszont már a teherbírás csökkenése miatt félnek a munkáltatók és nem szívesen bíznak rájuk munkát.

A településen is fellelhető a mélyszegénységben élő réteg. Velük szemben akár öltözködésük miatt, akár lakcím hiány miatt már fellép a negatívabb megítélés, és jelentős hátrányba kerülnek egy állás interjún.

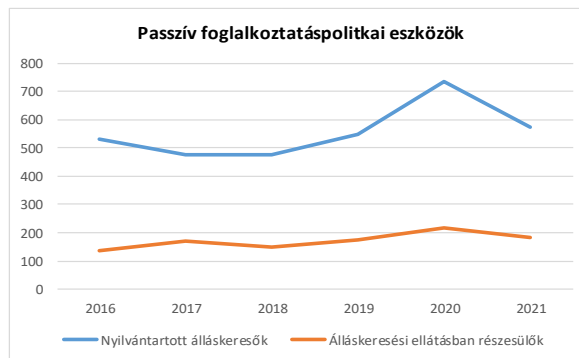
- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Az utóbbi években ilyen jellegű tanfolyamok nem voltak a településen. Korábbi években a nyugdíjas klubok érintettségével voltak ezek az alkalmak jellemzők.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	530	2,81%	137	25,85%
2017	477	2,55%	171	35,85%
2018	477	2,59%	148	31,03%
2019	548	3,04%	176	32,12%
2020	734	4,22%	219	29,84%
2021	573	3,37%	185	32,29%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

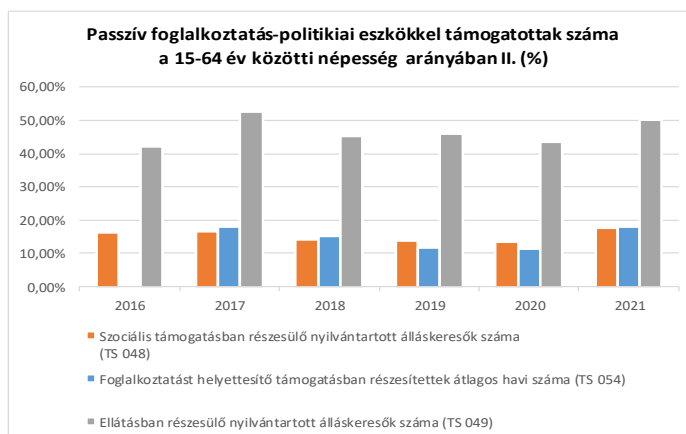

A nyilvántartott álláskeresők száma hullámzóan, de emelkedést mutat. 2020-ban érte el számuk a csúcspontját. 2020 és 2021. között csökkent, de elmondható, hogy 2016-os értékhez képest emelkedett a 2021-es érték.

Az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma egyenletesebb képet mutat az előző táblán szereplők adatokhoz viszonyítva, de 2016-hoz képest itt is emelkedés tapasztalható.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	87	16,42%	0	0,00%	224	42,26%
2017	80	16,77%	85	17,90%	251	52,62%
2018	67	14,05%	72	15,11%	215	45,07%
2019	75	13,69%	64	11,76%	251	45,80%
2020	99	13,49%	84	11,50%	318	43,32%
2021	102	17,80%	103	18,04%	287	50,09%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők ellátására vonatkozó adatok mindegyikéről elmondható, hogy a 2016. évi adatokhoz képest emelkedett a számuk kisebb nagyobb mértékben. A legnagyobb emelkedés az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők számában tapasztalható. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás esetén és a szociális támogatásban részesülők esetén nem tapasztalható olyan nagy emelkedés a 2016. évi adatokhoz képest. Mindhárom adattábla esetén az értékek hullámzó mintázatot követnek.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	0
2017	20
2018	19
2019	23
2020	25
2021	24

Forrás: TeIR, KSH

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma folyamatos emelkedést mutat 2017 óta. A legnagyobb emelkedés 2018. és 2020. között volt tapasztalható. 2020. és 2021. között kismértékű csökkenés tapasztalható a támogatásban részesülők számában.

Az egyes ellátásokra való jogosultság feltételeit a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szocvtv.), a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) valamint e jogszabályokban biztosított felhatalmazás alapján alkotott önkormányzati rendeletek (a szociális igazgatásról valamint a pénzbeli és természetben nyújtott szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 5/2015. (II.27.) és a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról és a fizetendő térítési díjakról szóló többször módosított 29/2013. (XII.16.)) határozzák meg, amelyet a képviselő-testület a 2023. január 18. napján megtartott ülésén – a rászorultsági feltételeket jelentősen kiszélesítve - módosította.

Az új önkormányzati rendelet szabályai szerint a képviselő-testület települési támogatást nyújthat a szociálisan rászoruló személynek:

Rendszeres ellátások:

1. a lakhatáshoz kapcsolódó kiadások viseléséhez:

Lakhatási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 90.000.- Ft-ot, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona.

A lakhatási támogatás egy hónapra jutó összege

- 7.500.-Ft, ha a jogosult háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 30.000.- Ft-ot,
- 5.000.- Ft, ha a jogosult háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem eléri, vagy meghaladja a 30.001.-Ft-ot, de nem éri el a 60.000.- Ft-ot,
- 3.500.- Ft, ha a jogosult háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem eléri, vagy meghaladja a 60.001.-Ft-ot, de nem éri el a 90.000.- Ft-ot,

A lakhatási támogatást tárgyév december 31. napjáig kell megállapítani

2. a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának ápolását végző személy részére:

A Népjóléti Bizottság ápolási támogatást állapíthat meg annak a személynek, aki 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának [Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pont] ápolását, gondozását végzi, feltéve, ha a családban az egy főre jutó havi átlagjövedelem nem haladja meg a 60.000.- Ft-ot, és vagyonnal sem rendelkeznek.

3. a gyógyszer-kiadások viseléséhez:

Gyógyszertámogatásra jogosult az a szociálisan rászorult személy, aki a Szt. 50. § (1) vagy (2) bekezdése szerinti közgyógyellátásra nem jogosult, és

- a) akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 60.000.- Ft-ot, egyedül élő esetén a 72.000.- Ft-ot, és
- b) a havi rendszeres gyógyító ellátásának elismert költsége meghaladja a 6.000.- Ft-ot, és a család tagjai egyikének sincs vagyona.

A gyógyszertámogatás egy hónapra jutó összege a havi rendszeres gyógyító ellátás igazolt és elismert költségének 50%-a, de legfeljebb 6.000.- Ft, azzal, hogy a támogatás összegét 100 forintra kerekítve kell meghatározni

Eseti ellátások:

A rendkívüli élethelyzetbe került, létfenntartási gonddal küzdő személyek részére (akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező, többletkiadások –így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához stb... kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorúlnak).

1. rendkívüli települési támogatás:

Rendkívüli települési támogatás adható kérelemre a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel, valamint annak a személynek, aki létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzd, ha

- a) családjában vagy több személyből álló háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a 72.000.- Ft-ot,
- b) egyedül élő személy vagy gyermekét egyedül nevelő törvényes képviselő esetén a 90.000.- Ft-ot.

A települési támogatás összege alkalmanként:

- a) egyedül élő esetén: 15.000.- Ft,
- b) családban vagy több személyes háztartásban élő esetén: 20.000.- Ft,
- c) kiskorú gyermeket egyedül nevelő törvényes képviselő részére: egy gyermek esetén 15.000.- Ft, több gyermek esetén 10.000.- Ft gyermekenként, de összesen nem haladhatja meg a 40.000.- Ft-ot,
- d) kiskorú gyermeket nevelő család részére: egy gyermek esetén 12.000.- Ft, több gyermek esetén 8.000.- Ft gyermekenként, de összesen nem haladhatja meg a 32.000.- Ft-ot.

A rendkívüli települési támogatás *pénzbeli és természetbeni ellátás formájában (élelmiszer utalvány, közüzemi díj tartozás közvetlen átutalása a szolgáltató felé) is nyújtható*, melyről a döntéshozó az összes körülmény figyelembevételével dönt. A rendkívüli települési támogatás kizárólag élelmiszer utalvány formájában nyújtható, ha a kérelem élelmiszer megvásárlására irányul.

2. temetési támogatás:

Rendkívüli települési támogatáson belül temetési támogatásra jogosult az a személy, aki az elhunyt személy eltemettetéséről gondoskodott, ha a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 72.000.- Ft-ot, egyedül élő esetén a 90.000.- Ft-ot. A temetési támogatás összege alkalmanként 25.000.- Ft.

3. tanszervásárlási támogatás:

A tankönyvek, tanszerek megvásárlásához támogatásban részesülhet az általános vagy középiskola nappali tagozatán tanuló gyermek és fiatal felnőtt, ha

- a) a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a 72.000.- Ft-ot,

- b) gyermeket egyedül nevelő törvényes képviselő esetén a 90.000.- Ft-ot, feltéve, hogy a család nem rendelkezik a Gyvt.-ben meghatározott vagyonnal.
A tanszervásárlási támogatás összege gyermekenként 10.000.- Ft.

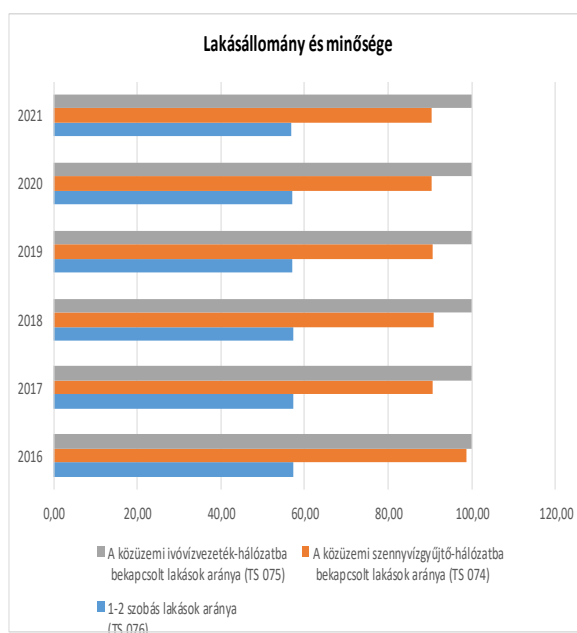
Az igényjogosultak száma évről évre változó, függ a családok szociális helyzetének alakulásától, valamint az egyéb szociális ellátások jogszabályi változásától. *2022. évben az ukrán-orosz háború miatt kihirdetett gazdasági intézkedések következtében kialakult helyzet – lakhatási költségek és élelmiszerárak jelentős növekedése - nagymértékben növelte az igénylők számát. Az önkormányzat ezt ellensúlyozva módosította a szociális rendeletét, kiterjesztve a jogosultsági feltételeket és bevezette az élelmiszervásárlási utalványt, mint támogatási formát.*

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	12572	5	0,40	57,30	98,76	99,92
2017	12578	6	0,48	57,27	90,75	99,95
2018	12591	13	1,03	57,22	90,95	100,00
2019	12605	14	1,11	57,17	90,62	100,00
2020	12640	35	2,77	57,01	90,52	100,00
2021	12658	18	1,42	56,94	90,50	100,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A táblázatot elemezve látható, hogy folyamatosan növekedett a lakásállomány 2016. óta. 2020-ban volt a többi évhez képest a leglátványosabb emelkedés. 2021-re már jóval kevesebb lett a lakásállomány és az épített lakások növekedésének üteme. A közüzemi szennyvízgyűjtő hálózatba bekapcsolt lakások aránya 2016-hoz képest csökkent.

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	12 572	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	12 578	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	12 591	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	12 605	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	12 640	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	12 658	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az elmúlt évek családpolitikai támogatásainak eredményeként a városban tovább csökkent a bérlakás-állomány. A családok elsősorban a saját tulajdonú ingatlan megszerzésére törekszenek, meglévő lakások megvásárlásával, illetve új lakások és családi házak építésével, amelyet a statisztikai adatok is igazolnak. Az elmúlt három évben növekedett az épített lakások száma. Új tendencia a foglalkoztatáshoz kötődő lakhatás biztosítása, amely a munkáltatók által kialakított és működtetett munkásszállók számának növekedését eredményezte.

b) szociális lakhatás

Ajka Város Önkormányzat Képviselő-testületének 28/2015.(XII.10.) önkormányzati rendelete rendelkezik az önkormányzati lakások bérletéről és elidegenítéséről. Az Önkormányzat a tulajdonában álló lakásokat az alábbi jogcímek szerint hasznosítja:

- szociális bérlakás,
- költségelvű bérlakás,
- piaci alapú bérlakás,
- közérdekből bérbeadott bérlakás.

Szociális helyzet alapján jogosult önkormányzati bérlakásra (szociális bérlakás) az a nagykorú, cselekvőképes magyar állampolgár, bevándorolt, letelepedett, hontalan, a magyar hatóságok által menekültként vagy oltalmazottként elismert személy, aki és a vele együtt beköltöző hozzátartozója

- legalább 3 éve ajkai lakóhellyel, vagy ajkai munkahellyel és tartózkodási hellyel rendelkezik és életvitelszerűen a városban él;
- nem rendelkezik személyi tulajdonú lakás egészének vagy részének tulajdonjogával – ide nem értve a haszonélvezettel terhelt, öröklés útján szerzett lakást -,
- nem rendelkezik nyaralóval vagy üdülővel, személygépkocsival - ide nem értve a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjárművet -,
- nem rendelkezik építési telekkel,
- nem rendelkezik bérlakással vagy 5 éven belül nem volt önkormányzati tulajdonban lévő lakás bérlője;
- ha korábban önkormányzati tulajdonban lévő bérlakás bérlőjeként tartozást nem halmozott fel vagy tartozását visszafizette, és a visszafizetés tényét a bérlakás üzemeltetője írásban igazolja;

- g) a bérlakás üzemeltetőjével vagy az önkormányzattal jogi vagy peres ügye nincs és korábban sem volt,
- h) továbbá, akinek háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el a 60.000.- Ft-ot, egyedül élőként a 72.000.- Ft-ot,
- i) és akinek a figyelembe vehető jövedelme a bérlakás üzemeltetője által - a kiutalásra kerülő ingatlanra vonatkozóan - kimutatott lakbér és rezsi költségeket fedezi, és emellett megélhetése is biztosított.

Az önkormányzat jelenleg 102 db bérlakással rendelkezik összesen 3798 m²-en jellemzően 1-1,5 szobás ingatlanokkal, tehát a város lakásállományának 0,8%-ával. 64 db szociális bérlakásként, 38 db költségelví bérlakásként kerül hasznosításra. A költségelví bérlakások mind összkomfortosak, jelenleg 4 db üres a többi lakott. A szociális bérlakások közül 55 db összkomfortos, 2 db komfortos, 4 db félkomfortos, 3 db pedig szükséglakás. A szükséglakások kivételével - amelyek állapotuk miatt nem kiutalhatók - valamennyi lakott. 6 család krízishelyzetére tekintettel ideiglenesen került szociális bérlakásban elhelyezésre.

Jelenleg 3 fő kérelmező szerepel a szociális bérlakásra várók névjegyzékén, 1 főt pedig nyilvántartásba vettünk. Üres, kiutalható lakás jelenleg nincs.

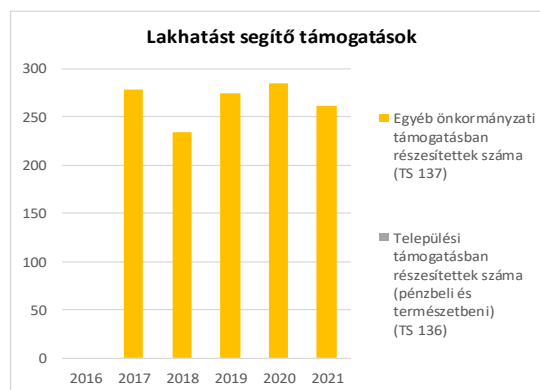
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzatnak lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokról nincs adata.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	0
2017	n.a.	278
2018	n.a.	234
2019	n.a.	274
2020	n.a.	285
2021	n.a.	261

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az önkormányzat - az 5/2015. (II.27.) önkormányzati rendelet alapján - rendszeres pénzbeli támogatással segíti a szociálisan rászoruló lakhatási költségeinek viselését (ld:3.3 pont, rendszeres ellátások: *lakhatási támogatás*) valamint a 28/2015. (XII.15.) önkormányzati rendelet alapján a városban élő fiatal párok részére költségelven lakásokat biztosít a „Fecskeházban”, valamint a „Galambházban”.

Lakhatási támogatás: az önkormányzati rendelet alapján a lakhatási költségekhez történő hozzájárulásként kerül megállapításra, havi rendszeres ellátás, elsősorban a közüzemi szolgáltatóknak történő utalással. 2022. évben átlagosan havonta 35 fő részesült támogatásban.

Az utóbbi években egyre csökken az ellátást igénylők száma a jövedelmi viszonyok emelkedése valamint a növekvő munkalehetőségek miatt.

„Fecskeház” - 8400 Ajka, Újélet utca 18. szám alatt 20 db garzonlakás

Az önkormányzat lakásigényük végleges megoldásáig, de legfeljebb öt év időtartamra, az állami támogatással vásárolt, kialakított - 8400 Ajka, Újélet utca 18. szám alatti - Fecskeházban lakást biztosít azoknak az ajkai lakóhellyel rendelkező fiatal pároknak, akik közül legalább az egyikük 35 év alatti, de a pár másik tagja sem haladja meg a 40 éves kort, és akik:

- a) házastársi vagy élettársi kapcsolatban élnek,
 - b) nem rendelkeznek önálló ingatlan tulajdonnal,
 - c) kereső tevékenységet folytatnak (kereső tevékenységnek minősül az anyasági ellátás is).
- Magyarországon bejegyzett hitelintézettel, vagy biztosítótársasággal kötött lakáscélú előtakarékosági szerződéssel rendelkeznek. A „Fecskeházban” kialakított lakásokat pályázat útján lehet bérbe adni. A kötelező legkisebb lakáscélú megtakarítás havi összegét a pályázati kiírás tartalmazza.
- A „Fecskeházban” található 20 db garzonlakás mindegyike lakott.

„Galambház”-8451 Ajka, Padragi út 207. szám alatt 11 db garzonlakás

Az önkormányzat lakásigényük végleges megoldásáig, de legfeljebb öt év időtartamra – a 8451 Ajka, Padragi út 207. szám alatti – „Galambház” társasházban lakást biztosít azoknak a fiatal pároknak, akik közül legalább az egyikük 35 év alatti, de a pár másik tagja sem haladja meg a 40 éves kort, és akik:

- a) ajkai lakóhellyel, vagy ajkai tartózkodási hellyel és ajkai munkahellyel rendelkeznek,
 - b) házastársi vagy élettársi kapcsolatban élnek,
 - c) nem rendelkeznek önálló ingatlan tulajdonnal,
 - d) kereső tevékenységet folytatnak (kereső tevékenységnek minősül a gyermeknevelési támogatás is),
 - e) Magyarországon bejegyzett hitelintézettel, vagy biztosítótársasággal kötött, legalább havi 25.000 Ft-ot (azaz huszonötezer forintot) elérő, lakáscélú elő-takarékosági szerződéssel rendelkeznek. A szerződésnek legalább a bentlakás időtartamára kell szólnia.
- A „Galambház” társasházban kialakított lakásokat kérelem alapján lehet bérbe adni.
- A „Galambházban” található 11 garzomból jelenleg 7 lakott, 4 üres.

f) eladósodottság

Az önkormányzat szociális rendeletében a lakhatási költségekhez biztosít támogatást, adósságcsökkentési támogatást nem vezetett be. A Népjóléti Bizottság a létfenntartást veszélyeztető, különös méltánylást érdemlő, rendkívüli élethelyzet esetén, az összes körülmény mérlegelésével rendkívüli települési támogatást állapíthat meg a kérelmező vagy a család egy főre jutó jövedelmétől függetlenül. Az ezen rendelkezés alapján megállapított rendkívüli települési támogatás összege családonként és alkalmanként a 142.500.- Ft-ot nem haladhatja meg, ugyanazon család részére évente legfeljebb két alkalommal. A közüzemi díj tartozás közvetlen átutalása a szolgáltató felé történik.

Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetnek minősül különösen, ha:

- a) elemi kár, vagy baleset következett be, vagy a kérelmező vagy családja bűncselekmény áldozata lett,
- b) a közüzemi szolgáltatás megszűnésének veszélye fenyeget,
- c) a lakhatás elvesztésének veszélye fenyeget.

Az önkormányzati bérlakások esetében a 102 bérlakásból 22 bérlőnek van hátraléka, átlagosan 1-2 havi bérleti díjjal tartoznak. Közmű tartozás miatt bérleti szerződést nem kellett felmondani.

A természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény alapján 2022. évben a Családi Csódvédelmi Szolgálattal közösen 1 esetben kellett közreműködni.

Tehát megállapítható, hogy városunkban az eladósodottság nem jellemző.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Ajka városban a külterületi lakások nem jellemzőek, viszont az elmúlt években megszorodott a nem lakóövezetben, jellemzően a kertvárosi városrészek szőlőhegyein lévő egykori pincék átépítése és lakóházként történő használata. Ezek közművesítettek, megközelítésük kiépített úton lehetséges. A közösségi közlekedés (autóbusz) a város valamennyi városrészében elérhető.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Mivel a városban nem alakult ki sem telep, sem szegregált terület ezért ezzel a témával a Helyi Esélyegyenlőségi Program nem foglalkozik.

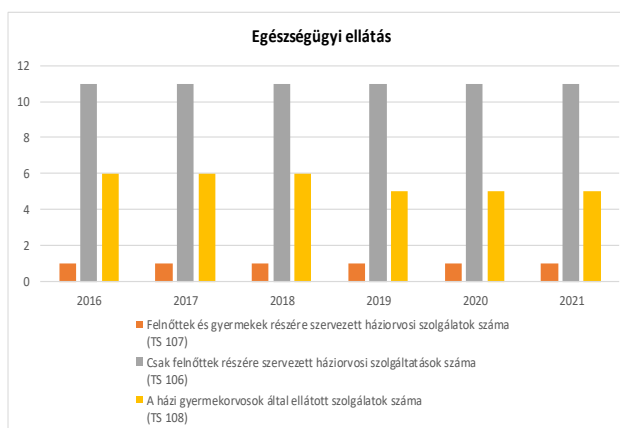
Az Integrált Városfejlesztési Stratégia kimondja, hogy nem alakult ki szegregációs kritériumoknak megfelelő lakókörnyezet, ugyanakkor a szociális problémák jelen vannak a városban, amelyeket szükséges megoldani. Ezért intézkedéseket tartalmaz a gettósodás, szegregátumok kialakulásának megelőzésére.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	11	6	7	0	0,00
2017	1	11	6	7	426	49,22
2018	1	11	6	6	405	51,47
2019	1	11	5	6	400	22,36
2020	1	11	5	6	407	23,49
2021	1	11	5	6	383	27,60

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az elmúlt években jelentősen csökken a korábbiakhoz képest a közgyógyellátásban és ápolási díjban, támogatásban részesülők száma, amely a lakosság egészségi állapotának javulásával is magyarázható. Az ápolás díj, támogatásban részesülők számának 2020-2021 években tapasztalt növekedését a jogosultsági feltételek kiszélesítése okozta.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdés 4. pontja valamint az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: alapellátási törvény) 5. § (1) bekezdés alapján a települési önkormányzat feladatát képezi az egészségügyi alapellátás, ezen belül a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátás; a fogorvosi alapellátás; az alapellátáshoz kapcsolódó háziiorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás; a védőnői ellátás és az iskola-egészségügyi ellátás biztosítása.

Az alapellátási törvény 6.§-a kimondta: „A települési önkormányzat képviselő-testülete – Kormány által kijelölt praxiskezelő által megadott szempontokat figyelembe véve – rendeletben megállapítja és kialakítja az egészségügyi alapellátások körzeteit.”

2023. szeptember 1-től az Országos Mentőszolgálat látja el a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ügyeleti ellátást Ajkán. 2023. július 1. napjától a területi védőnők a Veszprém Vármegyei Csolnoky Ferenc Kórház állományaiba tartoznak, az iskolavédőnők pedig a Városi Intézmények Működtető Szervezete dolgozói.

Ajka Város Önkormányzata Képviselő-testülete fentieket figyelembe véve alkotta meg az egészségügyi alapellátás körzeteiről szóló 17/2016. (XI.10.) önkormányzati rendeletét, amely a város közigazgatási területét 11 felnőtt háziiorvosi, 1 vegyes és 5 gyermekorvosi körzetre, 6 fogorvosi körzetre, 9 védőnői és 4 iskola-védőnői körzetre osztotta.

A háziiorvosi és fogorvosi alapellátást az önkormányzat vállalkozó orvosokkal kötött feladatellátási szerződés keretében biztosítja. A 17 háziiorvosi és a 6 fogorvosi körzetből jelenleg 3 felnőtt és egy vegyes háziiorvosi praxis betöltetlen. A betöltetlen háziiorvosi, fogorvosi praxisok működtetését a Városi Intézmények Működtető Szervezete biztosítja. A két felnőtt háziiorvosi praxis egy éven túli, tartósan betöltetlen, az ellátás helyettesítés útján oldható meg. A háziiorvosok többsége már nyugdíjas korú ezért az elmúlt években megszorodott a felmondások száma, a háziiorvosi alapellátás egyre nehezebben biztosítható.

A háziiorvosi alapellátás a körzetek többségében az önkormányzat tulajdonában lévő – városközpontban található – Semmelweis utcai rendelőintézetben kialakított rendelőkben zajlik. A helyiségeket az önkormányzat ingyenesen biztosítja, a fenntartási költségeket részben átvállalja.

A bakonygyepesi, padragkúti és a rendeki városrészekben helyben, külön kialakított rendelőhelyiségekben zajlik a háziiorvosi ellátás.

A háziiorvosi alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás 2023. szeptember 1-től a Magyar Imre Kórház volt fertőző osztályának épületében kialakított orvosi rendelőben található. Az ügyeleti ellátást az országos Mentőszolgálat biztosítja hétköznapokon 16.00 órától 08.00 óráig, hétvégén és ünnepnapokon 0-24 órában két háziiorvos biztosításával.

A fogorvosi ellátás az egészségügyi vállalkozások által biztosított- többnyire a városközpontban található - rendelőkben zajlik.

A védőnői szolgálat szintén a - kisgyermekes szülők által jól megközelíthető - Semmelweis utcai épületben működik.

Gyógyszertár a város különböző pontjain, különböző városrészekben található, bár a padragkúti városrészben sajnálatos módon bezárt. A 6 gyógyszertár nyitva tartása változó, de többségük hétköznap 18.00 óráig elérhető, egy nagyáruházban működő pedig 20.00 óráig tart nyitva hétvégén is, ezt követően ügyelet működik.

Ajka városban a szakellátást az állami fenntartású Magyar Imre Kórház biztosítja az alábbi ellátásokkal:

Járóbeteg szakellátás

Laboratóriumi diagnosztika
Laboratórium II.
Röntgendiagnosztika
CT
Ultrahang diagnosztika
Patológia II.
Belgyógyászati szakrendelés I.
Belgyógyászati szakrendelés II.
Diabetológia-Endokrinológia
Gasztroenterológiai szakrendelés
Sebészet szakrendelés
Érsebészeti szakrendelés
Terhes gondozás
Szülészet-nőgyógyászat szakrendelés I.
Szülészet-nőgyógyászat szakrendelés II.
Csecsemő-gyermekgyógyászati szakrendelés
Gyermek tüdőgyógyászati szakrendelés
Gyermek gasztroenterológia szakrendelés
Gyermeksebészeti szakrendelés
Gyermeknőgyógyászati szakrendelés
Gyermek neurológia szakrendelés
Fül-orr-gégegyógyászat szakrendelés
Audiológiai szakrendelés
Szemészeti szakrendelés I.
Szemészeti szakrendelés II.
Bőr-nemibeteg szakrendelés
Ideggyógyászati szakrendelés I.
Ideggyógyászati szakrendelés II.
Klinikai neurofiziológia (EMG, EEG ellátás)
Ortopediai szakrendelés
Baleset sebészeti szakambulancia
Baleset sebészeti szakrendelés I.
Baleset sebészeti szakrendelés II.
Kézsebészeti szakrendelés
Urológiai szakrendelés
Onkológiai szakrendelés
Reumatológiai szakrendelés
Menopauza szakrendelés
ODM szakrendelés
Anaesthesiológiai szakrendelés
Infectológiai szakambulancia
Pszichiátriai szakrendelés
Tüdőgyógyászati szakrendelés
Rehabilitáció
Kardiológia szakrendelés I.
Kardiológia szakrendelés II.
Sürgősségi betegellátás
Echokardiográfiai szakrendelés
Fizioterápia
Hidroterápia
Elektroterápia

Fekvőbeteg ellátás

Gyógytorna
Mozgó szakorvosi szolgálat Csecsemő-gyermekgyógyászat
Bőr- és nemibeteg gondozás
Onkológiai gondozás
Pszichiátria gondozás
Tüdőgondozás
Foglalkozás-egészségügyi alapellátás
Központi háziorvosi ügyelet
Diabetológia szakrendelés
Nephrológia szakrendelés

Emellett több magánorvosi rendelő is elérhető a városban többféle szakrendeléssel.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A város lakosságára kiterjedő népegészségügyi szűrőprogramok közül a 45 és 65 év közötti nők részére két évente - a Veszprém Vármegyei Csolnoky Ferenc Kórház által - szervezett mammográfiás szűrővizsgálatról van tudomásunk.

A koragyermekkor kötelező szűrések a védőnői, iskola-védőnői hálózat keretén belül zajlanak. E mellett a védőnők felvilágosító és prevenció programokat is szerveznek. Nagy sikerrel zajlott a pályázatból megvalósult „Szülők iskolája”. A programsorozat célja a városban élő kismamák, kisgyermekes családok életminőségének javítása illetve a hasonló élethelyzetben lévő családok összeismertetése, ezáltal összefogó közösség építése. Ajka város általános és középiskoláit 4 iskolavédőnő látja el. Munkájuk során a tanulók egészségügyi állapota mellett nagy figyelmet fordítanak a mentális állapotukra is. Szűrővizsgálatok, fogadóórák, szünetek és a lyukas órák során adódik lehetőségük egyéni, négy szemközti és kiscsoportban való beszélgetésre, ahol nagyon sok téma és probléma kerül ilyenkor felszínre (pl. táplálkozás, drog, dohányzás, alkohol, barátság, szerelem, Covid vírus, konfliktuskezelés, egészséges környezet, elsősegély, szabadidő hasznos eltöltése, egyéni és társas kapcsolatok, pszichés nehézségek) Meghallgatva őket, személyre szóló tanácsokkal segítik a fiatalokat. Egészségnevelő órákat sokféle témában, osztályfőnöki órán tartanak, azonban a tapasztalatuk az, hogy az egyéni tanácsadás a leghatékonyabb.

Prevenációs és egészségmegőrző programokat – elsősorban az idősebb korosztály számára - a városban működő nyugdíjas klubok is rendszeresen szerveznek, valamint a Civil Házban klub is működik minden héten szerdán. A felnőtt lakosság részére a Nagy László Művelődési Központban havi rendszerességgel tartanak egészségnapokat.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A gyermekek fejlesztése a **Veszprém Vármegyei Pedagógiai Szolgálat Ajkai Tagintézményének** keretein belül zajlik. Szolgáltatásai a korai fejlesztésre, gyógytestnevelésre, nevelési tanácsadásra (pszichológiai gondozás, gyógypedagógiai ellátás), logopédiai terápiára, óvoda- és iskolapszichológusok munkájának koordinálására, szakértői vizsgálatokra, tehetséggondozásra, konduktív pedagógiára terjed ki. Pályaválasztási tanácsadás a megyei központban biztosított. Változásként említhető, hogy az intézménybe érkező gyermekeknél a tünetek súlyosabb mértékűek, sok a komplex problémával küzdő gyermekek száma. Egyre több esetben szükséges a gyermekpszichiáterrel való együttműködés.

Az intézményi (bölcsőde, óvoda, iskola) ellátásban részesülő gyermekek számára az intézményben történik a korai fejlesztés, gyógytestnevelés. A logopédiai ellátás pedig a tanácsadó épületében (8400 Ajka, József Attila utca 30.), melyet bárki igénybe vehet az ajkai járás területéről.

Gyógytestnevelés

Az óvodás és iskolás korosztályú gyermekek egészségi állapotának szűrése, valamint a tanuló ifjúság testnevelési alkalmasságának megállapítása a nevelési-oktatási intézményt ellátó óvoda- és iskola-egészségügyi szolgálat feladata (óvoda- és iskolavédőnő, valamint óvoda- és iskolaorvos). A tanulót, ha az egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés-óra kell beosztani. A következő tanévre szóló orvosi szűrővizsgálatot – kivéve, ha a vizsgálat oka később következik be – május 15-éig kell elvégezni. A következő tanév testnevelési besorolási névsorát el kell juttatni az intézmény vezetőjéhez és a területileg illetékes pedagógiai szakszolgálathoz. Az ellátás folyamatosságának biztosítása érdekében a belépő évfolyamok (1., és 9. évfolyam) szűrését az aktuális tanév október 15-ig lehetőleg el kell végezni.

A 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 10. 28. § (2) értelmében a gyógytestnevelés megszervezése, személyi feltételnek biztosítása a Pedagógiai Szakszolgálat feladata a tankerületi központ által kijelölt nevelési-oktatási intézményekben. A gyógytestnevelés órákhoz szükséges tornaterem és eszközök biztosítása a nevelési-oktatási intézmények, óvodák feladata.

Az iskolában a gyógytestnevelés feladatának ellátása a tanév rendjéhez igazodik.

Ajkán a gyógytestnevelés a Veszprémi Tankerületi Központ égisze alatt működik, a törvényben leírtaknak megfelelően a Pedagógiai Szakszolgálat szervezésében. Szakképzett gyógy testnevelő tanár, Sulák Ágnes végzi városunkban ezt a feladatot. Részben 0. órában, részben délutáni foglalkozások keretében részesülnek ellátásban a tanulók az Ajkai Eötvös Loránd-Kossuth Lajos Általános Iskola „Kossuth” épületének tornatermében.

A városban vállalkozási formában működő fejlesztő központ is található (Aladdin Fejlesztőközpont 8400 Ajka, Deák Ferenc utca 2.), ahol baba-mama klub foglalkozások, valamint iskolaelőkészítő foglalkozások várják a szülőket.

A felnőtt lakosság mozgásszervi rehabilitációja a Magyar Imre Kórház Rehabilitációs Osztályának ellátásaival zajlik.

A **Molnár Gábor Műhely Alapítvány** feladat-ellátási szerződés értelmében fogyatékos nappali ellátását működteti, az önkormányzata által rendelkezésre bocsátott épületekben (8400 Ajka, Móra Ferenc utca 30 és 8451 Ajka, Padragi út 200.) Az ellátotti létszámuk 70 fő, melyhez az önkormányzat támogatást biztosít. Nappali ellátás, fejlesztő foglalkozás és rehabilitációs foglalkoztatás működik a telephelyeken.

Az Alapítvány a nappali ellátást igénybe vevők számára, fejlesztő foglalkoztatást is biztosít, és 2022-ben a rehabilitációs foglalkoztatásban dolgozó, megváltozott munkaképességű munkavállalóink közül is (26 fő), 9 fő a nappali ellátást is igénybe vette.

Az alapítvány célja, hogy Ajka városban és vonzáskörzetében élő értelmi, érzékszervi fogyatékossgal élő, pszichésen és mozgásában sérült személyek nappali ellátását biztosítsa. Életkorra, nemre, sérülési fokra való tekintet nélkül bárki bekerülhet az ellátottak körébe, aki rendelkezik ORSZI Szakvéleménnyel, amennyiben vállalja az ellátási megállapodásban rögzített feltételeket, és nem veszélyezteti saját, és mások testi épségét.

A sérült fiatalok jelentős része a társadalom perifériáján élő, hátrányos helyzetű családból érkezik, magas a hátrányos és halmozottan hátrányos fiatalok aránya.

Az ellátottak körét egészében szemlélve megállapítható, hogy az értelmi sérültség nem definiálható önmagában, hiszen pedagógiai, pszichológiai, szociológiai elakadások nehezítik a sérült, és szűkebb környezetének életlehetőségeit.

A központi idegrendszer károsodása akár örökletes, akár környezeti tényezők hatására jön létre, fejlődési zavart okoz. Az eltérés mennyiségi szempontból mérhető, minőségi szempontból leírható.

Túlnyomó többségben az értelmi (enyhe, közép súlyos) sérülés fordul elő, amelyhez epilepszia, és kevert szorongásos tünetek társulnak. Down szindrómával 6 sérültet, epilepsziás tünetekkel 6 sérültet gondolnak. Az értelmi sérültségük kapcsán, iskolai tanulmányaikban is jelentős zavar jelentkezett, amelyhez a közösségi alkalmazkodás negatív módosulásai is terhelően társultak. A 2 fő látássérültet látnak el, egyikük segítő kutyával él. Hallássérült fiatalunk szociálisan erősen

gátolt. Értelmi sérült fiataljaik jelentős része szintén erősen gátolt szociálisan, néhányan pedig túlzott közléskényszerrel, erős önérvényesítési szándékkal, agresszív magatartással nehezítik társas kapcsolataikat. Halmozottan súlyos sérültek mindennapi fejlesztése, gondozása a fájdalommentes, és az egyre gyorsuló leépülést megakadályozandó céllal bír. 18 év alatti ellátott nincs.

A foglalkoztatásban egyre több a pszichiátriai beteg, az alkoholbetegség miatti megváltozott munkaképességű munkavállaló, és ez a tény, szakmailag kihívás elé állítja a szakembereket.

A nappali ellátás mellett fő tevékenységük a MUNKA.

Fejlesztő foglalkoztatásban 15 fő foglalkoztatását végezték. 2022-ben is minden munkavállaló a Munka Törvénykönyve szerint szabályozott munkaviszonyban. Szövés, parkgondozás, takarítás és csomagolás tevékenységekben dolgoztak, a nappali ellátásban megállapodással is rendelkező munkavállalók.

A rehabilitációs foglalkoztatás 2022-ben, 26 fő foglalkoztatását tette lehetővé. Takarítás, szövés, szociális segítség, sorjázás, kismegszakítók összeszerelése és csomagolás munkakörökben tudják foglalkoztatni a székhelyen és a telephelyen egyaránt.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat a városban élő szociálisan rászorulóknak étkeztetését a **Szociális Szolgáltató és Gondozási Központ** intézményen keresztül biztosítja. Az intézmény 350 adagos konyhával rendelkezik. Az intézmény idős, beteg emberek, szociálisan rászorulóknak és diétás gyermekek napi étkeztetését biztosítja.

A 2022-es évben 34, köztük kombinált (2-3-féle betegség együttes kezelésére szükséges) diétás ételt készítettek, melyből 17 félélt a felnőtt étkezők részére.

2016. január 1-től az intézmény biztosítja a városban működő közintézményekben járó iskolás és óvodás gyermekek diétás étkeztetését is, mely, további 17 féle diétás étel készítését jelentette.

Gluténmentes kenyeret is készítenek.

A gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, az óvodában illetve az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban nyújtott étkezésre. Iskolai étkezésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. A gyermekétkeztetés a **Városi Intézmények Működtető Szervezeten** keresztül valósul meg vásárolt élelmiszerrel, mely a Hungaszt Zrt. ajkai konyhájából valamint a diétás étkeztetés a Szociális Szolgáltató és Gondozási Központ konyhájából történik. A legtöbb telephely saját tálalókonyhával rendelkezik. Ahol nincs, mint például az ajkai Bródy Imre Gimnázium esetén, a diákok átjárnak az Építő Étterem konyhájára.

Az étkeztetést a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló EMMI rendelet 37/2014. (IV. 30.) határozza meg.

Mindhárom közétkeztető esetében elmondható, hogy étlapjait az élelmiszer-vezető irányítása mellett felkészült dietetikusok közreműködésével készítik, szem előtt tartva a hagyományos magyar ízeket, a területi sajátosságokat, a szezonalitást, valamint a fogyasztói elvárásokat - figyelembe véve természetesen a rendelet közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásait.

A **Városi Bölcsőde** saját főzőkonyhával rendelkezik. Friss alapanyagokból dolgozva, helyben készült ételeket kínálnak az ellátásban részesülő gyermekeknek. Diétás étkeztetést is tudnak biztosítani, hiszen mindkét szakácsnő rendelkezik diétás szakács végzettséggel az előírásoknak megfelelően.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzatok sportban vállalt szerepét alapvetően két törvény szabályozza. A sporttal kapcsolatos szakmai kereteket a sportról szóló 2004. évi I. törvény rögzíti. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény a települési önkormányzat feladataként

határozza meg a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében a sport támogatását, a sportolás lehetőségeinek biztosításával segítve az egészséges életmód kialakítását. Ajka Város Önkormányzata e két jogszabály figyelembevételével, a helyi sajátosságok alapján, alkotta meg és fogadta el a 2020-2025 évre szóló **Sportkoncepcióját**, amely három területre osztva határozza meg a város sportéletét: versenysport, szabadidősport valamint a hátrányos helyzetűek és fogyatékkal élők sportolási lehetősége. Mind a három területen sajátos feladatokat és célokat meghatározva.

A városi sportélet irányítója a **Sportváros Nonprofit Kft.**

A Kft. 2016. január 1-én kezdte meg működését. Azzal a céllal jött létre, hogy egységbe foglalja Ajka város sportéletét.

Rendelkezésükre áll a Városi Sportcsarnok a hozzátartozó öltözőkomplexummal, a három jó minőségű élőfüves labdarúgó pálya, a nagyméretű műfüves pálya, a két műfüves kispálya, az atlétikai pálya, az extrém pálya, az utánpótlás csapatokat kiszolgáló öltözőépületek, az újonnan átadott jégcsarnok, városi uszoda. Rendezvényeiket, versenyeket a sportszervezetek önállóan szervezik meg és bonyolítják le, a Kft. a háttérrel biztosítja. Napi kapcsolatban áll valamennyi, a létesítményeket használó ajkai sportegyesülettel. Helyet biztosít a városi diáksport versenyeknek, megyei, regionális döntőknek.

Nagy népszerűségnek örvendenek saját, illetve a sportaktívák által szervezett rendezvényei. A városi kispályás bajnokság, a téli terembajnokság, az Óév kupa, a tekebajnokság, a sakkversenyek, a több, mint 30 éve működő kondicionáló torna.

Sikeresek a futóprogramok. Az Ajka rajtja, a Somlócsúcs-futás, a Szilveszteri futás, az Éjszakai futás.

Ajka Város Önkormányzata a sportot az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés egyik legfontosabb eszközének tekinti úgy a gyermek, mint a felnőtt generációk esetében is. A kiemelt sportegyesületek működési költségéhez évenkénti felülvizsgálat útján megállapított összeggel járul hozzá az önkormányzat. A többi sportegyesületet a lehetőségeihez mérten pályázat útján támogatja.

A sportkoncepció fő stratégiai céljai:

- a) A város arculatát meghatározó, kimagasló hazai (esetleg nemzetközi) eredményességet produkáló szakosztályok, csapatok, versenyzők támogatása.
- b) A fenti sportágak utánpótlásrendszerének támogatása, a tehetségek kiválasztásának és gondozásának biztosítása.
- c) Az egészségkárosultak, a tanulásban értelmileg és mozgásban akadályozottak sportjának fokozott figyelemmel kísérése, szervezeteik működtetéséhez, rendezvényeik lebonyolításához támogatási lehetőségek biztosítása.
- d) A sportélet alapját képező óvodai, iskolai testnevelés és sport személyi és tárgyi feltételeinek javításában történő közreműködés.
- e) A diáksport városi versenyrendszerének működtetéséhez szükséges feltételek biztosítása, a tanulók egészséges fejlődését, betegség megelőzését szolgáló programok, tevékenységek támogatása.
- f) A lakosság minden rétegének ösztönzése a rendszeres sportolásra.
- g) A szabadidősport területén szemléletformálás az egészséges életmód népszerűsítése érdekében, a kínálat bővítése mellett az egészségmegőrzéssel, rekreációval foglalkozó kisközösségek, klubok, sportszervezetek programjainak, tevékenységének támogatása, valamint önálló rendezvények szervezése, a szabadidősport helyi feltételeinek javítása.
- h) Az eddig elért sportértékeink megőrzése.
- i) Az önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények állagának megóvása, lehetőség szerinti korszerűsítése, működtetésük hatékonyságának növelése. .
- j) A sportvállalkozások tevékenységének ösztönzése, a koncepcióban foglalt célok megvalósításához szükséges együttműködés kialakítása.

- k) A hazai és nemzetközi sportkapcsolatok ápolása, bővítése, a partnervárosi kapcsolatokon belül a sport szerepének további szélesítése.
- l) A kiemelkedő eredményeket elért sportolók és sportszakemberek elismerési rendszerének működtetése.
- m) A látványsportágak támogatási rendszere által nyújtott lehetőségek maximális kihasználása az infrastruktúra-fejlesztés, az utánpótlás-nevelés területén.
- n) Jó kapcsolat ápolása a Pápai Tankerületi Központtal a diáksport fejlesztése céljából.

Óvodai testnevelés és mozgásfejlesztés

Az óvodákba érkező gyermekek mozgáskultúrája nagyon eltérő, esetenként alacsony szinten van. Az egészséges életmódra nevelést, a gyermekek mozgásfejlesztését már óvodáskorban el kell kezdeni. Ebben az életszakaszban kapcsolódhatnak be a gyermekek először a rendszeres testnevelésbe, amely nagyban hozzájárul mozgáskultúrájuk fejlődéséhez, egészségük megőrzéséhez, teherbírásuk, állóképességük növeléséhez, a közösségi magatartás kialakulásához. Óvodába lépésétől kezdve a gyermek mozgásfejlődését, későbbi sportbéli sikereit, a rendszeres testedzéshez fűződő viszonyát jelentős mértékben az intézményes testnevelés színvonala határozza meg. Az óvodai mozgásfejlesztés nagyon fontos az életkori sajátosságoknak megfelelő motoros képességek kialakítása szempontjából. Az óvodai testnevelés szervezeti kereteit és tartalmát tekintve alkalmas az életen át tartó sportolás megalapozására.

Ajkán a foglalkozások megszervezése kötött és kötetlen formában történik. Az óvoda vezetése törekszik arra, hogy megvalósuljon a mindennapos testmozgás. Testnevelés foglalkozáson korcsoporttól függően heti két-három alkalommal vesznek részt a gyerekek. Az óvodapedagógusok a gyermekek életkori sajátosságára építve az egész nevelési év folyamán igyekeznek minden lehetőséget kihasználni - a teremben és a szabad levegőn - a testi nevelésre, a játékos mozgásra. Az óvodák helyi körülményei, a zárt udvarok lehetővé teszik a szabadban történő mozgás megszervezését. Ajkán valamennyi óvodaegység rendelkezik „tornaszobával”, igaz közülük csak egy éri el a 60m²-t. Szereklél való ellátottság a pályázatoknak köszönhetően megfelelő.

A testnevelést kiegészítő programok:

- úszásoktatás (Rája '94 Úszóklub)
- Nemzeti Úszóprogram
- korcsolyázni tanulás (Ajka Óriások)
- játékos foci foglalkozások, Bozsik program (FC Ajka)
- Óvodás sportfesztivál (Sportváros Kft.)

Az *iskolai testnevelés és a diáksport* magában foglalja az oktatási intézmények tanulóinak testnevelési és sporttevékenységét a tanórai, a tanórán kívüli, az iskolában végzett sporttevékenységet és az iskolán kívüli diáksport rendezvényeken történő mozgásos foglalkozásokat.

A városban működő iskolák szinte mindegyike eredményesen szerepel évről-évre a megyei, valamint az országos felmenő rendszerű diákolimpiai versenyeken. Közülük is kiemelkedik a Fekete István – Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium, melyben hosszú évek óta emelt óraszámokban oktatják a testnevelést tagozatos osztályokban. Ennek célja a mozgásanyag magasabb szintű elsajátítása, a sokoldalú foglalkozás megvalósítása, tehetséges gyerekek kiválasztása, megfelelő sportág felé irányítása, versenyeztetése.

A városi iskolák tornatermének mérete nagyon eltérő, de valamennyi alkalmas az iskolai testnevelés feladatainak ellátására. Kihasználatuk megfelelő, az év egyes időszakában (november-március) szinte maximális. Napközben a testnevelésórák, iskolai sportköri foglalkozások, a késő délutáni órákban a sportegyesületek és a lakosság veszik igénybe a tornatermeket.

Úszásoktatás

A tanévben a tantervbe foglaltak szerint a város valamennyi 4. és 6. osztályos tanulója számára biztosított volt a térítésmentes úszásoktatás a Városi uszodában, melynek keretében 10 alkalommal/tanév szakképzett edzők vezetésével sajátíthatták el az úszás alapjait a Pápai Tankerületi Központ finanszírozásában. (Utazás, oktató díja)

Az „Ajka Városi Diáksport Bizottság” szervezi a város *diáksportját*. Versenyrendszere a Magyar Diáksport Szövetség által kiírt diákolimpia versenyrendszeréhez igazodik.

Városunkban az *utánpótlás-nevelés* szervezeten az egyesületekben működik:

1. Ajka Kristály SE
2. Ajka Városi Amatőr Schnur Sakkegylet
3. Ajkai Asztalitenisz Sportegyesület
4. Ajkai Darts Club
5. Ajkai Kórház SE
6. Ajkai Kosárlabda Utánpótlás Egyesület
7. Ajkai Lovas Klub
8. Ajkai Óriások (jégkorong)
9. Ajkai Technikai Tömegsport Egyesület
10. Ajkai Trampolin SE (kézilabda)
11. Bakony Bike Team
12. Bakonyi Tájéfutó Klub
13. Balaton Vívóklub
14. Bánki Donát Természetbarát Egyesület
15. Bányász SK Ajka
16. Bódéi Hagyományörző Egyesület (Bódéi Dobó SK)
17. Boxer SE
18. Boxsuli Ajka SE
19. Cáva Vízipóló Klub Úszó-Vizilabda Sport Egyesület
20. Dinamik Rock and Roll Klub
21. English Art Academy 2019 (Angol Művészeti Akadémia 2019; RSG)
22. F. T. Diák Judo Klub Ajka
23. Fekete Ló Floorball Egyesület
24. Futball Club Ajka
25. Hypno Team Racing SE
26. Keiko Harcművészeti Akadémia (Aikidó)
27. Kézilabda Klub Ajka Sportegyesület
28. Női Labdarúgó Club Ajka
29. Rája '94 Úszóklub
30. RE-MX Moto-Cross SE
31. Röpisuli SE
32. SK Ajka-Padragkút SE
33. SUN-DOME SE
34. Szilágyi Muay Thai SE
35. Terepíjász Egyesület Ajka
36. Tovafutók SE
37. Viva Fitness SE

Városunkban a Sportváros Nonprofit Kft. koordinálásával számos *szabadidős tevékenység zajlik*.

A legkedveltebb szabadidősport a *kispályás labdarúgás*. Az egész év folyamán szabadtéren, vagy teremben heti rendszerességgel 300-350 fő sportol a Városi Kispályás Bajnokság, a Városi Öregfiúk Bajnokság és a Téli Terembajnokság keretein belül.

Szintén nagyon népszerű a *tekvés*. A versenyek az Ajka Kristály Sportegyesület tósokberéni tekepályáján zajlanak.

Kedvelt szabadidős tevékenység a *természetjárás*, melynek fő szervezője az Ajka Város és Környéke Természetbarát Szövetség. (Zöld túra, Fiatalok Tájékozódási Túraversenye; Kankalin túra). Nagyon sikeresek a *futó* programok, a Somló-csúcs futás, az „Ajka rajtja” és a Szilveszteri futás, az Éjszakai futás.

A kerékpárutak utóbbi években történt bővülésének köszönhetően pozitív változást mutat *kerékpáros mozgalom* erősödése.

Az *Extrém sportpálya* létrehozásával az Önkormányzat megteremtette a lehetőséget a BMX-esek, a terepkerékpározók, a görkorcsolyázók, gördeszkások számára, hogy kulturált és biztonságos körülmények között hódoljanak kedvenc sportáguknak.

A *fogyatékkal élők sportolási lehetőségeit* bővítettük. Térítésmentesen használhatják a Sportcentrum pályáit és a sportsarnokot. Mozgássérültek számára heti rendszerességgel biztosítunk pingpongozási lehetőséget.

A városrészekben is aktív sportélet folyik.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti szolgáltatások fajtáit (alapszolgáltatások- szakosított ellátások), valamint meghatározza a szolgáltatás megszervezésére köteles szervek körét. Ajka város Önkormányzata ezen jogszabály alapján az alábbi ellátásokat biztosítja: Szociális alapszolgáltatások:

- a) étkeztetés
- b) házi segítségnyújtás
- c) családsegítés
- d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- e) nappali ellátás (idősek klubja, fogyatékkal élők nappali ellátása).

Szakosított ellátások:

- a) átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények: időskorúak gondozóháza, hajléktalanok átmeneti szállása
- b) ápolást, gondozást nyújtó intézmények: idősek otthona, idősek otthona emelt szintű férőhelyekkel.

Gyermekjóléti alapellátások:

- a) gyermekjóléti szolgáltatás: család-és gyermekjóléti szolgálat; család – és gyermekjóléti központ
- b) gyermekek napközbeni ellátása: bölcsőde
- c) gyermekek átmeneti gondozása: önálló helyettes szülő.

Az önkormányzat a szociális alapszolgáltatások közül az étkeztetést, jelzőrendszeres segítségnyújtást és a nappali ellátást (idősek klubja) valamint a szakosított ellátásokat a Szociális Szolgáltató és Gondozási Központ szociális intézményen keresztül; a házi segítségnyújtást, családsegítést és a gyermekjóléti alapellátások közül a család- és gyermekjóléti szolgálatot valamint a család- és gyermekjóléti központot továbbá az önálló helyettes szülői ellátást az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ intézményen keresztül; a gyermekek napközbeni ellátását pedig a Városi Bölcsőde intézményen keresztül, a fogyatékkal élők nappali ellátását pedig a Molnár Gábor Műhely Alapítványon keresztül biztosítja.

Fenti ellátások igénybevételenek szabályait a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, és a fizetendő térítési díjakról szóló 29/2013.(XII.16.) önkormányzati rendelet határozza meg.

Étkeztetés

Feladata:

- a szociálisan rászorulóknak részére napi egyszeri meleg étel (ebéd) biztosítása,
- a házi orvos javaslatára diétás étkeztetés, valamint gluténmentes kenyér biztosítása, mely saját konyháról történik (17 féle diétára volt igény),
- a város közintézményeibe járó iskolás és óvodás korú gyermekek diétás étkeztetése (17 féle diétára volt igény), az étel kiszállítása munkanapokon kb: 85 fő részére
- az Időskorúak Gondozóháza, Idősek Otthona és a „Méltó Élet Esélye” Idősek Otthona lakóinak naponta ötször étkezés biztosítása.

2022. évben a szociálisan rászorult igénybe vevők körében szociális étkeztetést igényelt (személyi nyilvántartás szerint) 169 fő, ebből új étkező: 37 fő, megszűnt 15 fő.

Szociálisan nem rászorult igénybe vevők körében szociális étkeztetést igényelt (személyi nyilvántartás szerint) 86 fő, ebből új étkező: 54 fő, megszűnt 21 fő. Az igénybe vevők körében 2022. évben is döntően a 65 év feletti idős korú személyek szerepeltek, akik egészségi állapotuk vagy diétaszükségletük miatt nem tudták megoldani étkezésüket.

Az intézmény 350 adagos konyhával rendelkezik, emellett havonta 17 fő részére vásárolt étellelmezéssel (Bakony Gaszt Zrt.) biztosította a városban élők (rászorultak) szociális étkeztetését.

Hajléktalanok Átmeneti Szállása:

A Hajléktalanok Átmeneti Szállása, 8451 Ajka, Padragi út 248. szám alatt található. 2000. január 1-jétől működik önálló szakmai egységként a Szociális Szolgáltató és Gondozási Központ intézményben. A szállás azoknak a hajléktalan személyeknek az elhelyezését szolgálja, akik az életvitelszerű szálláshasználat, és a szociális munka segítségével, képesek az önellátásra.

2022. évben 23 fő személy ellátását biztosítottuk, ebből 8 fő új ellátott került felvételre.

Az elmúlt év során az ellátásból kikerült: 7 fő. 2022. december 31-én 16 fő ellátásáról gondoskodtunk a 16 fő engedélyezett férőhelyen.

Az országosan kiadott Vörös Kód ideje alatt 2 fő utcán rekedt személyt élt a lehetőséggel, hogy fedél alatt tölthesse a hideg éjszakát.

A Mental Florens Közhasznú Alapítvány a Hajléktalanok átmeneti szállásán a lakóknak Pszichiátriai Betegek Közösségi Ellátása szolgáltatást biztosít. A közösségi ellátás igénybevétele önkéntes, és térítésmentes. Ennek keretében: konzultációs lehetőséget pszichiáter szakorvos, és pszichológus nyújtotta. Mentális gondozást, pszichiátriai gondozók, és 3 fővel a Függő híd önszolgáltató csoport végezte. Közösségi programokat szerveztek, melyeken a részvétel önkéntes volt. Gyakorlatilag elvárás az alkoholmentes állapot és az aktív részvétel. Feladatfelelősök munkája a szállón a tisztaság fenntartása, higiénés feladatok ellátása.

Az önszolgáltató csoport tagjai kéthetente önszolgáltató csoportfoglalkozáson vehettek részt. Tavasszal kirándulás volt megszervezve közösségi tagok számára a padragkúti bányakertbe. Nyáron tapolcai tavasbarlangba látogattak. Egy őszi napon közös bográcsozáson vettek részt az udvaron. Karácsonyi ünnep alkalmából, palacsintát sütöttek, és tea készült. A főzéshez alapanyag biztosítással, az előkészületi munkákat látták el, a sütés-főzést az önszolgáltató csoportvezetők valósították meg.

Munkánk során fontosnak tartottuk a családi, rokonsági kapcsolatok ápolását, a megszűnt kapcsolatok felélesztését, fokozott figyelmet fordítottunk, hogy telefonon tarthassák a kapcsolatot szeretteikkel.

Lakók konyhakerti növényeket gondoztak-neveltek az intézmény udvarán. Balkon ládába virágokat ültettek. Elvégezték az udvar tavaszi nagytakarítását. Az udvaron lévő, keletkezett avart, lemetszett fagallyakat, az elköltözött lakók ránk maradt ruhaneműit, hulladékokat, több alkalommal megsemmisítettük, közös hulladékgyűjtőbe eljuttattuk. A csatornát megtisztítottuk a behullott falevelektől. Fűnyírást, a sövény nyírást, rendszeresen, gondozói felügyelet mellett végezték el a lakók.

2022-ban is folytattuk a Filmklubot. A program célja, hogy a szabadidő tartalmas és hasznos eltöltésén túl a tagok egymás közötti kommunikációját is javítsuk, az aktuális film megtekintése után, a filmmel kapcsolatosan kialakult vélemények, észrevételek, érzelmek kifejezésre juthattak. Lehetőséget biztosítottunk arra, hogy a lakók szabad idejüket, tevékenyen, hasznosság érzetük megtartása mellett, társas kapcsolataikat erősítsék. Készségfejlesztéssel, tanácsokkal segítettük

őket, az egyéni nehézségeik megoldásában.

Felvilágosító előadás keretében beszélgettünk, a szenvedélybetegségekről, a megelőzés fontosságáról, lehetőségekről, a meglévő betegség szinten tartásáról.

A további szociális alapszolgáltatások bemutatása a 4.5, 6.5, és 7.6. pontok alatt történik.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Ajka Város Önkormányzata az Ajkai Család-és Gyermejkölési Központon keresztül létrehozta a városi **Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot (KEF)**. Az "**Ajka város stratégiája a kábítószer-probléma megelőzésére**" címmel **2018-ban elfogadott dokumentum** rögzíti azon tapasztalatok, értékek és célok összességét, amelyekre a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum a városban folyó kábítószer-ellenes tevékenység szakmai irányítójaként hagyatkozik a 2025-ig tartó időszakban. A féldíőhöz érve egyfajta felülvizsgálatra, illetve a következő időszak feladatainak tervezésére is szükség van a kitűzött célok elérése és a haladás érdekében. Ezért döntött úgy a KEF, hogy a Veszprém Megyei Önkormányzat programjában részt vesz és megalkotja a cselekvési tervet. A KAB-KEF-20-0013 „Kábítószerügyi Egyeztető Fórum Veszprém megyében” című projekt keretében nyílt lehetőség a tervezési folyamat végig vitelére. Az Ajkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum koordinálásával valósult meg a program 2022. IV. negyedévében.

A kiinduláskor megfogalmazott elsődleges cél az elfogadott kábítószerügyi stratégiához rövid, közép és hosszútávú (1, 2, 3-4 év) cselekvési terv készítése, valamint a KEF szervezeti frissítése, a kapcsolatok és kapcsolódások (a cselekvési terv mentén is) megújítása volt.

A program egy kérdőíves felméréssel kezdődött a KEF tagok körében: a 2018 és 2022 között megvalósult kábítószerügyi tevékenységekről. Ezt követően a KEF tagok egy szervezetfejlesztési tréningen vehettek részt, majd a helyi médiumok (lineáris, print, online) kábítószerügyi tartalmainak elemzése történt, az előző 2-3 évben megjelent hírek, tudósítások alapján. A reflektív fókuszcsoport megvizsgálta, hogy erőforrásbőség esetén milyen szolgáltatásokat, programokat vásárolnának/fejleszténe és tennének elérhetővé az intézmények. A kábítószerügyi stratégia 2018-as elfogadásakor meghatározott konkrét feladatokat és tevékenységeket fontosságuk és sürgősségük szerint csoportosították a tervezési folyamatban részt vevő szakemberek. Ez képezi a rövid, közép és hosszútávra tagolt (a következő 3 éves időszakra vonatkozó) cselekvési terv alapját.

2022.12.16-án a közösen megalkotott cselekvési terv-dokumentáció elfogadására került sor ZOOM-meetingen keresztül.

A droghasználat és kábítószer- bűnözés kezelése, megelőzése érdekében az Ajkai Rendőrkapitányság 2005. óta tagja a helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumnak (KEF). Drogprevenációs tanácsadói feladatokat Gyuris Mónika r. százados kiemelt megelőzési főelőadó látja el. 2022. évben drogprevenációs tanácsokért nem fordult sem emailben, sem telefonon keresztül a lakosság. A drogprevenációs tanácsadó személye és elérhetősége minden egyes esetben kiküldésre került a helyi médiák részére.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Valamennyi intézményben kifüggesztésre kerültek a betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselők elérhetőségei, melyek az esetleges érintett számára elérhetők. A panaszkezelés, jogorvoslat rendjéről minden igénybe vevő tájékoztatása megtörténik.

A szociális és gyermekjóléti ellátások területén nem tapasztalható hátrányos megkülönböztetés. Egyéb szolgáltatások nyújtása esetén sem jelzett senki problémát. Ajkán nincs kirívó eset hátrányos megkülönböztetés miatt.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Ajka városban népkonyha szolgáltatás nincs, de a rászorulókat az önkormányzat által biztosított szociális étkezés keretein belül, akár ingyenesen, juthatnak naponta meleg ebédhez, melyet helyben a Móra Ferenc utca 7. szám alatt található konyha éttermében vagy a HunGast Zrt. „Építők Konyhája” Étteremben fogyaszthatnak el. 2022. évben az intézmény saját konyháján főzött étel 90.159 adag, vásárolt ételmezés 4087 adag, melyből a rászorult adagszám 31.616.

Az Ajkai Család és Gyermekjóléti Központ a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel kötött megállapodás keretében az ALDI áruházból folyamatosan, munkanapokon szállít el élelmiszer adományt (péksütemények, zöldség-gyümölcs, és egyéb termékek pl. tejtermékek), amelyet rászoruló családok számára még aznap ki is osztanak. Azoknak a város különböző településrészein élő rászoruló embereknek, akik mozgáskorlátozottak vagy nem rendelkeznek segítő csalátaggal az ő részükre személyesen juttatják el az adományokat, illetve az utcán élő hajléktalan embereket is ellátják élelmiszerrel. Munkatársaik is rendszeresen gyűjtenek adományt. Gyermekruha és játék börsét is több alkalommal szerveznek.

Az önkormányzat a hátránykompenzációs juttatásokat (települési támogatás), szolgáltatásokat (szociális alap-és szakosított ellátások) a fenti pontokban részletezett rendeletein, valamint intézményein keresztül biztosítja a hátrányos helyzetben lévő embereknek.

A fogyatékkal élők hátrányát kompenzáló szolgáltatás a városban a Molnár Gábor Műhely Alapítvány által biztosított nappali ellátás és ennek keretein belül a megváltozott munkaképességűek munkavégzésének lehetősége, melyet az önkormányzat támogat.

Az egészségügyi ellátórendszeren belüli pozitív diszkrimináció a várandós anyák és a kisgyermek soron kívüli ellátása.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A város közösségi életének felpozíciójában különböző intézmények, szervezetek, csoportok, közösségek vesznek részt. Ilyenek a városban működő szociális-, oktatási-, kulturális intézmények, a sportegyesületek, civil szervezetek, a munkahelyek, a városrészi lakóközösségek, egyházak.

Ajkára jellemző a civil szervezetek nagyon erős jelenléte, az általuk szervezett programok, rendezvények igen népszerűek. Városunkban közel 100 civil szervezet tevékenykedik, melynek körülbelül a felét fogja össze a Civil Szervezetek Szövetsége. A civil szervezetek sokat tesznek a városi élet, a közösségi programok színesebbé tételéért.

A közművelődési feladatokat az önkormányzat fenntartásában lévő, Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár látja el.

- a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
8	igen	91 033	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A városban minden köznevelési intézmény rendelkezik tornateremmel, sportpályával, mely összesen 4300m² termet és 8000m² pályát jelent, valamint egy óvoda épületben uszoda is van.

Ezen felül a városban sportcentrum működik (700 fő befogadására alkalmas sportcsarnokkal, jégcsarnokkal, 3 db füves labdarúgópályával, 1 db műfüves nagypályával, 2 db műfüves kispályával, 1db edzőpályával), továbbá városi uszoda, kosárlabda csarnok, tekepálya, dobópálya áll a lakosság rendelkezésére. A Városi Könyvtár (felnőtt és gyermek) állománya és a beiratkozott tagok száma folyamatosan gyarapszik.

Ajkán a közösségi élet egyik fontos alappillére a **Civil Szervezetek Szövetsége**, amelynek célja az ajkai régióban működő szervezetek területi, társadalmi, egészségügyi, szociális, oktatási, sport és kulturális tevékenységének összehangolása, előmozdítása. A Civil Szervezetek Szövetsége szolgáltatásaival, partnerkapcsolatok kiépítésével járul hozzá a hátrányosabb körülmények között működő szervezetek felzárkózáshoz. Az önkormányzat külön épületet biztosít a szövetség számára. A Civil Ház nyitott bármely szervezet vagy természetes személy számára. Lehetőség van módszertani segítség igénybevételére, programokban történő részvételre, valamint az érdeklődők díjmentesen használhatják a Ház eszközeit. A rendszeres tanácsadások, klubjellegű foglalkozások, szolgáltatások mellett a közös találkozás lehetőségét kínálják az itt megszervezésre kerülő rendezvények. Szolgáltatások: vérnyomás és vércukorszint mérés, ingyenes jogi tanácsadás, tanácsadás álláskeresőknek, internethasználat, fénymásolás, szkennelés. Rendszeres klubfoglalkozások: nyugdíjas klubok, zumba, torna, modellezés, kispuska, légpuska, lövészet, kézimunka klub. Kiemelt éves programok: az ünnepekhez kapcsolódóan (tojáslövészet, Civil Mikulás, adventi készülődés,) a nyáron megrendezésre kerülő Civil Fesztivál, bálók.

2019-óta (az Ajka60 programsorozatból kiindulva) a városrészi közösségi élet színtereivé a 8 településrészen kialakított közösségi terek, házak váltak. A városrészek lakosai azóta is rendszeresen szerveznek programokat ezeken a helyeken, melyekre nemcsak a szűkebb közösség tagjait, hanem az egész város lakosságát várják. Hiszen ezekben a közösségi házakban általában a településrésze jellemző események zajlanak (dió fesztivál, szüreti multság, disznóvágás, Tóberkobi fesztivál, tökfesztivál, szánkózás...). Bódén a Bolgárkert közösségi kertként működik, ahol 2,5 hektáron, számtalan parcellán természetnek növényeket a városi polgárok.

Ajka Város Önkormányzata, a korábbi programsorozat sikerét látva, 2023. évben elindította a Modern Ajka elnevezésű, városrészek közti, a lakosságot aktivitásra serkentő versenyt, amely 2024. április 30-ig tart. A versenyen arról várják a lakosság véleményét, hogy milyennek látják a jelenlegi Ajkát, és milyennek szeretnék a közeljövőben.

A **Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár** városközponti, valamint tagintézményei (Bakonygyepes, Padrag, Rendek művelődési házak) segítségével a sport, az ifjúság közművelődése, a felnőttoktatás-továbbképzés, táboroztatás, szabadidős tevékenységek, készségfejlesztés, szórakoztatás területén széles spektrumú programajánlatok által, a város és térsége lakosságát, annak valamennyi rétegét megcélozza.

Egyre növekvő igény mutatkozik, a korábban is népszerű színházi előadások iránt, mely az utóbbi években a standup comedy műfajával egészült ki. Rendszeres tart előadásokat városunkban a Pannon Várszínház. Mindezek mellett bérletes gyermekszínházi előadások is vannak, melyek a kicsik igényeihez igazodnak. A színházi előadásokon túl hangversenyek is zajlanak.

Az intézmény munkatársai a város életében folyamatosan jelen lévő és nagy vonzással bíró országos és megyei fesztiválokat is szerveznek évről évre, mint a Megyei Gyermeknéptánc Találkozó, Bakony Néptánc Fesztivál, Éneklő Ifjúság, Regionális Diákszínjátészó Találkozó, Kórusok Találkozója, Nagy László versmondó verseny, Ajkai Rockfesztivál. Ezeken a rendezvényeken a résztvevők számára legfontosabb a tapasztalatcsere és kapcsolattartás.

Nyári szünetben az iskoláskorúak számára az intézmény táborokat szervez - azzal a céllal, hogy a szabadidő hasznos eltöltéséhez lehetőséget biztosítsanak – melyre egyre nagyobb az igény.

A városközponti Agora – nevéhez méltón – a közösségi rendezvények fő színtere, itt kerülnek megrendezésre az ünnepekhez kapcsolódó programok, Adventi készülődés, Karácsonyi vásár, Húsvéti játszóház, Városi Szilveszter, Május 1, Augusztus 20, Ajkai Napok.

Az Ajkai Napok programsorozat gerincét minden évben a Városi Nyugdíjnap, és a Gyermeknap jelenti, melynek sokszínű programját a Pöttöm Polgárok megválasztása koronázza meg, majd – a Borvarázs – Somlói Bor és – Tócsifesztivál zárja.

A művelődési központ épületében információs pult működik, ahol a tájékoztatás mellett lehetőség van újság olvasásra, másolásra, szkennelésre, internet használatra is. Az emeleten található kiállító teremben – elsősorban a városban élő, tevékenykedő vagy a városhoz kötődő művészek műveiből szervezett - időszakos kiállításokat lehet megtekinteni.

Az épületben kapott helyet a Kultik Ajkai Mozi is, ahol a barátságos kisvárosi hangulatot a nagyvárosokban megszokott minőség és kényelem egészíti ki.

2023. áprilisában nyitotta meg kapuit – a Veszprém EKF programhoz kapcsolódva - a Csingervölgyben található, hajdani a világ első **Kriptongyárának** épülete, amely Multikulturális Élményközpontként került kialakításra. A felújítási munkálatokat követően kortárs nemzetközi képzőművészeti eseményeknek és közösségi rendezvényeknek ad otthont a világ első **Kriptongyárának** épülete és környezete.

A **Városi Múzeum, Bányászati Múzeum** és az **Ajka Kristály Üvegipari Múzeum** működtetését a Csingervölgy Nonprofit Kft. végzi.

A városban jelen lévő nagy ipari foglalkoztatók is aktívan részt vesznek a közösségi élet alakításában. Jellemző a munkavállalók számára rendszeresen megszervezett közösségi programok, ünnepi rendezvények, családi nap.

A sportélet a 3.6 e) pont alatt részletezésre került.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Ajka város lakosságára alapvetően a konfliktus mentes együttélés, a közösségi szabályok és normák betartása jellemző. Az emberek inkább figyelnek egymásra, bár elszigetelt, egyedi esetek mindig vannak. A városban nem jellemzőek a kiélezett etnikai konfliktusok sem. Többféle nemzetiség él itt, legnagyobb arányban közülük a romák és a svábok vannak jelen. Tiszteletben tartják egymás hagyományait, értékeit, nincsenek fenyegető, megfélemlítő fellépések.

A többszintes tömbszerű épületekben élők esetében a közösségi együttélés szabályait a társasházak házirendje szabályozza, melyek betartására a társasházkezelő és a közösségi megbízott figyel. A felmerülő konfliktusok többnyire a közösségen belül megoldódnak. A városban az utóbbi években megnövekedett a családi házas építkezés, melynek kapcsán a felmerült konfliktusok száma is emelkedést mutat. A panelből kiköltözőknek meg kell tanulniuk a kertvárosban érvényes együttélési szabályokat.

A Városi Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint a városban csökkent a bűnelkövetések száma az előző évhez viszonyítva. Ehhez hozzájárult a kapitányság megelőző tevékenysége, 2022. évben 223 alkalommal összesen 8675 fő részére tartottak bűn és balesetmegelőzéshez fűződő programokat, rendezvényeket.

A városban polgárőrség is működik.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Az önkormányzat intézményei közül elsősorban az Ajkai Család és Gyermejkölési Központ foglalkozik városi szinten adománygyűjtő tevékenységgel. Nem csak munkatársaik gyűjtenek rendszeresen élelmiszert – a Magyar Élelmiszerbankkal együttműködve -, hanem nap mint nap fogadnak felajánlásokat cégektől, magán személyektől is. A beérkezett felajánlásokat telephelyükön vagy a mozgáskorlátozott, segítséggel nem rendelkező rászorulóknak házhoz szállítva osztják szét. Az utcán élő hajléktalanokat vörös kód idején az Ajkai Család- és Gyermejkölési Központ munkatársai tartózkodási helyükön felkeresik és adományokat juttatnak számukra. Az Ajkai Család és Gyermejkölési Központ rendszeresen szervez ruhabörzét, de főként hagyatékokból hátra maradt bútorok, fogyasztási cikkek is kerülnek hozzájuk.

Az adventi időszakban az Agorán megrendezésre kerülő karácsonyi vásárral évek óta nagy népszerűségnek örvend az „Angyalvár, ahova a város lakossága eljuttathatja a rászorulóknak szánt csomagját. Az ott tevékenykedő civil szervezetek rendkívül magas száma is jelzi a közösségi szolidaritás jelenlétét. Az érettségire készülő fiatalok nagy örömmel végzik közösségi szolgálatos

tevékenységüket a kijelölt szervezeteknél: segítséget nyújtanak tanulási nehézségek esetén, felújítási munkákban (nyáron az óvodákban, bölcsődében), gyepmesteri telepen.

A városrészi közösségek és főként a nyugdíjas klubok élen járnak a tapasztalataik átadásában, egymás segítésében. Bódén hagyományá vált, hogy a közös tollfosztásból készített paplannal, párnával ajándékoznak meg egy gyermeket. A Bolgárkert terményeit pedig minden ősszel közös főzés alkalmával kóstolhatják meg a városlakók, a terményekből a rászorulóknak is mindig jut.

A Bolgárkert terményeiből tavasztól késő őszig támogatja a rászorulókat az Ajkai Család és Gyermekjóléti Központ.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A városban jelenlévő nemzetiségek közül a roma és a német nemzetiség számottevő. Mindkét nemzetiség önkormányzattal is rendelkezik, mely alapvetően meghatározza és irányítja életüket. Fő feladatuk, természetesen identitásuk megőrzése és hagyományaik ápolása, továbbadása.

A roma nemzetiségi önkormányzat megalakulását követően fő feladatának tűzte ki a roma tánc és ének hagyományok továbbadását. Ennek érdekében a térségben működő Fláre Beás népi zenekarral, valamint Ramasz László néptáncoktatóval együttműködve szerveznek táncházakat, főként a padragkúti városrészben. A városi rendezvényeken is rendszeresen bemutatókat tartanak.

A német nemzetiség még ma is zártabb, de rendkívül összetartó közösség a rendeki városrészben. Több önszerveződő közösség, civil szervezet is működik a településrészen, amely fő feladatának a sváb hagyományok ápolását tekinti. Az év minden szakaszában vannak jeles események, amelyeket a sváb kultúrához kötődve, ma is megtartanak (Kriszkindli, svábbál, disznóvágás, lámpás felvonulás...). Élő hagyományként hordják ünnepeken a népviseletet.

A városrészben a nemzetiségi művelődési ház a fő színtere a rendezvényeknek, ahol a hétköznapokban is zajlanak foglalkozások (pl: dalkör).

A rendeki városrész nemzetiségi oktatási intézményekkel rendelkezik. A nyelvoktatás már óvodás korban elkezdődik, az óvodás gyermek részére a Regenbogen Német Nemzetiségi Óvoda és Művelődési Ház óvodai csoportjaiban, az általános iskolás gyermekek részére pedig a Laschober Mária Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskolában. A Laschober Mária Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola fontos szerepet tölt be a német nemzetiségi hagyományok ápolásában. A nemzetiségi oktatás egyik fontos pillére a népismeret oktatás, másik a néptánc. Büszkék lehetnek arra, hogy tanítványaink országos, megyei megmérettetéseken eredményesen szerepelnek. Nagy hangsúlyt fektetnek műsoraikra, rendezvényeinkre.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Az Ajka60 programsorozat kapcsán minden városrészben (8) kialakított közösségi ház és tér szolgál színtérül a lakossági önszerveződő közösségeknek. A városrészek közti verseny által elindított kezdeményezések megmaradtak és minden évben megrendezésre kerülnek. Ilyen pl: Tósokberénden a „Tóberkóbi” kolbásztöltő verseny, Padragon a szüreti felvonulás és multság, hegybejárás, Rendeken a svábbál, disznóvágás, Bódén a tollfosztás, bolgárkerti betakarítás, Csingerben a tökfesztivál, az Óvárosban a diófesztivál.

A „Te számítász Egyesület” hátrányos helyzetű gyerekeknek segít tanulási problémáik megoldásában, tehetséggondozással.

A városban működő Polgárőr Egyesület is lakossági kezdeményezésből alakult, de számos főként a szabadidő eltöltéséhez kapcsolódó (motoros klub, horgász egyesületek) önszerveződő közösség található.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat leginkább a mélyszegénységben élők, romák és a gyermekek célcsoportokkal tart fenn kapcsolatot. Számukra kulturális programokat, Mikulás napi rendezvényt szerveznek, ajándékot osztanak. Együtt működve a városi önkormányzattal részt vesznek a városi rendezvényeken, felzárkóztató programokban, segítik a közmunka megvalósítását.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hajléktalan személyek, rászorulóknak nem tudják jogi problémáik esetén az ügyvédekért megfizetni	Ingyenes jogi segítségnyújtás biztosítása rászorulóknak számára
Anyagi források hiánya miatt gyógyszerek/gyógyászati segédeszközök, ruhaneműk, élelmiszer megvásárlása nehézségekbe ütközik	Gyűjtési akciók szervezése (élelmiszerek, tisztálkodási eszközök, adományok gyűjtése)
Önkormányzati szociális bérlakások hiánya	Szociális bérlakások számának növelése
Az önkormányzati ellátások évek óta változatlan feltételekkel vehetők igénybe. A jelenlegi jogosultsági feltételek miatt némely esetben még a rászoruló, mélyszegénységben élő családok számára sem elérhetőek ezek a támogatások.	Önkormányzati ellátások felülvizsgálata

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 94.§. (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások (rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, gyermekétkeztetés, gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása: bölcsőde, gyermekek átmeneti gondozása: helyettes szülő;) valamint a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott hatósági intézkedések (hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása) biztosítják.

A Gyvt. 96. §. (6) bekezdése és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer.) 170/A. §-a alapján, a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról évente átfogó értékelést készít, melyet a képviselő-testület megtárgyal.

Az önkormányzat a kötelezően előírt pénzügyi, természetbeni ellátásokat a rászoruló igény jogosultak részére megállapította és folyósította. Ezen felül az önkormányzat a rendeletében meghatározott egyéb pénzügyi és természetbeni ellátásokat (települési támogatás, tanszertámogatás, szünidei gyermekétkeztetés, nyári napközi) saját költségvetése terhére biztosította. A gyermekjóléti alapellátásokat intézményein (Ajakai Család- és Gyermekjóléti Központ, Városi Bölcsőde) keresztül minden rászoruló részére biztosította. Az intézményekben a személyi és tárgyi feltételek a működéshez adottak, és a jogszabályi előírásoknak megfelelőek, minden intézmény határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik. Szakmai munkájukat magas színvonalon látják el.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekek korú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	13 487	14 636	28123	47,96%	52,04%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	672			2,39%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 739	1 655	3394	6,18%	5,88%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	357	322	679	1,27%	1,14%

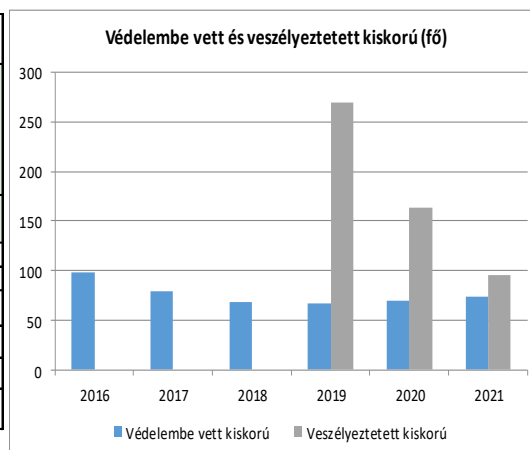
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Sajnos, ahogyan a város lakosságának fogyása, úgy a gyermekek számának fokozatos csökkenése is megfigyelhető. Azonban az elmúlt 2 évben a gyermekek száma arányában nőtt a lakosságszámhoz képest (ha csak csekély mértékben is: 2020.év:15,31%; 2021. év: 15,37%; 2022. év: 15,47%, 2023. év:15,51%), amely öröndetes tendencia. Ez megfigyelhető a születések, valamint a házasságkötések számának növekedésében is. A 0-18 éves korosztályon belül a 0-2 évesek aránya jelentősen magasabb, mint a 15-17 éveseké. Mindez a kormány családbarát, gyermekvállalást támogató intézkedéseinek is köszönhető. Az önkormányzat a gyermeknaphoz kapcsolódóan, a „Pöttöm Polgárok” ünnepén köszönti az újszülötteket, és részükre az Ajka Városért Alapítványon keresztül pénzübeli támogatást biztosít, amelynek összege az elmúlt években folyamatosan emelkedett, jelenleg 100.000.- forint.

- a) veszélyeztetett és védelemben vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelemben vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	98	0
2017	79	0
2018	68	0
2019	67	269
2020	70	164
2021	74	96

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az utóbbi években fokozatosan csökken a veszélyeztetett, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek száma, a védelemben vettek pedig stagnálnak.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 9.§ (3) alapján a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer (jelzőrendszer) működtetése, amely városunkban az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ intézmény keretein belül valósul meg. Az ajkai járásban működő család- és gyermekjóléti szolgálatok jelzőrendszeri munkájának koordinálása céljából az intézményvezető járási jelzőrendszeri tanácsadói feladatokat lát el. A család- és gyermekjóléti szolgálathoz érkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti jelentés készül, a tanácsadó figyelemmel kíséri a megtett intézkedések tartalmát.

Szakmai munkánkban tapasztalható, hogy az intézményünkkel kapcsolatban álló kliensek/családok esetében egyre gyakoribb a problémák összetettsége, súlyosabb foka.

A koronavírus járvány után a 2022 évben kialakult ukrán-orosz háborús helyzet tovább nehezítette a helyben élő családok életét, valamint új kihívással, a menekültek fogadásával, segítségével kapcsolatos feladatokat is el kellett látnunk. A megemelkedett energiaárak, a folyamatosan növekvő élelmiszerárak negatív hatásait mindannyian érezzük, de az intézményt felkereső, egyébként is rossz anyagi és szociális körülmények között élő emberek körében még fokozottabban jelentkeznek ezek a problémák.

Június közepe óta egyre többen kérik az élelmiszer adományokat (kenyér, péksütemény, zöldség, gyümölcs), feliratkoznak azért, hogy rendszeres támogatást igényeljenek. Nagy segítségünkre van az ALDI-tól egész évben, munkanapokon általunk elhozott és kiosztott, valamint a nyári időszakban a Bolgárkertből hetente érkezett élelmiszer adomány. Ingyenes ruha- és játékbörzénkre is egyre nagyobb az igény, havonta többen keresik fel munkatársainkat a meghirdetett akciókon. Intézményünk egész évben, folyamatosan törekszik az adományok rendszeres biztosítására, „tőlünk senki nem távozik üres kézzel”, ha segítséget kér és felkeres bennünket. Igyekszünk tartalékolni, beosztani az élelmiszereket annak érdekében, hogy krízishelyzet esetén azonnal segíteni tudjunk.

A védelemben vett vagy a hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek többsége a „Segítséggel Könnyebb” Alapítvány által működtetett Családok Átmeneti Otthonában él, ahol összesen 80 férőhellyel rendelkeznek, amelyekben 90-95 %-os a kihasználtság. A lakók határozott ideig, maximálisan 1.5 évig lakhatnak az intézményben. Ezt követően jellemzően önkormányzati szociális bérlakásba szeretnének beköltözni.

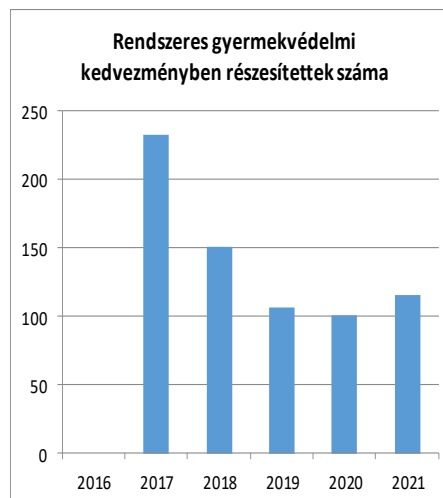
Az önkormányzat által biztosított szociális lakhatás a 3.4 b) pont alatt bemutatásra került.

A védőnői szolgálat tapasztalata szerint az alacsonyabb társadalmi-gazdasági mutatók közé születő gyerekek esélyei már első napjuktól rosszabbak a társadalmi átlagnál: kisebb testsúly, több koraszülött, gyakoribb fejlődésbeli lemaradás, és erre sajnos csak halmozódnak a későbbi életésélyeket meghatározó hátrányok.

Gyermekorvoshoz való eljutás, házi gyermekorvos: mint más szolgáltatások esetében, ezen a területen is a laccímek bizonytalansága az egyik legnagyobb probléma. Az albérletben lakók esetében, amikor a főbérlő nem járul hozzá, hogy a lakói bejelentkezzenek, nehéz nyomon követni, hogy a gyermekek megkapták-e a szükséges kezeléseket, korrekciós eszközökhöz (pl. szemüveg, hallókészülék) hozzájutott-e a gyermekek a család szegénysége miatt.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	0
2017	233
2018	151
2019	106
2020	101
2021	116

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának (Gyvt. 19-20.§

alapján) célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult különféle kedvezmények (gyermekétkeztetés, pénzbeli támogatás) igénybevételére.

2022. december 31. napján 81 gyermek volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, melyből 3 fő nagykorú.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők részére két alkalommal (augusztus és november hónapban) egyösszegű pénzbeli támogatás kerül kiutalásra, melynek összege minden évben a költségvetésről szóló törvényben kerül meghatározásra. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot szerzők alapösszegű támogatásban részesülnek (6.000.-Ft/gyermek), a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot szerzők emelt összegű támogatásban részesülnek. (6.500.-Ft/gyermek). 2022. évben alapösszegű támogatásban 91 fő, emelt összegű támogatásban 131 fő részesült, a részükre kiutalt pénzbeli ellátás összege mindösszesen 1.397.500.-Ft volt, melynek 100%-át a központi költségvetés biztosította.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsághoz kapcsolódik a gyermekek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének megállapítása. 2022. december 31. napján hátrányos helyzetű 35 gyermek 17 családban (a szülő alacsony iskolai végzettsége miatt), halmozottan hátrányos helyzetű 9 gyermek, 6 családban (mindannyian a szülő alacsony iskolai végzettsége és a szülő alacsony foglalkoztatottsága miatt) volt.

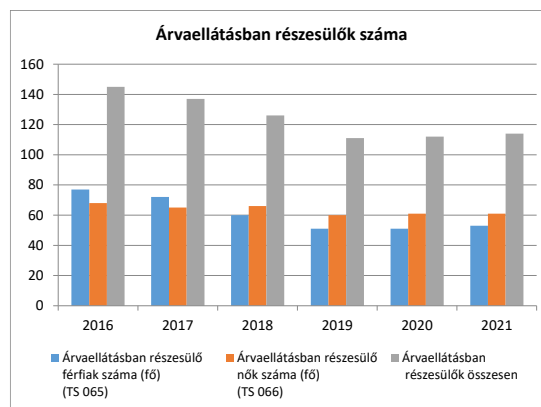
A jogosultság megállapító határozat megküldésre kerül a gyermek oktatási, nevelési intézményének is, így a rászorulókat minden kedvezményhez hozzájutnak.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma az elmúlt években jelentősen csökkent, amely a szülők nagyarányú foglalkoztatottságával magyarázható. Az elmúlt 2 évben jelentős változás nem történt. Megfigyelhető tendencia a gyámolt gyermekek számának növekedése.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvellátás			
Év	Árvellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	77	68	145
2017	72	65	137
2018	60	66	126
2019	51	60	111
2020	51	61	112
2021	53	61	114

Forrás: TEIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az árvellátásban részesülő gyermekek száma is folyamatosan csökken. Az egyes ellátások megállapításánál mindig figyelembe vételre kerül helyzetük.

2015. március 1. napjától bevezetésre került a *települési támogatás*, melynek biztosítása az önkormányzat feladata saját költségvetése terhére. Ezzel összefüggésben az önkormányzat képviselő-testülete megalkotta a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló - 5/2015. (II.27.) számú - rendeletét. Ezt követően az új önkormányzati rendelet szabályai szerint a képviselő-testület *települési támogatást* nyújthat a szociálisan rászoruló személynek:

1. a) a lakhatáshoz kapcsolódó kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának ápolását végző személy részére,
- c) a gyógyszer-kiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére,

2. továbbá a rendkívüli élethelyzetbe került, létfenntartási gonddal küzdő személyek részére (akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező, többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához stb... kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak).

2022. évben átlagosan havonta 41 család részére folyósítottunk rendszeres települési támogatást (lakhatási, gyógyszer vagy ápolási támogatás formájában) összesen 2.235.110-Ft összegben.

Azoknak a családoknak, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladta meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 200 %-át, gyermekét egyedül nevelő szülő esetén a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 250 %-át és a család nem rendelkezett a Gyvt-ben meghatározott vagyonnal, az önkormányzat iskoláskorú gyermekeik részére tanszervásárlási támogatást nyújtott. Augusztus hónapban hirdettük meg, kifizetése szeptember hónapban történt. 15 család 24 gyermeke számára érkezett kérelem. 24 gyermek részére, gyermekenként 10.000 ft-os összegben, összesen: 240.000 Ft.- támogatást nyújtottunk.

2022. évben az önkormányzat 65 szociálisan rászoruló család részére biztosított tűzifát (családonként 2 m3) a téli tüzelőhöz.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, az óvodában illetve az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban nyújtott étkezésre. Iskolai étkezésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

A gyermekétkeztetésért fizetendő intézményi és személyi térítési díjat a gyermekvédelmi törvény szabályozza. A gyermekek napközbeni ellátása intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege. A személyi térítési díjat a napi összeg általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának valamint a normatív kedvezmény figyelembe vételével kell megállapítani.

2015. szeptember 1. naptól megváltozott a gyermekvédelmi törvény erre vonatkozó szabályozása.

A módosítás értelmében az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- nevelésbe vették,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át.

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették;

c) azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- nevelésbe vették, vagy
- utógondozói ellátásban részesül.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

- a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
- c) a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

A fent felsorolt jogosultságok alapján a szülők nyilatkozatot nyújtanak be. Ennek következtében 2015. szeptember 1-től az ingyenesen étkezők száma jelentősen megnövekedett.

Kedvezményben részesülők adatai:

2022. évben 367 általános iskolai oktatásban résztvevő gyermek után a szülő a térítési díj 50%-át fizette, 829 gyermek szülője mentesült a térítési díj fizetése alól, melyből 135 gyermek bölcsődei ellátásban, 627 gyermek óvodai ellátásban, 67 gyermek pedig általános iskolai oktatásban résztvevő gyermek volt.

- e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

2022. évben az ukrán-orsz háború miatt kialakult válsághelyzet kapcsán felmerült problémák megoldása jelentett új feladatot (menekültek elhelyezése, támogatása, életvitelük segítése). A menekült családokkal több gyermek is érkezett városunkba. Az önkormányzat a szállás költségeit, valamint az ellátásukat is biztosította. Az elszállásolt személyeknek kezdetben nehéz volt a beilleszkedés, elsősorban a nyelvi akadályok miatt, valamint a menekülés során átélt traumák miatt. Családsegítéssel, tolmács biztosításával próbáltunk meg segíteni. A gyermekeket óvodában, iskolában helyeztük el a beilleszkedés elősegítése érdekében. 2022. március 4-én az Ukrán háborús menekültekkel kapcsolatos feladatok ellátására az Ajkai Család-és Gyermekjóléti Központban „Beilleszkedést segítő munkacsoport” alakult, melynek az intézményvezető lett a vezetője. Folyamatos volt a lakosság tájékoztatása mind a menekültek fogadásával, ellátásával, mind az adományok felajánlásával kapcsolatban. 1 főnek eseti segítségnyújtás keretében rendszeresen adományt közvetítettünk, 1 család vonatkozásában - többszöri ügyintézésrel - lakhatás, ügyintézés, ételmezés és iskoláztatás terén nyújtottunk segítséget, 3 család vonatkozásában rendszeres segítségnyújtás igénye merült fel, ezért szociális segítőmunka kezdeményezésére került sor, melyek az év során megszüntetésre kerültek eredményesség, valamint illetékesség hiánya miatt.

- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Az önkormányzatnak külföldről visszatért hátrányos helyzetű családban élő gyermekről nincs tudomása.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Ajkán nem alakult ki szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Gyvt. VI. fejezete rendelkezik a gyermekjóléti alapszolgáltatásokról, mely szerint: „Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.”

Ajka városban biztosított gyermekjóléti alapszolgáltatások:

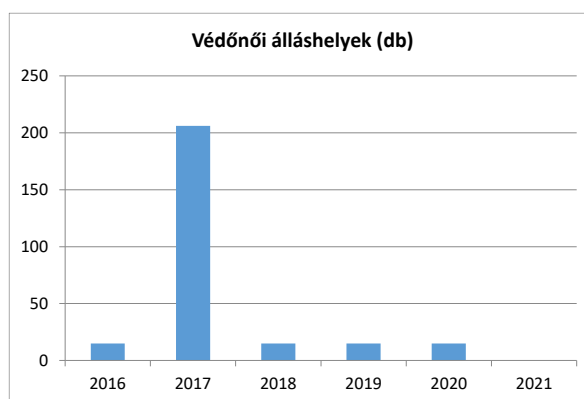
- gyermekjóléti szolgáltatás (család-és gyermekjóléti szolgálat; család-és gyermekjóléti központ) az Ajkai Család-és Gyermekjóléti Központ intézményen keresztül,
- bölcsőde a Városi Bölcsődén keresztül,
- családi bölcsőde Fészek és Tiszta Forrás családi bölcsődék által,
- családok átmeneti otthona „Segítséggel Könnyebb” Alapítványon keresztül.

Az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ 2014. október 31-ig tudta működtetni a gyermekek átmeneti gondozásának lehetőségét biztosító önálló helyettes szülői hálózatot (3 fővel). A szolgáltatás alkalmas és vállalkozó szakember hiányában szűnt meg, újraindítása céljából azóta is folyamatosan keressük a megfelelő helyettes szülőt, ez idáig sikertelenül.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	15	n.a.	-
2017	206	n.a.	-
2018	15	n.a.	-
2019	15	n.a.	-
2020	15	n.a.	-
2021	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. (a továbbiakban: Möt.v.) 13. § (1) bekezdés 4. pontja valamint az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: alapellátási törvény) 5. § (1) bekezdés alapján a települési önkormányzat feladatát képezi az egészségügyi alapellátás, ezen belül a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátás; a fogorvosi alapellátás; az alapellátáshoz kapcsolódó házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás; a védőnői ellátás és az iskola-egészségügyi ellátás biztosítása.

2023. július 01-től a területi védőnők a Veszprém Vármegyei Csolnoky Ferenc Kórház állományába tartoznak, az iskolavédőnők pedig a Városi Intézmények Működtető Szervezete dolgozói. 2023. szeptember 01-től az Országos Mentőszolgálat látja el a házi orvosi, házi gyermekorvosi ügyeleti ellátást Ajkán.

Ajka Város Önkormányzata Képviselő-testülete fentieket figyelembe véve alkotta meg az egészségügyi alapellátás körzeteiről szóló 17/2016. (XI.10.) önkormányzati rendeletét, amely a város közigazgatási területét 9 (kilenc) védőnői körzetre és 4 (négy) iskola-védőnői körzetre osztja.

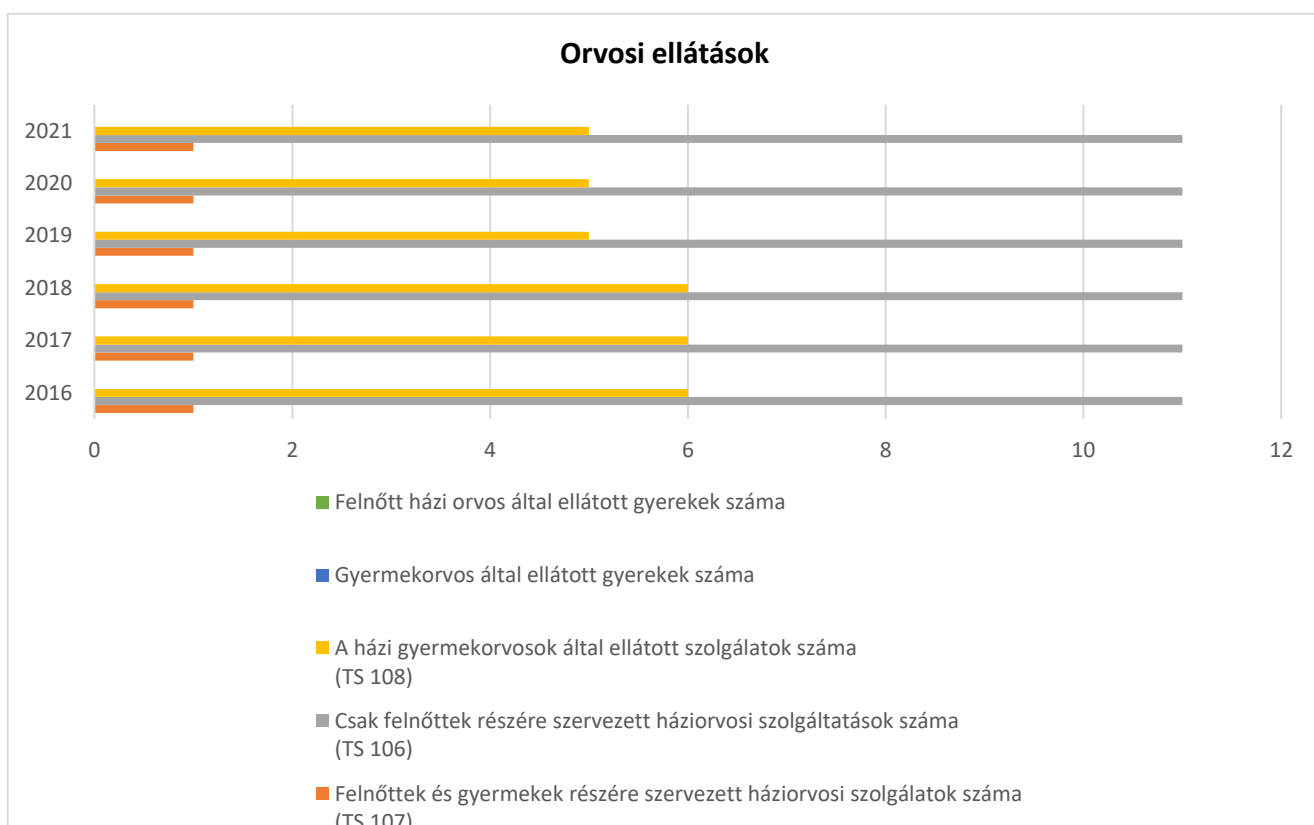
A IX. számú körzethez tartozik Öcs község is, valamint a rendeki városrész a magyarpolányi védőnői körzethez került besorolásra. Így a városban tevékenykedő védőnők arányos számban látják el a gyermekeket, egy körzethez átlagosan 400 gyermek jut. A padragkúti (8451 Ajka, Iparos utca 8. szám alatt) valamint a rendeki városrészben (8447 Ajka, Rendeki utca 64. szám alatt) helyben kialakított védőnői helyiségben fogadják a gyermekeket. A többi védőnő a 8400 Ajka, Semmelweis utca 1. szám alatti – az Alapellátási intézet mellett működő - védőnői szolgálat helyiségeiben látja el feladatát. Az iskola védőnők 7 telephelyen (Bródy Imre utca 2., Berzsényi Dániel utca 2., Verseny utca 18., Tóth utca 1. Alkotmány utca 1., József Attila utca 30.; Eötvös utca 9. szám alatt) fogadják a város általános - és középiskoláinak diákjait.

A területi védőnői szolgálat 2023. július 1. naptól állami fenntartásba került. Az iskolavédőnők maradtak önkormányzati fenntartásban – VIMSZ-nél. Szakember hiányában egyre nehezebb az álláshelyek betöltése, jelenleg betöltetlen nincs.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	11	6	n.a.	n.a.
2017	1	11	6	n.a.	n.a.
2018	1	11	6	n.a.	n.a.
2019	1	11	5	n.a.	n.a.
2020	1	11	5	n.a.	n.a.
2021	1	11	5	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az előbbi pontban említett önkormányzati rendelet a város közigazgatási területét 11 felnőtt, 1 vegyes és 5 gyermek háziorvosi körzetre osztotta. A vegyes gyermekorvosi körzet a padragkúti városrészben található és a városrész felnőtt lakosságán kívül Öcs község teljes lakosságát is ellátja (székhelye: 8451 Ajka, Vörösteleki utca 44., telephelye: 8292 Öcs, Szabadság utca 2. lakosságszám Ajka város (14 év felett): 2657 fő, Öcs község: (0-14 éves): 30 fő, (14 év felett): 209 fő, körzet összesen: 2896 fő). 2024. január 01-től a doktornő nyugdíjba vonulását követően, a

rendelő elköltözött, így a székhely 8451 Ajka, Iparos utca 1. A betegellátás zavartalanul működik helyettesített orvossal a Városi Intézmények Működtető Szervezetének üzemeltetésében.

A padragkúti városrészben tartja rendelését a városrész gyermek háziorvosa is (telephelye: 8451 Ajka, Iparos utca 8.) a pályázati forrásból felújított védőnői és háziorvosi rendelőben.

A bakonygyepesi és rendeki városrész lakossága a magyarpolányi háziorvosi körzethez tartozik, de mindkét városrészben külön-külön kialakított rendelőben (8448 Ajka, Fő út 151. és 8447 Ajka, Rendeki utca 64. szám alatt), helyben fogadja betegeit a háziorvos.

A további 4 gyermek háziorvos az önkormányzat tulajdonát képező, 8400 Ajka, Semmelweis utca 1. szám alatti, Alapellátási Intézet földszintjén – a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve - kialakított önálló rendelőhelyiségekben fogadja betegeit. A váróhelyiség 2020-ban, egy nagyvállalat felajánlásával, lakossági összefogással került kifestésre, ezáltal gyermekbarát környezetet kialakítva. A gyermekorvosi körzetek átlagosan 700 gyermeket látnak el.

Városunkban jelenleg betöltetlen házi gyermekorvosi praxis nincs.

A Magyar Imre Kórházban gyermek fekvőbeteg osztály, valamint ehhez kapcsolódóan többféle szakorvosi rendelés is működik:

- Csecsemő-gyermekgyógyászati,
- Gyermek tüdőgyógyászati,
- Gyermek gasztroenterológia,
- Gyermeksebészeti,
- Gyermeknőgyógyászati,
- Gyermek neurológia szakrendelés.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Erről a témakörrel a 3.6. pont b), c) alatt már részletesen írtunk.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Ajka városban biztosított gyermekjóléti alapszolgáltatások:

- gyermekjóléti szolgáltatás (család-és gyermekjóléti szolgálat; család-és gyermekjóléti központ) az Ajkai Család-és Gyermekjóléti Központ intézményen keresztül,
- bölcsőde a Városi Bölcsődén keresztül,
- családi bölcsőde Fészek és Tiszta Forrás családi bölcsődék által,
- családok átmeneti otthona „Segítséggel Könnyebb” Alapítványon keresztül.

Az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ az alábbi szolgáltatásokat biztosítja:

- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat (ellátási terület: Ajka és Öcs),
- Család-és Gyermekjóléti Központ (ellátási terület: Ajkai Járás települései),
- Házi segítségnyújtás (ellátási területe: Ajka és Öcs).

Intézményünk létszám-előirányzata megfelel a jogszabályi minimum előírásoknak, engedélyezett szakmai létszámunk 32,4 fő: Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 10 fő, Család- és Gyermekjóléti Központ 12,4 fő, Házi segítségnyújtás 10 fő. Az intézmény élén intézményvezető áll, szakmai munkáját helyettesese segíti, aki ellátja a Család- és Gyermekjóléti Központ önálló szakmai egység koordinációs feladatait.

CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

Esetek száma:

Alapfeladataink - szociális segítőmunka biztosítása

Gyermekes gondozott családok	Ajka (gyermekek száma)	Öcs (gyermekek száma)	Összesen: (gyermekek száma)
- alapellátás	316	1	317
- védelembe vétel	97	0	97
- nevelésbe vétel	36	0	36
- utógondozás	0	0	0
Összesen:	449 gyermek (219család)	1 gyermek (1 család)	450 gyermek (220 család)

A gyermekes családokon kívül 49 időskorú, egyedülálló, gyermektelen pár vonatkozásában biztosítottak szociális segítőmunkát a családsegítők. 145 esetben indult új gondozás és 158 esetben szűnt meg a szociális segítőmunka a problémák eredményes kezelése, együttműködés hiánya, illetve illetékesség hiánya miatt.

Ügyfélforgalom az elmúlt évben Ajkán 10324, Öcs településen 5 volt, melybe beletartoznak a látogatások, információnyújtások, hivatalos ügyintézésben való segítségnyújtások, esetkonferenciák, esetmegbeszélések, adományközvetítések és konzultációk is. A klienseket a Gyermekjóléti Szolgálat hivatalos helyiségeiben fogadtuk, valamint otthonukban kerestük fel. Az év folyamán Ajkán 2027, Öcs településen 1 családlátogatást tettünk.

A családsegítők 29 alkalommal szerveztek esetkonferenciát, 151 alkalommal vettek részt a Központ esetmenedzsere által szervezett esetkonferenciákon. A VEMKH Ajkai Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztályán a családsegítők 8 alkalommal vettek részt hatósági tárgyaláson. Eseti segítségnyújtást 2141 alkalommal, 255 személynek nyújtottak.

A Szolgálathoz 33 alkalommal érkezett megkeresés olyan család vonatkozásában, akikkel intézményünk előzőleg nem állt kapcsolatban, melyből 25 környezettanulmány készítésére való felkérés volt. A megkeresések egy része egyszerű intézkedéssel zárult, viszont voltak olyan esetek, melyben rendszeres kapcsolattartás, nyomon követés volt indokolt, ezért szociális segítőmunka kezdeményezésére került sor.

A Központ felkérése alapján mediációs eljárásban 1 család volt érintett, viszont a felek között a megegyezésre való hajlandóság hiánya miatt a mediáció lefolytatására nem került sor.

„Segítségel Könnyebb” Alapítvány Családok Átmeneti Otthona 15 család esetében - akikkel előzőleg nem álltunk kapcsolatban - tájékoztatta a Szolgálatot a befogadásról. Az intézményben az év során több alkalommal fordult elő ágyi poloska, így ezen időszakokban nem tudtuk látogatást tenni és szolgáltatásainkat biztosítani az intézményben, azonban a család nyomon követése megvalósult.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 9.§ (3) alapján a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer (jelzőrendszer) működtetése.

Ajka és Öcs településekre vonatkozóan 2022. évben hat alkalommal személyes részvétellel tartottunk szakmaközi megbeszélést.

Adományozási tevékenység:

- „Gyermekruha és játék börzét” szervezünk,
- A Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel kötött megállapodás keretében az ALDI áruházból folyamatosan, munkanapokon szállítunk el élelmiszer adományt (péksütemények, zöldség-gyümölcs, és egyéb termékek pl. tejtermékek), melyet rászoruló családjaink számára még aznap ki is osztunk,
- Munkatársaink rendszeresen gyűjtenek élelmiszeradományt,
- Számos adomány (élelmiszer, ruha, egyéb fogyasztási cikk) érkezik vállalkozásoktól, civil szervezetektől és magánszemélyektől is, amelyet fogadunk és szétosztunk,

- A Bolgárkert felajánlásából heti rendszerességgel gyümölcs és zöldség adomány érkezett,
- A gondozott gyermekek több alkalommal tartott csoportfoglalkozásokon péksütemény és üdítő adományt kaptak,
- A karácsonyi rendezvényen 112 család részesült tartós élelmiszeradományban, a családok gyermekei cipősdobozadományban.

Csoportos és közösségi programok:

- Húsvétváró játszóházat szerveztünk,
- „Élet a kamaszkorban” csoportfoglalkozást szerveztünk gondozott gyermekek számára.
- Nyárbúcsúztató délutánt szerveztünk a családoknak,
- Esélyegyenlőségi napon vettünk részt,
- Mikulás ünnepségen vettünk részt az Agóra téren,
- Jótékonyági mozit szerveztünk,
- Karácsonyi ünnepséget tartottunk az Ajkai Kampusz nagytermében.

CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

Alapfeladataink

Az év során 103 család 174 gyermeke esetében indult új kapcsolatfelvétel; 91 család 158 gyermekét illetően szűnt meg az esetmenedzseri tevékenység a problémák eredményes kezelése, nagykorúvá válás, illetve illetékesség hiánya folytán.

A hatósági intézkedéssel érintett családokat a Gyermekjóléti Központ hivatalos helyiségeiben fogadtuk, otthonukban kerestük fel. Az év során összesen 355 esetkonferenciát szerveztünk, 126 esetben vettünk részt gyámhivatali tárgyaláson.

Járási szinten biztosított speciális szolgáltatások:

- Kapcsolattartási ügyelet,
- Utcái (lakótelepi) szociális munka,
- Kórházi szociális munka,
- Készenléti szolgálat,
- Pszichológiai tanácsadás,
- Fejlesztőpedagógiai tanácsadás,
- Családkonzultáció, családterápia,
- Jogi segítségnyújtás,
- Mediáció,
- Szociális diagnózis,
- Óvodai és iskolai szociális munka:

Óvodai tevékenység: A segítők előre betervezett csoportfoglalkozásai szervesen illeszkedtek az intézmények nevelési tervébe. A mindig ugyanazon időben kezdődő foglalkozások a rendszerességet hangsúlyozzák a gyermekekben. Heti rotációban, minden csoportba eljutottak a programok.

Az óvodás gyermekek esetében inkább a csoportos tevékenységben való részvétel a jellemző, valamint a gyermekek különböző élethelyzetekben történő megfigyelése, majd elsődlegesen az észlelt problémák óvodapedagógusokkal való egyeztetése.

- *Általános iskolai tevékenység:* Az általános iskolák sokrétűsége miatt a feladatok is igen sokszínűek. A pedagógusok általában előre egyeztetett terv szerint irányítják a szakemberekhez a különböző problémákkal küzdő gyerekeket. Jellemzően nem megfelelő iskolai viselkedés miatt, de a tünet mögött a tinédzserekre jellemző problémák széles skálája húzódik. A pedagógusok a tanórák között megkeresik a segítőt és elmondják a tanulóik problémáival kapcsolatban dilemmáikat, melyek családi nehézségekből és magatartásproblémákból adódnak. A segítőknek az iskolaőrökkel is jó a kapcsolata,

előfordul, hogy ő irányítja a segítőhöz azokat a gyermekeket, akik konfliktushelyzet, magatartásprobléma miatt segítségre szorulnak.

A gyermekek már ismerik a segítő munkatársakat, egyre többen keresik fel őket saját elhatározásra, illetve előfordul, hogy a pedagógusok, iskolaőrök irányítják célzottan a problémás eseteket. A gyermekek általában kortársakkal, önismerettel kapcsolatos nehézségekkel, valamint családi problémák miatt keresik fel a segítőket.

- *Középiskolai tevékenység:* A legkülönbözőbb problémákkal fordultak a segítőkhöz a diákok, többnyire ezek az iskolai életükhöz kapcsolódóak pl.: szorongás, tanulási nehézségek, konfliktus pedagógussal, valamint egymással. Több esetben előfordult, hogy megosztották a családon belüli problémáikat is pl: szülők közötti veszekedés, válás, veszteség, anyagi nehézségek, elhanyagolás abban a formában, hogy a szülő nem fordít elég figyelmet gyermekére. Az év során több pedagógus is megkereste a segítőket diákjaival kapcsolatban előforduló problémák miatt pl.: hiányzás, osztályon belüli konfliktus, kirekesztés. A problémák megoldására legtöbbször elég volt a segítő beszélgetés heti rendszerességgel, illetve több esetben szakember bevonására is szükség volt pld: családsegítő, pszichológus.

A gyermekek átmeneti gondozása

Családok Átmeneti Otthona

Városunkban a „Segítséggel Könnyebb” Alapítvány működteti a Családok Átmeneti Otthonát. A családok átmeneti otthonának férőhelye 2x40 fő. Az ellátottak köre elsősorban Ajka és Devecser térségében a Gyermekek Jóléti és Családsegítő Szolgálatnál kérelmet benyújtó szülő gyermekével. A szakmai etikanak megfelelően szabad férőhely esetén, az ország bármely részéről fogadnak családokat.

Megítélésünk szerint az otthonban lakó családok között 100%-ban anyagi, életviteli (kevés bevétel, elégtelen pénzbeosztás, tartozások), 60%-ban családi, párkapcsolati (az anyagi nehézség családi konfliktusokat idéz elő), 25%-ban elhanyagolásra, bántalmazásra utaló jeleket, 5%-ban egészségügyi vagy egyéb jellegű veszélyeztetettséget tapasztalnak, valamint valamennyi családnál nevelési hiányosságok, következetlenség, rossz szülői minta, nincs dicséret, figyelem- és kommunikáció hiánya tapasztalható.

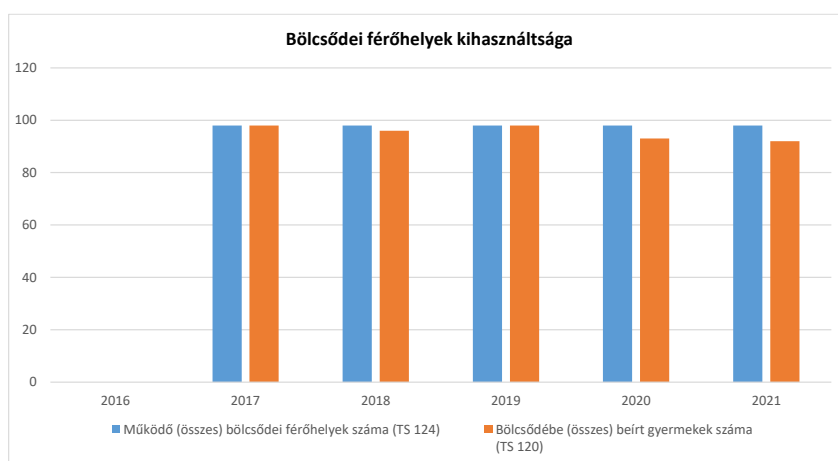
Helyettes szülői elhelyezés

Az Ajkai Család- és Gyermekek Jóléti Központ 2014. október 31-ig tudta működtetni a gyermekek átmeneti gondozásának lehetőségét biztosító önálló helyettes szülői hálózatot (3 fővel). A szolgáltatás alkalmas és vállalkozó szakember hiányában szűnt meg, újraindítása céljából azóta is folyamatosan keressük a megfelelő helyettes szülőt, ez idáig sikertelenül. Ehhez nagymértékben hozzájárul a kötelező képzés hiánya és magas költsége, valamint a jogszabály által előírt egyéb kötelezettségek, melyet a jelentkezők – többek között a megfelelő finanszírozás hiányában - nem vállalnak.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	7	9	0	0	98	98
2018	0	0	7	7	0	0	98	96
2019	0	0	7	4	0	0	98	98
2020	0	0	7	7	0	0	98	93
2021	0	0	7	7	0	0	98	92

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az elmúlt évek növekvő gyermek születési számának, valamint a kedvező családpolitikai támogatásoknak köszönhetően városunkban is megnőtt az igény a bölcsődei elhelyezések iránt. A Városi Bölcsőde korábbi férőhelyszáma (98) kevésnek bizonyult, várólista alakult ki. Ezért az önkormányzat pályázatot nyújtott be a bölcsőde bővítésére, mely 2021. évben meg is valósult, így a Városi Bölcsőde 126 férőhelyesre bővült.

A városban a korábbi családi bölcsőde („Fészek” 7 férőhellyel) mellett 2022. évben újabb („Tiszta Forrás” 2*7 férőhellyel) kezdte meg működését, ezzel alternatív ellátást biztosítva a gyermekek napközbeni ellátására.

Az önkormányzat a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását a Városi Bölcsőde fenntartásával biztosítja a rászorulóknak. A bölcsőde a fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási időn belül biztosítja a gyermekek nevelését, gondozását, figyelembe véve a szülők igényeit. Alapfeladatként nyújtott ellátás esetén egy gyermek napi gondozási ideje a tizenkét órát nem haladhatja meg. Évente –a nevelési év elején– felmérést készítünk, és a szülők igényeihez igazodva állapítjuk meg a bölcsőde nyitvatartási idejét. Intézményünk nyitvatartási ideje: 5.20–tól 16.45-ig.

Bölcsődénkben öt gondozási egység található, ebből 10 csoportban, csoportonként 12-12 gyermek, egy csoportban pedig 14 gyermek alapellátása biztosított. A gondozási egységek mindegyikéhez külön-külön bejárat áll a szülők rendelkezésére.

Az egységek azonos alapterületű helyiségekkel rendelkeznek, a tárgyi felszereltségük szakmailag tudatosan tervezett „A bölcsődei gondozás-nevelés minimumfeltételei” című módszertani kiadványban előírtaknak megfelelnek.

Az egyes egységek struktúrája két csoportszobából, egy fürdőszobából, elkülönítőtől, átadóból, babakocsi tárolóból áll, amely az udvarral van összeköttetésben, ahol a szülők is be tudnak jutni az intézménybe.

A csoportszobák déli fekvése világos, napfényes környezetet, a berendezések gyermekközpontú, hangulatos, esztétikus, otthonos légkört biztosítanak a gyerekeknek. A gyermekek játékeszközei az életkori sajátosságaiknak és egyéni fejlettségei szintjeiknek megfelelően vannak összeválogatva és elhelyezve a csoportban. A játékok, eszközök beszerzésekor figyelünk arra, hogy a gyermekek minél több tevékenység eszközeihez hozzájussanak, a módszertani levél útmutatásait figyelembe véve.

A fürdőszoba két csoporthoz és az átadóhoz közvetlenül kapcsolódik, így a gyermekszobában játszó gyermekek a kisgyermeknevelő számára halló- és látótávolságra vannak. Az itt elhelyezett berendezési tárgyak a gyermekek méretéhez és fejlettségi szintjéhez igazodnak és a gyermekek gondozását, önállóságra nevelését segítik. Az eldobható pelenkát, törölkendőt, kenőcsöt a szülők hozzák a gyermekük számára. Intézményünk törölközőt, ágyneműt és fésűt biztosít.

Az átadó barátságos légkörrel fogadja a bölcsődébe érkező gyermekeket és szüleiket. A gyerekek számára jellel ellátott szekrények, polcok biztosítják a ruhák, cipők és egyéb használati tárgyak tárolását.

A csoportszobákból közvetlenül a teraszra, majd a játszókertbe is ki lehet jutni, ahol az udvaron történő játék és mozgás lehetősége biztosított. A játszókertek egymástól elkülönítettek, így a gyerekek az ismerős társakkal játszanak együtt, amely nagymértékben hozzájárul a gyerekek biztonságérzetéhez. A játszóudvarokhoz az EU-s szabványnak megfelelő homokozó és letelepített csúszda is tartozik.

A bölcsőde rendelkezik labdafüldővel, amely a gyermeknek egyszerre adja meg a mozgás és az érzékelés lehetőségét. Az egyensúlyérzékük fejlődik, erősödik az idegrendszerük, kialakul a testtudatuk, a szem-kéz koordinációjuk fejlesztésére is kiváló, valamint a szín- és formafelismerésüket is segíti.

Az intézményben folyó nevelő-gondozó munka színvonalát emeli a saját konyha, ahol a Szociális Szolgáltató és Gondozási Központ ételmezési részlege, ételmezésvezető és dietetikus által összeállított étlap alapján, HACCP rendszerben biztosítjuk a kisgyermek étkeztetését. A nyersanyag beszállítása, nyersanyag kiszabot alapján történik. Az étkeztetést a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló EMMI rendelet 37/2014. (IV. 30.) határozza meg.

Bölcsődénk rendelkezik még a kisgyermeknevelők számára kisgyermeknevelői szobával, ebédlővel, mosodával, raktárral, irodával, öltözőkkel, játszószobával, sószobával.

A bölcsődei férőhely iránti igényt minden év április 30. napjáig szükséges jelezni a családoknak az intézmény felé. Az igényjelzés egy ún. Bölcsődei előjegyzési lap kitöltésével történik, amely nyomtatvány elérhető a bölcsődében, kitöltése néhány percet vesz igénybe. Az igényjelzés során tájékoztatást kap a szülő a felvételi értesítés várható időpontjáról, illetve a felmerülő kérdések röviden megválaszolásra kerülnek.

A bölcsődei jelentkezés elbírálásának menete

Az óvodai beiratkozást követően azoknak a gyermekeknek a megüresedő férőhelyével tud az intézmény tervezni, akik augusztus 31. napjáig betöltik a 3. életévüket.

Azon gyermekek esetében, akik szeptember 1. és december 31. napja között töltik be 3. életévüket, a Szülő nyilatkozata alapján maradhat a következő év augusztus 31.-éig vagy a szülő dönt a gyermeke óvodai beiratásáról. Tapasztalataink szerint, amennyiben felvételt nyer a gyermek, rendszerint augusztusban történik egyeztetés az óvodával a kezdés időpontját illetően, ami a legtöbb esetben október, november, december hónapokra esik. Az így megüresedő helyekkel a bizonytalanság miatt a júniusi kiértékelések során még nem tervezünk. Ezekre a helyekre csak abban az esetben értesítjük ki a várakozókat, ha már a távozó gyermekek esetében biztos időpontokkal számolhatunk.

Május hónapban összesítésre kerülnek a megüresedő férőhelyek és ezekre a helyekre kerülnek kiértékelésre a bölcsődei ellátásra igényt benyújtó családok. Május hónapban telefonon felvesszük a kapcsolatot a jelentkezőkkel, hogy továbbra is igényt tartanak-e a férőhelyre, mert tapasztalataink szerint gyakoriak az igényvisszavonások. Ezek leggyakoribb oka: költözés, nem tud, vagy nem akar vissza menni dolgozni az édesanya, kistestvér születése.

Ezt követően a gyermekvédelmi törvényben foglaltaknak megfelelően vizsgáljuk az előnyben részesíthető igényt benyújtókat, így egy jelentkezési sorrendiséget (ki mikor adta be igényét), valamint az előnyben részesítést is szem előtt tartva állítjuk össze a felvételt nyert gyermekek névsorát.

A felvétel során előnyben kell részesíteni:

- a munkavállaló szülők gyermekeit
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket
- a három vagy több gyermeket nevelő család gyermekét
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket
- védelembe vett gyermeket

A bölcsődének június 30. napjáig van tájékoztatási kötelezettsége a felvétel eredményéről. A szülő e-mailes kiértékelést kap igénye elbírálásáról, mind a sikeres felvételtől vagy az esetleges elutasításról is. Mindkét esetre vonatkozóan csatolásra kerülnek a tájékoztatók a szükséges teendőkről, illetve egy átfogó, előzetes intézményi tájékoztató a bölcsődei ellátás jellemzőiről, sajátosságáról.

A beszoktatásokat a szakmai szabályoknak megfelelően végezzük, időtartama 10 nap vagy indokolt esetben minimum egy hét (szülői igényt figyelembe véve).

A gyermek bölcsődei adaptációja minden esetben az édesanya vagy hozzátartozója jelenlétében, együttműködésével történik. Amennyiben az édesanya már dolgozik és nincs lehetősége részt venni az első napokon a bölcsődében, más hozzátartozó is elláthatja ezt a feladatot (édesapa, nagyszülő). A beszoktatás során kiemelt hangsúlyt kap a fokozatosság elve, a gyermek egyéni igényeinek megismerése, figyelembevétele, amely alapjául szolgál az egyéni bánásmód csoportban történő kialakításának. Célunk az érzelmi biztonság, az elfogadás alapjainak megteremtése, amely hozzásegítheti a gyermeket a megváltozott környezethez való alkalmazkodásában.

A beszoktatás következő lépcsőfokaként kisgyermeknevelőink egyeztetnek a szülőkkel az esedékes családlátogatásokról, amely abban az esetben valósulhat meg, amennyiben a szülő hozzájárulását adja.

A kisgyermeknevelő feladata, hogy személyiségével és szakmai tudásával együttesen a gyermek számára azt az érzelmi biztonságot nyújtó környezetet teremtsen meg, amely testi, értelmi, érzelmi fejlődéséhez szükséges. Ehhez nélkülözhetetlen a család és a bölcsőde jó kapcsolata. Kapcsolattartási formák:

- reggeli bevétel, délutáni hazaadás (a gyermekkel kapcsolatos legfontosabb információk hangzanak el; étkezés; alvás; egyéni szükségletek; gyermekkel történt legfontosabb események)
- szülői értekezlet (évről-évről szülői értekezlet, tavaszi szülői értekezlet)
- szülőcsoportos beszélgetés
- családi délutánok (gyermeknapon családi délután)
- fogadóóra (vezetővel, kisgyermeknevelővel egyaránt, előzetes időpont egyeztetés alapján)
- családi füzet.

A bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmére a Gyvt. alapján intézményünkben „Érdekképviselői Fórum” működik.

Ajka Város Önkormányzatának 29/2013. (XII.16.) önkormányzati rendelete határozza meg az intézményi térítési díjat, valamint szabályozza az intézményi térítési díj megállapításának szabályait.

Kitűzött nevelési célok:

- Elsődleges célunk az egészségmegőrzés, mind az ellátottak, mind a dolgozók körében. Ezt megfelelő kommunikációval, a családokkal való együttműködéssel, és az egészség megóvásának érdekében hozott szabályokkal törekszünk biztosítani.
- Továbbra is célunk az egészséges életmódra nevelés. A nyugodt légkör biztosításával olyan elfogadó környezetet teremtünk a gyermekek számára, amely optimális a testi, lelki és szociális fejlődéséhez. A családokkal együttműködve, pozitív mintát nyújtva számukra, az egészséges táplálkozás, a szabad levegőn tartózkodás lehetőségeit közvetítve törekszünk egészséges, kiegyensúlyozott, boldog gyermekek nevelésére.
- Célunk a környezeti nevelés, a fenntarthatóság közvetítése. Programjainkkal és kezdeményezéseinkkel bevonjuk a családokat a környezetvédelem és környezet megóvásának folyamatába.
- Célunk a Szakmai Programunkban megfogalmazott célkitűzések, tematikus programok megvalósítása, minőségi, magas szintű szakmai munka végzése céljából.
- Nevelési év végén a Szülői elégedettség mérése.

További célok:

- A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekvés, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.
- A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, a család erősségeire építve, a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtése.
- A szocializáció biztosítása az életkor, az egyéni sajátosságok, és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

f) gyermekvédelem;

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 9.§ (3) alapján a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer (jelzőrendszer) működtetése.

Az Éves Szakmai Tanácskozás a jelzőrendszeri tagoktól beérkezett beszámolókból összegzést készítettünk. A jelzőrendszeri tagok által a tanácskozásra készített beszámolók alapján elkészítettük az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet. A terv tartalmazza az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket, az éves célkitűzéseket, a településekre vonatkozó célok elérését, valamint a hatékonyság javítása érdekében tervezett lépéseket.

Ajka és Öcs településekre vonatkozóan 2022. évben hat alkalommal tartottunk szakmaközi megbeszélést.

A Szolgálatához az év során összesen 210 jelzés érkezett, 45 alkalommal volt szükség a hatályos jogszabályoknak megfelelően a jelzést tevő adatainak zártan történő kezelésére, mivel a jelzés elhanyagolásról/bántalmazásról szólt.

Az ajkai járásban működő család- és gyermekjóléti szolgálatok jelzőrendszeri munkájának koordinálása céljából az intézményvezető járási jelzőrendszeri tanácsadói feladatokat lát el. A család- és gyermekjóléti szolgálatához érkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti jelentés készül, a tanácsadó figyelemmel kíséri a megtett intézkedések tartalmát. A járás család- és gyermekjóléti szolgálataihoz összesen 304 jelzés érkezett.

Tapasztalható, hogy egy változásban lévő folyamat részesei vagyunk, melyben minden szakterület érintett. Elmosódnak a határok, megváltoznak a szerepek, komplexebbé válnak a családban és a szakterületeken jelentkező problémák, ezáltal a szakemberek közötti még nagyobb összefogásra, összedolgozásra van szükség, hogy eredményeket érjünk el. Továbbra is fontosnak tartjuk a szakmaközi megbeszélések személyes találkozással való megtartását, mivel a szakembereknek ezen fórumon van lehetőségük a tapasztalatcserére, továbbá egymás munkájába való betekintésre. Szakmai munkánkban tapasztalható, hogy az intézményünkkel kapcsolatban álló kliensek/családok esetében egyre gyakoribb a problémák összetettsége, súlyosabb foka.

A koronavírus járvány után a 2022 évben kialakult ukrán-országi háborús helyzet tovább nehezítette a helyben élő családok életét, valamint új kihívással, a menekültek fogadásával, segítségével kapcsolatos feladatokat is el kellett látnunk. A megemelkedett energiaárak, a folyamatosan növekvő élelmiszerárak negatív hatásait mindannyian érezzük, de az intézményt felkereső, egyébként is rossz anyagi és szociális körülmények között élő emberek körében még fokozottabban jelentkeznek ezek a problémák.

Június közepe óta egyre többen kérik az élelmiszer adományokat (kenyér, péksütemény, zöldség, gyümölcs), feliratkoznak azért, hogy rendszeres támogatást igényeljenek.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetbe került családok segítése az Ajkai Család-és Gyermekjóléti Központ feladata, mely tevékenység a fenti pontokban már részletezésre került.

Az önkormányzat krízis esetén a rendelete szerinti pénzbeli és természetbeni (étkezés, tűzifa) ellátásokat biztosítja, valamint a lakhatás megoldásában próbál segíteni az önkormányzati szociális bérlakásban történő elhelyezéssel.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az önkormányzat a civil szervezetek és sport klubok támogatásával, a nyári táboroztatás biztosításával segíti a gyermek-és fiatakorúak hasznos szabadidő eltöltését. A Városi Intézmények Működtető Szervezete szervezi és biztosítja a nyári szünet idejére a gyermekfelügyeletet az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központtal együttműködve, ahol a központ munkatársai biztosítják a gyermekek felügyeletét hétköznap 8.00 – 15.00 óra között, valamint gondoskodnak a szabadidő hasznos eltöltéséről.

A középiskolás és egyetemista korosztály számára az önkormányzat minden évben megszervezi a nyári diákmunkát. Ennek keretében júliustól augusztusig foglalkoztatjuk a diákokat, 6 órás munkaviszonyban a városi intézményeknél, civil szervezeteknél és a városi strandon.

A Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár gyermek- és ifjúsági csoportja rendezvényeik tervezésekor fontosnak tartja az iskolán kívüli szabadidő eltöltésének hasznos biztosítását. Tevékenységünk egésze átfogja az óvodás, általános és középiskolás korosztályú gyermekek körét. Célunk, hogy a különböző érdeklődésű fiatalok is lehetőséget találjanak ismereteik bővítésére. Rendezvényeink tervezésekor fontosnak tartottuk, hogy tevékenységünk segítse, kiegészítse az iskola, család oktató-nevelő munkáját, hozzájáruljon a diákok testi – értelmi és érzelmi nevelésének sikeréhez, a vetélkedőkön, túrákon, tájékoztatókon résztvevők alkalmazzák, elmélyítsék, gazdagítsák a megszerzett ismereteiket, gyakorolják, fejlesszék képességeiket, készségüket, gyermekek, fiatalok pályaválasztásához, személyiségük fejlődéséhez kínálunk programokat.

Részt veszünk kreatív foglalkozásokon, melyeket ötleteinkkel, alapanyagainkkal segítünk változatosabbá tenni. Igyekszünk figyelmet fordítani arra, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek részére színvonalas szabadidő programokat biztosítsunk.

Nyári szünetben a kézműves és bőrműves tábort szerveztük meg, őszi szünetben játszóházat.

Egész évben rendelkezésre áll a gyermek könyvtári részleg.

A városban 37 sportegyesület működik, melyek keretei közt minden gyermek és fiatal megtalálhatja a számára megfelelő szabadidős tevékenységet (kézilabda, foci, kosárlabda, röplabda, jégkorong, vízilabda, úszás, teke, sakk, boks, aerobik, tánc, küzdősportok, atlétika, tájfutás, kerékpározás, asztalitenisz). Városunkban a Sportváros Nonprofit Kft. koordinálásával számos szabadidős tevékenység zajlik. A legkedveltebb szabadidősport a kispályás labdarúgás. Az egész év folyamán szabadterén, vagy teremben heti rendszerességgel 300-350 fő sportol a Városi Kispályás Bajnokság, a Városi Öregfiúk Bajnokság és a Téli Terembajnokság keretein belül. Szintén nagyon népszerű a tekézés. A versenyek az Ajka Kristály Sportegyesület tósokberéni tekepályáján zajlanak. Kedvelt szabadidős tevékenység a természetjárás, melynek fő szervezője az Ajka Város és Környéke Természetbarát Szövetség. (Zöld túra, Fiatalok Tájékoztatói Túraversenye; Kankalin túra). Nagyon sikeresek a futó programok, a Somló-csúcs futás, az „Ajka rajtja” és a Szilveszteri futás, az Éjszakai futás. A kerékpárutak utóbbi években történt bővülésének köszönhetően pozitív változást mutat kerékpáros mozgalom erősödése.

Az Extrém sportpálya létrehozásával az önkormányzat megteremtette a lehetőséget a BMX-esek, a terepkerékpározók, a görkorcsolyázók, gördeszkások számára, hogy kulturált és biztonságos körülmények között hódoljanak kedvenc sportáguknak.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, az óvodában illetve az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban nyújtott étkezésre. Iskolai étkezésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

A gyermekétkeztetésért fizetendő intézményi és személyi térítési díjat a gyermekvédelmi törvény szabályozza. A gyermekek napközbeni ellátása intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyagkötségének egy ellátottra jutó napi összege. A személyi térítési díjat a napi összeg általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának valamint a

normatív kedvezmény figyelembe vételével kell megállapítani.

2015. szeptember 1. naptól megváltozott a gyermekvédelmi törvény erre vonatkozó szabályozása. A módosítás értelmében az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- nevelésbe vették,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át.

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették;

c) azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- nevelésbe vették, vagy
- utógondozói ellátásban részesül.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

A fent felsorolt jogosultságok alapján a szülők nyilatkozatot nyújtanak be. Ennek következtében 2015. szeptember 1-től az ingyenesen étkezők óvodások száma jelentősen megnövekedett.

Kedvezményben részesülők adatai:

2022. évben 367 általános iskolai oktatásban résztvevő gyermek után a szülő a térítési díj 50%-át fizette, 829 gyermek szülője mentesült a térítési díj fizetése alól, melyből 135 gyermek bölcsődei ellátásban, 627 gyermek óvodai ellátásban, 67 gyermek pedig általános iskolai oktatásban résztvevő gyermek volt.

2016. január 1. nappal lépett hatályba a Gyvt. 21/C. §-a, amely a települési önkormányzat számára kötelezővé tette a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára a szünidei déli meleg főétkezés biztosítását. Ajka Város Önkormányzata az ellátást a Városi Intézmények Működtető Szervezetén keresztül a tavaszi, nyári és őszi szünetben a Hungasz ZRt., ajkai Építő Éttermében, a téli szünetben pedig a Szociális Szolgáltató és Gondozási Központon keresztül biztosította. A tavaszi szünetben 8 fő, a nyári szünetben 15 fő, az őszi szünetben 0 fő, a téli szünetben pedig 3 fő vette igénybe az étkezést.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az Ajkai Család-és Gyermekjóléti Központ minden programját úgy szervezi, hogy azon az eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek közösen vegyenek részt.

A Molnár Gábor Műhely Alapítvány minden évben megszervezi az Esélyegyenlőségi napot. A programok mindig nagyon sikeresek.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Ajka városban a gyermekeket érintő hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a különböző szolgáltatások nyújtásakor nem tapasztalható.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

2015. március 1. napjától bevezetésre került a települési támogatás, melynek biztosítása az önkormányzat feladata saját költségvetése terhére. Ezzel összefüggésben az önkormányzat képviselő-testülete megalkotta a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló - 5/2015. (II.27.) számú - rendeletét. Ezt követően az új önkormányzati rendelet szabályai szerint a képviselő-testület települési támogatást nyújthat a szociálisan rászoruló személynek:

1. a) a lakhatáshoz kapcsolódó kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának ápolását végző személy részére,
- c) a gyógyszer-kiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére,
2. továbbá a rendkívüli élethelyzetbe került, létfenntartási gonddal küzdő személyek részére (akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező, többletkiadások –így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához stb... kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak).

Azoknak a családoknak, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladta meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 200 %-át, gyermekét egyedül nevelő szülő esetén a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 250 %-át és a család nem rendelkezett a Gyvt-ben meghatározott vagyonnal, az önkormányzat iskoláskorú gyermekeik részére tanszervásárlási támogatást nyújtott, gyermekenként 10.000 ft-os összegben.

Ellátások rendkívüli élethelyzetben:

Az 5/2015.(II.27.) önkormányzati rendelet alapján rendkívüli települési támogatás adható annak a személynek, aki létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzd, ha

- a) családjában vagy több személyből álló háztartásában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át,
- b) egyedül élő személy vagy gyermekét egyedül nevelő törvényes képviselő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át nem haladja meg.

Elsősorban azokat a személyeket indokolt települési támogatásban részesíteni, akik önmaguk illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező nem várt többletkiadások- így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások- vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

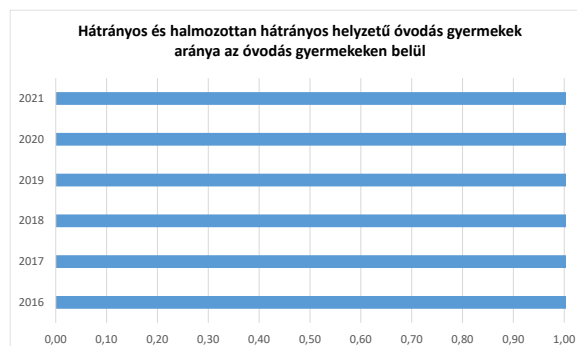
Az önkormányzat a szociálisan rászoruló család részére biztosít tüzipfát (családonként 2 m3) a téli tüzelőhöz.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

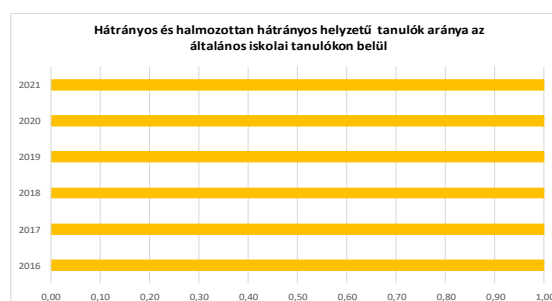
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekek közül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	822	37	4,50
2017	839	20	2,38
2018	843	17	2,02
2019	828	9	1,09
2020	765	16	2,09
2021	763	19	2,49

Forrás: TeIR, KSH Tstar

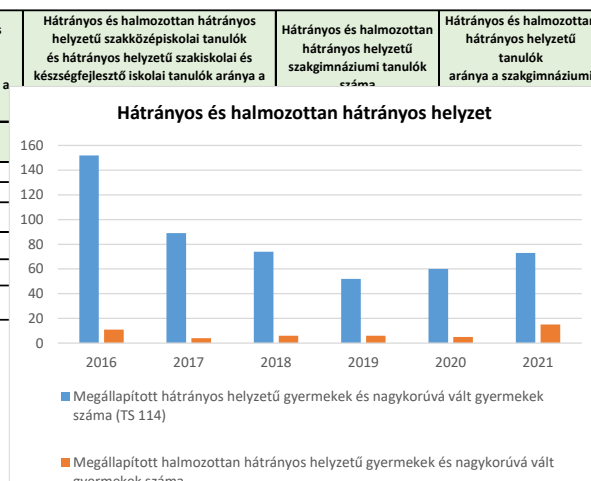
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókn belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	100	5,45
2017	n.a.	100	5,71
2018	n.a.	71	4,14
2019	n.a.	55	3,20
2020	n.a.	55	3,14
2021	n.a.	42	2,40

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók aránya a szakgimnáziumi	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi
	ma a	evés	aránya a
2016	152	0	11
2017	89	0	4
2018	74	0	6
2019	52	0	6
2020	60	0	5
2021	73	0	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A városban élő, valamint a közoktatási intézménybe járó hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma évről évre csökken. Ugyanakkor az intézmények a sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek számának emelkedéséről számolnak be.

Az Ajka Városi Óvodában megvalósul e gyermekek integrált nevelése. Az intézmény alapító okirata rendelkezik a SNI gyermekek BNO kódok alapján történő integrálhatóságáról.

A Pápai Tankerületi Központ illetékességi területén a rászoruló tanulók fejlesztő nevelés-oktatását a Molnár Gábor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény látja el. Az intézmény feladata: Ajka vonzáskörzetében élő, értelmileg sérült, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai, iskolai nevelése, oktatása, rehabilitációja. Legfőbb célkitűzésünk, hogy minden gyermek elérje adottságai maximumát. Ennek

eszköze a tanulók képességfejlesztése, a rehabilitáció, a rehabilitáció, az általános műveltség megalapozása, a munkára való felkészítés az életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelően. Kiemelten:

- képességfejlesztés egyéni és kiscsoportos formában,
- differenciált, szükségletekhez igazodó segítségnyújtás a képességek fejlesztése során,
- hiányosan működő képességek korrekciója valamennyi területen és osztályfokon,
- terápiás eszközök, eljárások alkalmazása a tartós tanulási akadályozottságot, magatartási zavart mutató tanulók fejlesztésében,
- eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése,
- tanulók felkészítése a továbbtanulásra, továbbképzésre, munkára,
- önálló életvezetési technikák elsajátíttatása, gyakoroltatása
- személyiség gazdagítása az önfogadással, a mások elfogadásával, a toleránsmagatartással,
- általános emberi értékek, társadalmi normák elsajátíttatása, azonosulása ezekkel az értékekkel,
- a tanulók érdekeinek védelme, a gyermekek és az ifjúság védelme,
- szakmai vizsga sikeres letétele, munka világára való felkészítés.

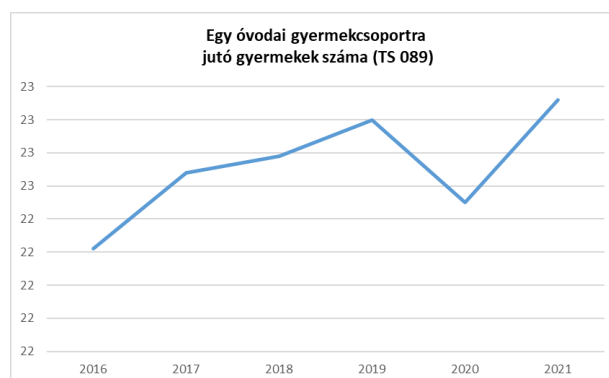
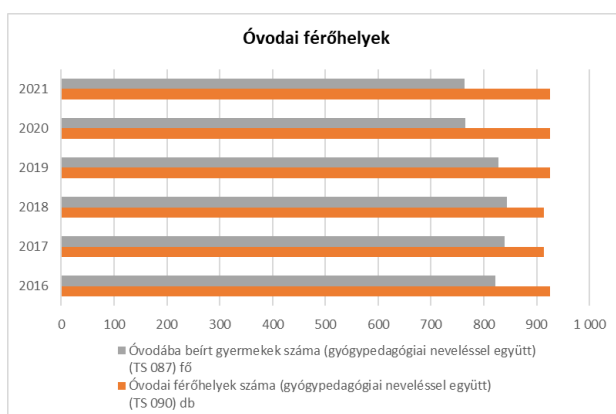
Mindehhez olyan iskolai légkört teremtünk, amelyben a gyermek jól érzi magát, ahol az emberi, a társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljesértékű emberként élheti meg önmagát, különösségét, miközben a másik másságát is elfogadja.

A jogszabályban foglaltaknak megfelelően a városban működő minden intézmény kiemelt figyelmet fordít a lemorzsolódással veszélyeztetett diákok tanulmányi munkájának folyamatos segítésére, valamint az előírt adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítésére.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesező óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	37	925	9	822	1	8	22
2017	n.a.	37	913	9	839	1	11	23
2018	n.a.	37	913	9	843	1	15	23
2019	n.a.	36	926	8	828	2	18	23
2020	n.a.	34	926	8	765	2	14	23
2021	n.a.	33	925	8	763	2	15	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat adatai azt mutatják, hogy a férőhelyek száma a vizsgált időszakban igen alacsony eltérést mutat, a 2017-2018 évi 12 fős csökkenés után 2021 visszaáll 925 főre. Összehasonlítva a férőhelyek számát és az óvodába beírt gyermekek számát, szembeötlő a különbség. Látható, hogy 70 -162 között mozog az üres férőhelyek száma, ennyivel kevesebb az óvodai ellátást igénylők száma. A feladatellátási helyek számában is látunk csökkenést 2019 évben, ekkor került ki az óvodai feladatellátásból az Ajka, Bródy I. u. 6. szám alatti épület. A feladatellátási helyek számának csökkenése (2023-ban pedig a Bródy Imre utca 7. szám alatti óvodaépület) viszont nem vonta maga után a férőhelyek számának csökkenését, mivel a többi óvodaépületben voltak nem funkcionáló csoportszobák. A gyermekcsoportok száma 2016-2018 között állandó, majd elindul a csökkenés, így 2021-re már négyel kevesebb a gyermekcsoportok száma. Az óvodás gyermekek számában a 80 fő csökkenés arányos a 4 gyermekcsoport csökkenéssel.

Figyelemfelhívó, hogy míg az óvodás gyermekek száma csökken, addig a gyógypedagógiai csoportok száma emelkedik. Bár ez a táblázat nem tartalmazza, de az integráltan nevelt SNI gyermekek száma is növekvő tendenciát mutat a város óvodáiban.

Az óvodai férőhelyek száma minden évben meghaladja az óvodába beírt gyermekek számát a vizsgált időszakban, tehát a városban az óvodás korúak intézményes ellátása teljes mértékben biztosított. A vizsgált időszakban ugyanakkor az óvodapedagógusok nagy számban éltek a „nők 40” nyugállományba vonulás lehetőségével és ez pedagógushiányt okozott.

Az óvodai nevelés létszámkereteit a köznevelési törvény szabályozza, átlag 20, maximum 25 fő gyermek létszám engedélyezett gyermekcsoportonként. Ajkán jellemzően a maximumhoz közeli (23 fő) a gyermekcsoportok létszáma. Megkülönböztetünk tényleges és számított létszámot az óvodai nevelésben, mivel az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű gyermekek létszám számításnál a sérülés típusától függően 2 vagy 3 főnek számítanak. Erős szakmai elhivatottságot kíván az óvodában dolgozóktól, mikor a 23 fős óvodai csoportban valósul meg az integráció, miközben ehhez humán erőforrás hiány is társul.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	9	91	9	20,16	12,43
2017	8	89	9	19,67	11,14
2018	7	89	9	19,29	13,34
2019	7	87	9	19,77	13,14
2020	8	87	10	20,13	13,93
2021	10	88	9	19,90	16,16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyógypedagógiai ellátásban az általános iskolai osztályok száma a 2018-2019 években a legalacsonyabb, 2021-re 10-re emelkedik.

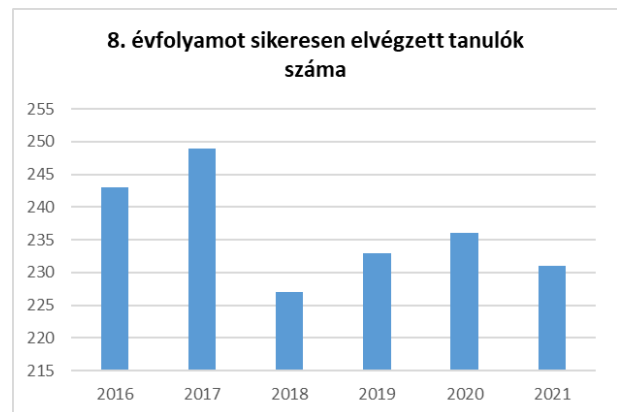
Ajkán a vizsgált időszakban a 2020. évet kivéve 9 általános iskolai feladatellátási helyen folyik az oktatás. A szülők számára biztosított az iskolaválasztás lehetősége és a speciális gyógypedagógiai fejlesztő oktatás is. A kimutatás alapján az egy osztályra jutó tanulók száma ideálisnak mondható minden évben, közelít az országos átlaghoz. A 2011. évi CXCV. törvény szerint az általános iskolai osztályok átlag létszáma 23, maximális tanulószáma 27 fő. A gyógypedagógiai osztályokban az átlag 9 fő, a maximum 13 fő. Az általános és a gyógypedagógiai osztályok engedélyezett tanulólétszám keretei érthető módon nagy eltérés mutatnak, ezért ezek együtt kezelése és átlagolása során ezt érdemes szem előtt tartani.

A bejáró általános iskolai tanulók aránya 11,14 – 16,16% vagy átlag között mozog, 2021 évben a legmagasabb. Megállapítható, hogy jellemzően az ajkai családok gyermekei számára biztosítjuk az ellátást, valamint az Ajkán dolgozó szülők, közeli kistérségeken élő családok gyermekei nyernek felvételt iskoláinkba. A gyógypedagógiai oktatást biztosító Molnár Gábor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és EGYMI ellátási köre járási szintű.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	243
2017	249
2018	227
2019	233
2020	236
2021	231

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A város közoktatási intézményeiben nincs jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén sem az intézmények között, sem egyes intézményeken belül, szegregáció sem tapasztalható.

c) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

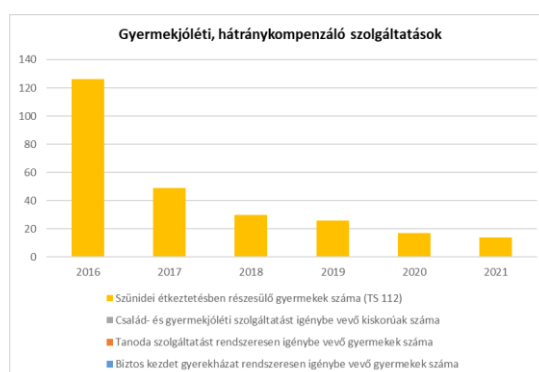
Az iskolai eredményesség egyik mutatószáma – az alapfokú oktatási intézmények esetében – a 8. évfolyamot eredményesen befejezett tanulók létszáma, amelyet az alábbi táblázat adatai mutatnak. Az elmúlt évek adataiban jelentős változás nem történt, a korábbi évekhez viszonyítva azonban

megállapítható, hogy csökken a 8. osztályt befejezettek száma. Ez azonban nem feltétlen az oktatás eredményességére vezethető vissza, hiszen a városban a gyermek létszám is csökken.

d) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	126
2017	n.a.	n.a.	n.a.	49
2018	n.a.	n.a.	n.a.	30
2019	n.a.	n.a.	n.a.	26
2020	n.a.	n.a.	n.a.	17
2021	n.a.	n.a.	n.a.	14

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A táblázat rámutat arra, hogy a szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma 2016. óta folyamatosan csökken, ami leginkább a jogszabályi feltételek miatt alakult így. A jogosultsági küszöb olyan alacsony, hogy már a legalacsonyabb jövedelmű családok bevétele is magasabb annál. Emellett vannak olyan családok - akik a külvárosban élnek szegény körülmények között -, akik nem tudják a gyermekek bejutását megoldani, mivel buszbérletre sajnos anyagi háttérük nem elegendő. Az étkeztetés helyszíne pedig a belvárosban található.

A hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások a 4.3. pont i) és l) pontjai alatt már részletezésre került.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Iskolai erőszak, online zaklatás jelenléte.	Iskolaőrség, Iskola Rendőre Program megvalósítása
Káros szenvedélyek jelenléte a gyermekeknél	Preventív célú előadások, tájékoztatók, foglalkozások szervezése
Nem elegendő a problémásabb gyermekek számára az iskolai tanulószoba, kevés figyelem jut a gyerekekre. Tanulási nehézségekkel küzdenek a gyerekek.	Iskolán kívül foglalkozások, szakkörök, tanulószoba, szervezett korrepetálás működtetése.
Fiatalok elvándorlása	Ösztöndíjprogramok kialakítása (sportolói, művészeti, egyetemi)
Népességszám csökkenése	Gyermekszületési támogatás biztosítása
Iskolai erőszak, online zaklatás jelenléte.	Iskolaőrség, Iskola Rendőre Program megvalósítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Számos nemzetközi és magyarországi kutatás mutatja a nők rosszabb gazdasági helyzetét: azt, hogy jellemzően kevesebbet keresnek, és alacsonyabb pozíciókban dolgoznak, mint a férfiak, valamint azt is, hogy a háztartáson belüli gondoskodási terhek (háztartásvitel, gyereknevelés, idős

és beteg hozzátartozókról való gondoskodás) is jórészt a nőkre hárulnak. A nők munkaerőpiaci helyzete kapcsán a gyerekvállalás kiemelt kockázat. A gyermeküket egyedül nevelő nők szegénységi kockázata különösen magas.

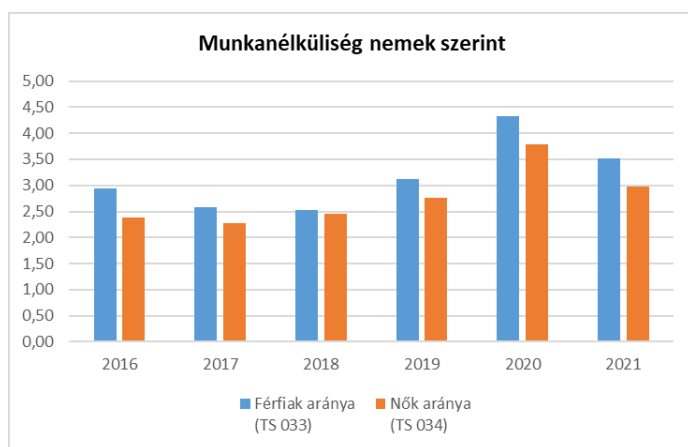
A nők esélyegyenlőtlenségének egyik fontos tényezője az aránytalan családi munkamegosztási modellekből fakad, (hogy a gyermekekről, beteg, idős családtagokról való gondoskodás a családok többségében elsőrendűen a nők feladata), minden olyan szolgáltatásfejlesztés, amely az intézményes gyerek-, idős- és tartósbeteg-gondozás volumenének és színvonalának növelését érinti, közvetve hatással van a nők esélyegyenlőségére is. A nők társadalmi arányukhoz képest sokkal kevésbé vesznek részt a közéletben és a döntéshozásban, mint a férfiak.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

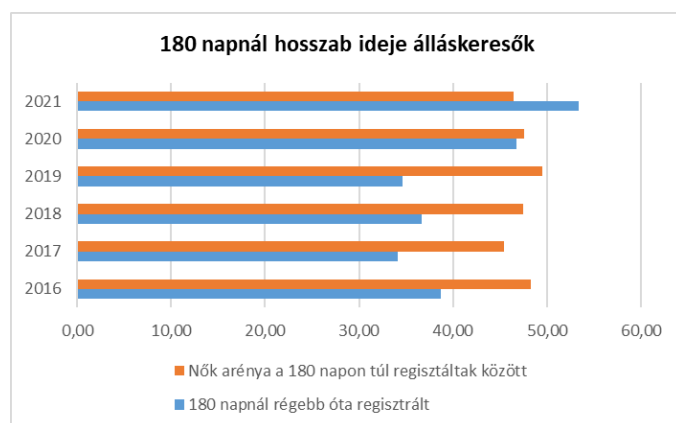
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	2,94	2,39	2,67%
2017	2,59	2,28	2,44%
2018	2,53	2,45	2,49%
2019	3,13	2,77	2,95%
2020	4,33	3,79	4,06%
2021	3,51	2,97	3,24%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

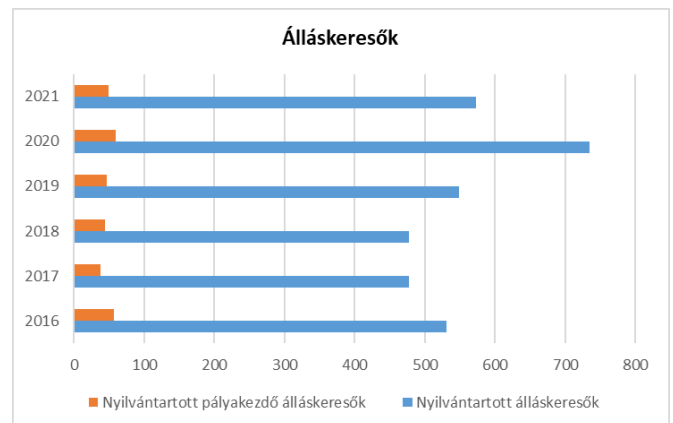
5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	38,68	48,29
2017	34,17	45,4
2018	36,69	47,43
2019	34,67	49,47
2020	46,73	47,52
2021	53,4	46,41

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	530	57
2017	477	38
2018	477	44
2019	548	47
2020	734	59
2021	573	49

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatokból látható, hogy az álláskeresők között a nők részvételi aránya a vizsgált időszakban mindvégig alacsonyabb, mint a férfiaké. A 180 napnál hosszabb ideje regisztráltak között 2019-ig a nők jelentős mértékben többen voltak, mint a férfiak.

2020-ban már majdnem megegyezett az arányuk, 2021-ben pedig már a nők voltak kevesebben nemcsak összességében az álláskeresők között, hanem ebben a célcsoportban is. Ez azt mutatja, hogy a településen a munkahelyek jellege nem akadályozza a nők elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedését.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A jogszabályi környezet jelenleg nem teszi lehetővé munkaerőpiaci képzési programok szervezését, ezért az elmúlt 2 évben nem indultak a Foglalkoztatási Osztály támogatásával képzési programok.

Azok a felnőttek, akik szakmát szeretnének szerezni, iskolarendszerű képzésben (estin, illetve levelezőn) szerezhetnek szakképesítést állami támogatással. (Az állam jelenleg 2 szakképesítés megszerzését támogatja mindenkinek.)

A felnőtt képzésekről a kamarák, illetve a szakképzési centrumok rendelkeznek bővebb információval.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az önkormányzat közfoglalkoztatási programok szervezésével segíti az alacsony iskolai végzettségű és többnyire hátrányos szociális helyzetű nők foglalkoztatását. Az év során havonta átlagosan 35 fő foglalkoztatása valósul meg a különböző programok során, melynek 70%-a nő.

A város közterületein végeznek könnyű fizikai munkát a park fenntartással, köztisztasággal összefüggésben.

Ajka városban 17 olyan cég van, akik foglalkoztatotti létszáma meghaladja az 50 főt, közülük 8 olyan, ahol 250 fő felett van a foglalkoztatottak száma. Ezen cégek nagy részénél folyamatosan van felvétel betanított munkakör betöltésére, ahol jellemzően a 8 általános iskolai végzettséget írják elő elvárt végzettségnek. Ezen kívül alacsony iskolai végzettséggel lehetőség van takarító, árufeltöltő munkakörben történő elhelyezkedésre is. A halmozottan hátrányos helyzetűek részére, akik nem tudnak valamilyen okból (pl. 8 ált. iskolai végzettség hiánya, családi, egészségi, mentális stb. problémák miatt) elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon, a települési önkormányzatnál közfoglalkoztatásban vehetnek részt.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség. A Foglalkoztatási Osztályra nem érkezett panasz a településen hátrányos megkülönböztetés miatt.

A Foglalkoztatási Osztályra beérkező munkaerőigényeken - hacsak a munkakör kimondottan nem követeli meg a férfi munkaerőt - a foglalkoztatók nem jelölik meg, hogy milyen nemű személyt kívánnak alkalmazni, így a kínált bér ugyanannyi a munkát elfogadó nők, illetve a munkát elfogadó férfiak esetében. Természetesen vannak olyan munkakörök (jellemzően a nehéz fizikai munkát igénylő munkakörök pl. építőipari segédmunkás, illetve a szakma jellegéből adódóan pl. hegesztő, festő, kőműves, víz- és csőhálózat szerelő, villanyszerelő, stb, ahol kifejezetten férfi munkaerőre számítanak, ugyanakkor vannak olyan munkakörök (pl. intézményi takarító, szobalány, csecsemő- és kisgyermek gondozó, stb.) ahol elsősorban a hölgyek jelentkezését várják. A városban a legnagyobb létszámot foglalkoztató cégek jellemzően az autóipar területén működő cégek, akik az esetek jelentős részében betanított munkásokat keresnek. A Foglalkoztatási Osztály tapasztalata szerint ezeknél a cégeknél a bér jellemzően a teljesítményhez kötött, és nem a munkavállaló neméhez, de arról, hogy az egyes munkakörökben mennyi az átlagkereset a nők, illetve ugyanazon munkakörökben mennyi az átlagkereset a férfiak körében, a Foglalkoztatási Osztály nem rendelkezik információval.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A bölcsődei, családi bölcsődei ellátás a 4.3. e) pont alatt részletezésre került.

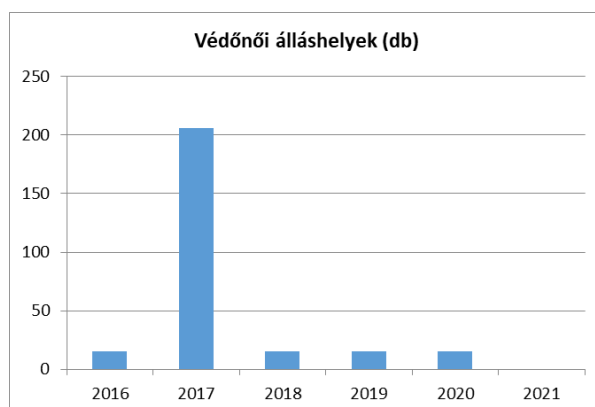
Az Ajkai Városi Óvodában nincs férőhelyhiány, valamennyi beíratott gyermek felvételre kerül.

Az idei évben kerül átadásra a tósokberéndi városrészben, a katolikus egyház által újonnan felépített óvoda, mely két csoporttal kezdi meg működését szeptemberben.

A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Ajkai Járási Hivatalában rugalmas munkaidővel segítik a dolgozókat. Több ipari cégnél is a kisgyermekes anyák számára bevezetésre került az egyműszakos munkarend, a részmunkaidőben történő foglalkoztatás választásának lehetősége. A COVID világvárvány óta pedig számos helyen megmaradt a home office munkavégzés.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	15	n.a.	-
2017	206,1	n.a.	-
2018	15	n.a.	-
2019	15	n.a.	-
2020	15	n.a.	-
2021	0	n.a.	-

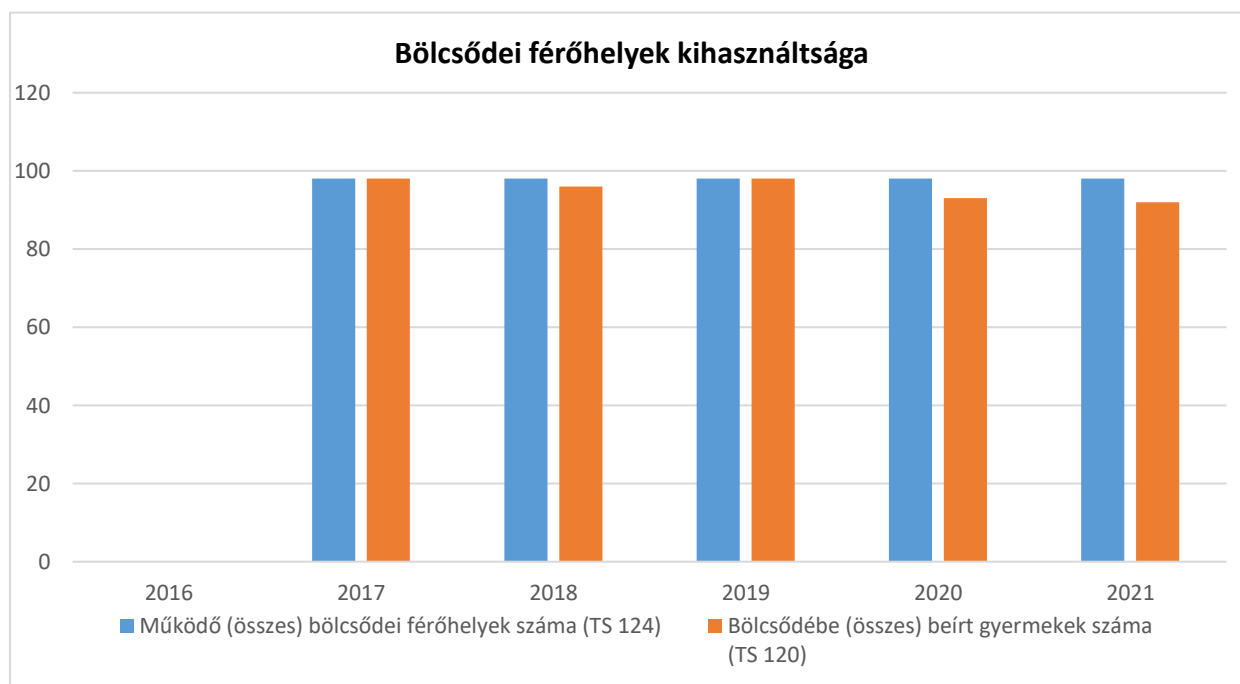
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Ajkán jelenleg 9 területi védőnői körzet és 4 iskolai védőnői körzet található. Helyettesítéssel megoldott valamennyi védőnői körzet feladatellátása, amelyre a GYES-en lévő védőnő/védőnők miatt van szükség. A városban a gyermeklétszám folyamatosan csökken emiatt a védőnők létszáma is módosult a korábbi évekhez képest.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	7	9	0	0	98	98
2018	0	0	7	7	0	0	98	96
2019	0	0	7	4	0	0	98	98
2020	0	0	7	7	0	0	98	93
2021	0	0	7	7	0	0	98	92

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2021. őszére elkészültek a Városi Bölcsőde bővítési munkái, amelyek köszönhetően a férőhelyek száma 126-ra nőtt.

2022. évben a beíratott gyermekek száma december 31. napjával: 190 fő, 2023-ban 181 fő.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás elsősorban a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és jövődő gyermekére fokozott figyelmet fordítanak.

A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása már várandós korban megkezdődik beszélgetések, családlátogatás formájában. A védőnők segítséget nyújtanak a családyszociális juttatások megismertetésében is. *A védőnői szolgálat a 4.3 a) pont alatt bemutatásra került.*

A Családvédelmi Szolgálat védőnője hetente két alkalommal, hétfői és csütörtöki napokon tart tanácsadást az Ajkai Járási Hivatalban. Bármilyen családtervezéssel kapcsolatos kérdéssel fel lehet keresni, illetőleg fiatalok esetén házasságkötés előtti tanácsadáson lehet részt venni.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Kiemelten fontos cél a nők áldozattá válásának elkerülése, a fizikai és/vagy szexuális erőszak valamely formájának áldozatává váló magyar nők arányának csökkentése. A magyar társadalomban széles körben elterjedt attitűd a nők lenézése, például a rendszeres verbális zaklatás formájában.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény az önkormányzat jegyzőjét jelölte ki a családvédelmi koordinációért felelős szervként. A jegyző kötelező hatásköri feladatának eleget téve tájékoztatja a bántalmazottat a segítségnyújtás különböző módjairól.

Tapasztalataink szerint az elmúlt években jelentősen megnőtt az ilyen típusú hatósági ügyek száma, melyek többségében a bántalmazott nő és/vagy gyermek. A jelzőrendszeri munka eredményeként a bántalmazottak jogi, mentális és szociális segítséget is kapnak (családsegítő, rendőrkapitányság, áldozatsegítő központ).

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Városunkban anyaothton nem működik, de a családok átmeneti otthonában is jellemzően gyermeküket egyedül nevelő anyák kerülnek elhelyezésre. *(a családok átmeneti otthona már korábban bemutatásra került)*

A hajléktalan nők esetében az intézményi elhelyezés lehetősége városunkban a Szociális Szolgáltató és Gondozási Központ által működtetett Hajléktalan Személyek Átmeneti Szállásán, 4 férőhelyen. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Gondviselés Háza Nappali Melegedő és Éjjeli Menedékhely, Nappali Melegedő részén fogadnak nőket, azonban az Éjjeli Menedékhely női férőhellyel nem rendelkezik, a nőknek éjszakára el kell hagyniuk az intézményt.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Ha áttekintjük a város közintézményeit megállapítható, hogy a vezetők között egyenlő arányban vannak a nők és a férfiak (A 16 közintézmény esetében 8-8). De az is megállapítható, hogy elsősorban a szociális, gyermekjóléti, kulturális területen vezetnek nőket az intézményeket.

Az önkormányzat cégeinél, valamint a város jelentősebb ipari vállalatainál már jelentősen más az arány, szinte kizárólag férfi vezetőket találunk.

Az önkormányzat képviselő-testületében a 14 főből 2 nő, az önkormányzati bizottságokban 55 főből 11 a női tag. A város polgármestere és az önkormányzat jegyzője is férfi. A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Ajkai Járási Hivatalát vezeti nő.

Összességében megállapítható, hogy a nők elsősorban a programok, kulturális rendezvények szervezésében, a civil életben és a nevelés, szociális gondoskodás területén jutnak nagyobb szerephez, politikai pozíciókra nem törekcszenek. Ez azonban országosan is elmondható.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Ajkán a nők hasonló hátrányokkal szembesülnek, mint az ország bármely más településén. Számukra nehéz a családi élet összeegyeztetése a munkával. Azonban, mivel városunkban megfelelő az infrastruktúra és a szolgáltatások széles köre elérhető, a bölcsődék, óvodák nyitva tartása igazodik a munkavégzéshez, ezért elmondható, hogy az itt élő nők sokkal kedvezőbb helyzetben vannak, mint más, kisebb településeken élő nő társaik. Az önkormányzat a széles körű szociális, gyermekjóléti, oktatási-nevelési ellátórendszer biztosításával igyekszik segíteni a nők terheit.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Bölcsődei férőhelyek hiánya	Új bölcsőde kialakítása, bölcsődei férőhelyek bővítése.
Hajléktalan nők lakhatási problémája	Női férőhelyek bővítése a hajléktalanellátó intézményben.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A XXI. század egyik legpozitívabb eredménye a születéskor várható élettartam hosszabbodása. A fejlett országokban ez az egyik legnagyobb társadalmi siker és egyben a legnagyobb kihívás is. E kihívásra reagálva Magyarországon is szükségessé vált az időspolitika kialakítása, ezért készült el az Idősügyi Nemzeti Stratégia, melynek hosszú távú célkitűzései 2034-ig kerültek megfogalmazásra.

A stratégia szerint: Fontos kérdés, hogy kit tekintünk idősnek? Az időskor fogalomköre különböző dimenziókban eltérően értelmezhető. Az, hogy ki milyen idős, kifejezhető az évek számával (kronológiai életkor), de a biológiai életkor például ettől eltérő lehet, hiszen ez az egészségi állapot függvénye. Beszélhetünk pszichológiai életkorról, arról, hogy ki milyen idősnek érzi saját magát, vagy szociológiai életkorról, amelyen azt értjük, hogy a társadalom milyen idősnek tart valakit.

Magyarországon jelenleg a nyugdíjrendszer szempontjából a 65. életévük betöltésétől számít idősödőnek az ember, míg foglalkoztatáspolitikai oldalról ez már jóval korábban bekövetkezik. A nyugat-európai országokban általánosságban 65-67 éves kortól tekintik idősnek az ott élőket. Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában az Egészségügyi Világszervezet életkor szerinti felosztását használják. E felosztásban a 60-74 év közöttiek az idősödők, a 75-89 évesek az idősek és a 90 év fölötti személyek a nagyon idősek „szépkorúak”.

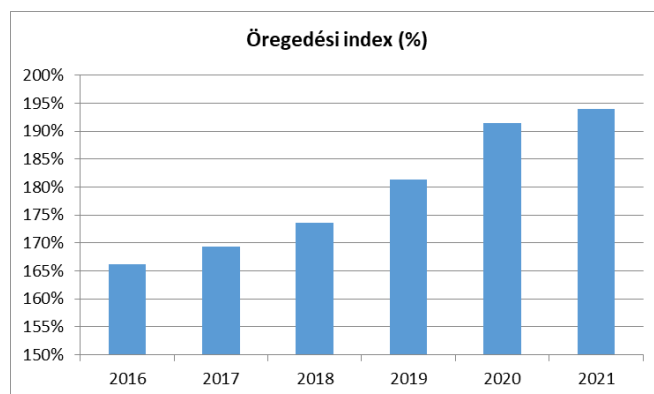
Az idősek száma az elmúlt 40 év alatt az Európai Unióban majdnem megduplázódott. A legdinamikusabban növekvő korcsoport a „nagyon idősek” (80 évesnél idősebbek) csoportja. Jelentős nemi különbségek vannak a várható átlagos élettartamban, jellemző az idősödés elnőiesedése, amely azt eredményezi, hogy jóval több az idős nő, mint az idős férfi.

Az önkormányzat felismerte annak fontosságát, hogy hosszú távon olyan társadalmi és gazdasági környezet kialakítására kell törekedni, amelyben az idősödő és idős emberek, minél tovább megtudják őrizni aktivitásukat. Fontos, hogy teret nyerjen egy újfajta szemléletmód, mellyel növelhető az időskor presztízse, és az idősek iránti szolidaritás.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	5 746	3 456	166,26%
2017	5 819	3 436	169,35%
2018	5 911	3 406	173,55%
2019	6 154	3 394	181,32%
2020	6 300	3 290	191,49%
2021	6 398	3 299	193,94%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Ajka városban is, mint országosan jellemző, sajnos előregedik a lakosság. A lakosságszám csökkenése mellett a 65 év feletti korosztály száma évről évre nő, a 14 év alattiak számának fokozatos csökkenése mellett. Mindezt jól mutatja az öregedési index növekedése is. Az adat kifejezi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. a 65 év felettek száma és a lakosságszámhoz viszonyított aránya is, majdnem a duplája a 0-14 év közöttiek számának és arányának.

A legfőbb demográfiai jellemzők az alábbiak:

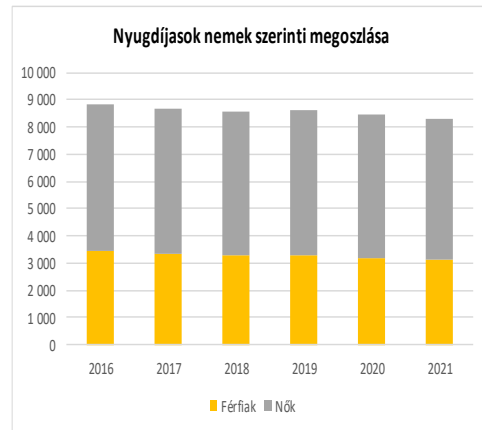
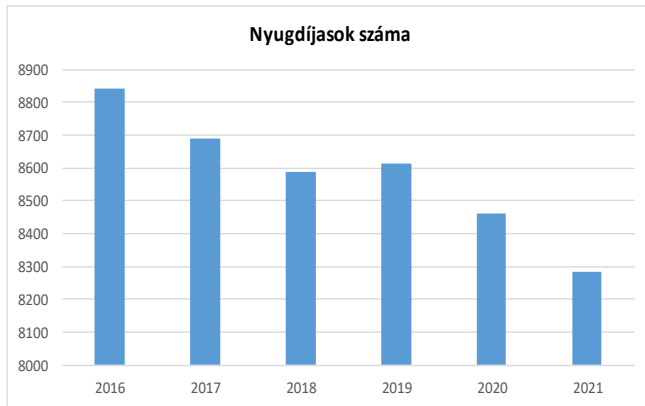
- fogy az állandó lakosság száma,
- növekedik az átlag életkor,
- a nők élettartama magasabb,
- az özvegyek és egyedülállók körében a női nem dominál.

A 65 év felettek számának növekedése ellenére egyre csökken a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma, amely a nyugdíjkorhatárt elért személyek tovább foglalkoztatásával magyarázható.

Ezen megállapításokat az alábbi táblázatok és diagramok is alátámasztják.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	3 449	5 394	8843
2017	3 337	5 351	8688
2018	3 274	5 315	8589
2019	3 293	5 320	8613
2020	3 199	5 261	8460
2021	3 112	5 171	8283

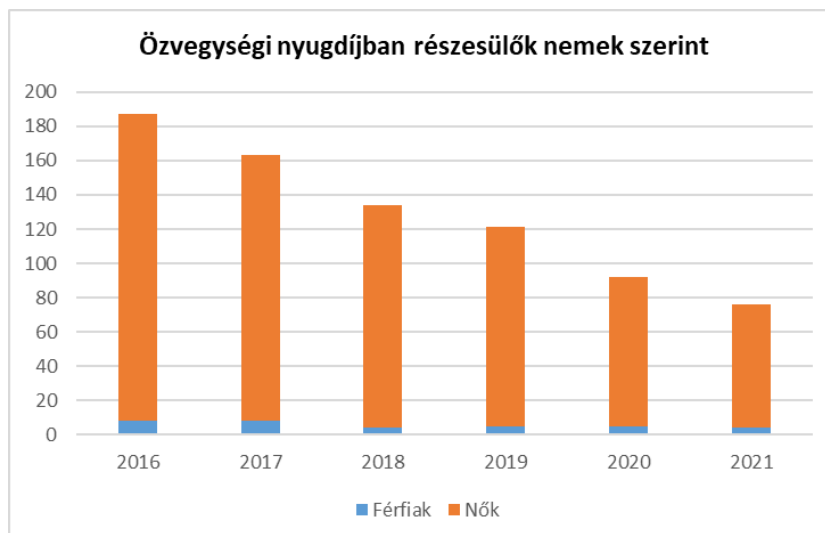
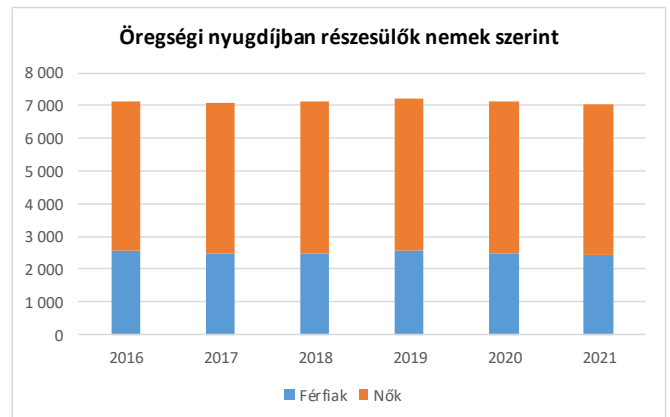
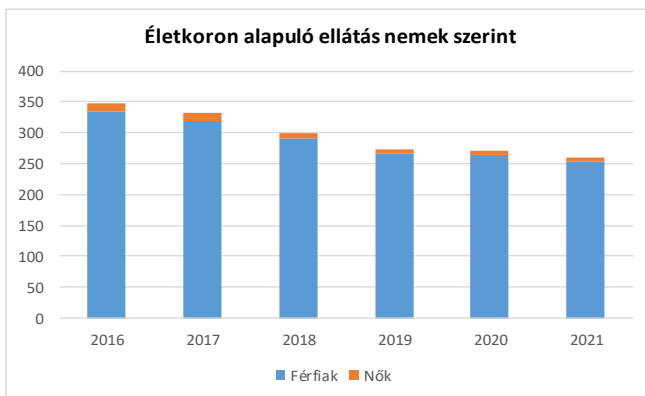
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	335	13	2 563	4 588	8	179	0
2017	320	13	2 496	4 589	8	155	3
2018	290	10	2 495	4 630	4	130	3
2019	266	8	2 561	4 661	5	116	4
2020	264	6	2 495	4 642	5	87	5
2021	254	7	2 440	4 587	4	72	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	530	477	477	548	734	573
41-45 év (TS 042)	Fő	57	39	43	66	78	66
	%	10,75%	8,18%	9,01%	12,04%	10,63%	11,52%
46-50 év (TS 043)	Fő	50	46	49	47	74	62
	%	9,43%	9,64%	10,27%	8,58%	10,08%	10,82%
51-55 év (TS 044)	Fő	56	46	44	58	71	49
	%	10,57%	9,64%	9,22%	10,58%	9,67%	8,55%
56-60 év (TS 045)	Fő	82	68	39	61	89	61
	%	15,47%	14,26%	8,18%	11,13%	12,13%	10,65%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	45	60	70	63	89	97
	%	8,49%	12,58%	14,68%	11,50%	12,13%	16,93%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az idősek foglalkoztatására hatással vannak az aktív korúakra vonatkozó munkaerő-piaci lehetőségek is, hiszen ha egy gazdaságban nagy a munkaerőigény, akkor az időseknek is jobb esélyei vannak arra, hogy a nyugdíjuk mellett dolgozzanak, míg ellenkező esetben a jövedelemszerzésnek ez az útja jelentősen beszűkül számukra. Városunkban a – koronavírus világvárvány következtében a 2020-2021-es években kialakult gazdasági visszaesés kivétel – az elmúlt évekhez hasonlóan a munkaerőhiány a jellemző, így a nyugdíjas korosztály foglalkoztatására is egyre nagyobb az igény. Bár a 60 év feletti nyilvántartott álláskeresők száma jelentősen nőtt, ez azzal magyarázható, hogy míg a munkáltatók ebben a korosztályban az új munkavállalót már nem, ugyanakkor a meglévő dolgozói köréből a munkavállalót szívesen alkalmazták és tovább is foglalkoztatják.

Az idősekről való gondoskodásban fontos a meglévő képességek megőrzése, a szunnyadó készségek előhívása.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A társadalmi részvétel azt is jelenti, hogy az egyén milyen mértékben, milyen intenzitással és hányféleképpen használja fel képességeit, tudását, egyéniségének sajátos adottságait más emberek, szűkebb vagy tágabb közösségek hasznos szolgálatára, gazdagítására, illetve milyen mértékben veszi igénybe mások adottságait saját élete alakításában. Különösen fontos ez a tevékeny időskor kialakításában.

Nagy népszerűségnek örvend - a városi művelődési központ által szervezett - évről évre visszatérő nyugdíjas szabadegyetem programsorozat. 2022. évtől a Pannon Egyetem Ajka Kampuszán is több ismeretterjesztő előadást hallgathattak meg.

Ajka városban rendkívül aktív nyugdíjas élet folyik, a 25 nyugdíjasklub több mint 1000 fő tagsággal rendelkezik. A klubok az egyes városrészekben, valamint a különböző foglalkozásokhoz

(pedagógus, egészségügyi, köztisztviselői...), a nagy régi gyárakhoz (üveggyári, bányász, timföldgyári...) kapcsolódva tevékenykednek. Saját klubhelyiségekben vagy a város által biztosított Civil Ház helyiségeiben, illetve a Városi Művelődési Központ József Attila utcai épületében tartják rendszeres klubfoglalkozásaikat, programjaikat. Heti rendszerességgel szerveznek egészségmegőrző, tanácsadó, segítő foglalkozásokat. Kiépítették a tagok egymás közti segítségének hálózatát. Számos hagyományörző esemény (tollfosztás, sudri, disznóvágás) megrendezése is hozzájuk kapcsolódik. A nyugdíjasklubok életében mindig történik valami, ezáltal felpezsdítve a város életét is az év során zajló számtalan eseménnyel (bálok, farsangi-szüreti multság, sportrendezvény, kiállítás, ki mit tud...). Minden évben megrendezésre kerül a Civil Házban a nyugdíjas majális. A városi rendezvényeken mindig aktív résztvevők. Működésüket az önkormányzat pályázat útján elnyerhető támogatással segíti.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

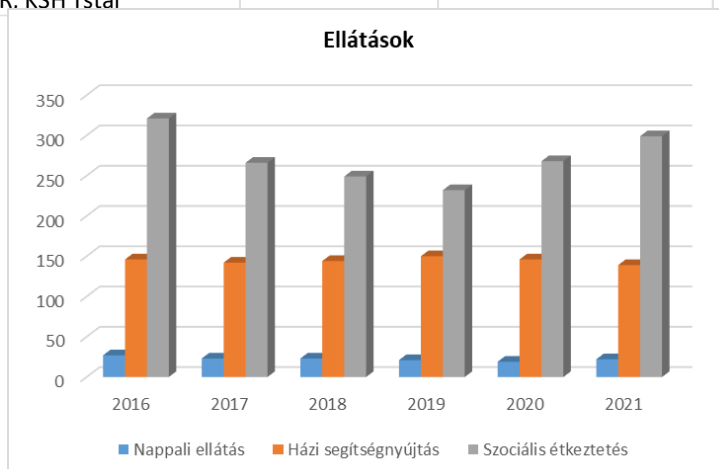
Részletezésre került az a) pont alatt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	5 746	27	146	321
2017	5 819	23	142	266
2018	5 911	23	144	249
2019	6 154	21	150	232
2020	6 300	19	146	268
2021	6 398	22	139	299

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ajka városban az egészségügyi alapellátás körzeteiről szóló önkormányzati rendelet a város közigazgatási területét 11 felnőtt, 1 vegyes és 5 gyermek háziorvosi körzetre, valamint 6 fogorvosi körzetre osztotta. A vegyes háziorvosi körzet a padragkúti városrészben található és a városrész felnőtt lakosságán kívül Öcs község teljes lakosságát is ellátja. 2023. szeptember 01-től az

Országos Mentőszolgálat látja el a házi orvosi, házi gyermekorvosi ügyeleti ellátást a Magyar Imre Kórház volt fertőző épületében kialakított orvosi rendelőkben.

A bakonygyepesi és rendeki városrész lakossága a magyarpolányi házi orvosi körzethez tartozik, de mindkét városrészben külön-külön kialakított rendelőkben (8448 Ajka, Fő út 151. és 8447 Ajka, Rendeki utca 64. szám alatt), helyben fogadja betegeit a házi orvos.

A további 11 felnőtt házi orvos az önkormányzat tulajdonát képező, 8400 Ajka, Semmelweis utca 1. szám alatti, Alapellátási Intézet emeletén kialakított, önálló rendelőhelyiségekben fogadja betegeit. Az épület lifttel rendelkezik, így akadálymentes.

A fogorvosi ellátás az önkormányzattal szerződésben álló, egészségügyi szolgáltatók tulajdonában lévő, a városközpontban található, rendelőhelyiségekben zajlik.

A városban az egészségügyi szak-és fekvőbeteg ellátást a Magyar Imre Kórház biztosítja, amely állami fenntartásban működik, így az önkormányzatnak a működtetésére nincs ráhatása. *Az egészségügyi ellátás a 3.6. pont alatt részletezésre került.*

A szociális szolgáltatásokat az önkormányzat a Szociális Szolgáltató és Gondozási Központ (szociális étkeztetés, idősek klubja, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, időskorúak gondozóháza, idősek otthona,) valamint az Ajkai Család-és Gyermekjóléti Központ (házi segítségnyújtás, családsegítés) intézményein keresztül biztosítja a város lakossága, így az idősek számára is.

A szociális étkeztetés a 3.6.f) pont alatt részletezésre került.

Idősek Klubja

Célja: Saját otthonukban élők részére biztosítson lehetőséget a napközbeni tartózkodásra és a napi egyszeri étkezésre, társaskapcsolatokra, és alapvető személyi higiéniai szükségletek kielégítésére. Szociális és mentális támogatásra szorulóknak, az önmaguk ellátására képes és részben képes 18 év felett, és időskorúak napközbeni gondozását, segítségét biztosítsa. A nappali ellátás keretein belül, demens ellátást is biztosítunk. Kapcsolatot tartottunk a házi orvosokkal, javaslatukra is kérték felvételüket leendő klubtagjaink.

Nappali ellátást: 2022. évben összesen: 29 fő igényelt, ebből 2 fő demens ellátásban részesült.

Életkoruknak megfelelően naponta végeztünk testmozgásokat: séta a friss levegőn, légző gyakorlatok, gimnasztikai gyakorlatok - a nyak, váll, kar, láb, törzs - ízületeinek mozgatása érdekében, versenyjátékok, labdajátékok, ügyességi játékok, testmasszírozó gyakorlatok (kézi masszírozók segítségével). Az aktuális napi események megbeszélése: felolvasás, újságolvasás, közös rejtvényfejtés, praktikus tanácsok az ünnepi készülődésre, főzéshez, ajándékozási ötletekhez. Élménybeszámolók, régi emlékek felidézése. Felvilágosító előadást tartottunk a gyakori egészségügyi kérdéseikről, megelőzési módokról.

Demens ellátottak részére az Idősek Klubja szolgáltatásai biztosítottak voltak, melynek keretén belül lehetőséget biztosítunk állapotuknak megfelelően, speciális foglalkoztatáson való részvételre.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A szolgáltatás célja: A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladata: a krízishelyzetre történő gyors reagálás az ellátott jelzése alapján a nap 24 órájában.

Személyi feltételek: A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban, készenléti beosztásban 4 fő szociális gondozónő vesz részt. A gondozónők megbízási szerződés alapján készenléti szolgálatot teljesítenek, heti váltásban. A készenléti szolgálat munkanapokon 15³⁰-tól másnap reggel 6⁰⁰ óráig, munkaszüneti napokon 0-24 óráig tart. Az ügyeletes gondozónő rendelkezik mobiltelefonnal és készenléti táskával, mely tartalmazta az elsősegélynyújtáshoz szükséges egészségügyi és egyéb felszereléseket.

Ajkán 2005. március 20-án indult a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 50 jelzőrendszeres segélyhívó készülékkel. Jelenleg 90 db jelzőrendszeres készülék áll a rászorulóknak rendelkezésére.

Időskorúak Gondozóháza

Az ajkai Időskorúak Gondozóháza 6 lakószobában, 20 férőhellyel biztosít átmeneti elhelyezést azoknak a városban élő időseknek, akik önmaguk ellátásra nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek gondoskodni. Egész évben folyamatos kihasználtsággal működött a szakmai egység. Hatalmas az igény a szolgáltatás igénybevételére, 2022. december 31-én 39 fő elhelyezési kérelmét tartottuk nyilván. Lakóink részére 24 órában biztosítunk teljes ellátást, az intézményben, december 31-én 13 főnél volt megállapított a demencia kórkép.

Idősek Otthona

Az Idősek Otthona 16 lakószobával, 42 férőhellyel biztosít végleges elhelyezést azoknak a városban élő időseknek, akik önmaguk ellátásra nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek gondoskodni. Egész évben folyamatos kihasználtsággal működött a részleg. Várakozói igény 2022.12.31-én 61 fő. Lakóink részére 24 órában biztosítunk teljes ellátást. Az otthonban élő demens ellátottak száma 14 fő volt december 31-én.

Célunk a minőségi gondoskodás és szeretetteljes ápolás biztosítása. Intézményünk családi környezetet és légkört biztosít. A gondozónők 12 órás munkarendben látják el az idősök gondozását. A gondozási és ápolási feladatok mellett különös figyelmet fordítunk az itt élők lelki, fizikai, egészségi állapotának megőrzésére, szinten tartására, illetve javítása érdekében. Az otthonban élő idősök számára különböző programokat, rendezvényeket szervezünk, melyek segítenek a lakók mindennapjait változatosabbá, színesebbé varázsolni. A programokhoz, rendezvényekhez előzetesen heti-, havi-, illetve éves foglalkoztatási tervet készítünk. Kiemelt figyelmet fordítunk a megtartható képességek fejlesztésére, a szunnyadó képességek felismerésére. Lehetőséget biztosítunk a szabad hitélet gyakorlására. Az intézmény társalgójában havonta liturgián vehetnek részt lakóink.

„Méltó Élet Esélye” Idősek Otthona

Az emelt szintű otthonban 42 fő idős teljes körű ellátása biztosított, ebből 33 fő nő és 9 fő férfi. Az otthonban élő időskorúak gondozását 1 fő részlegvezető, 1 fő terápiás munkatárs és 10 fő gondozó munkatárs végzi. A technikai feladatokat 3 fő mosó-vasaló, takarító, varrónő munkatárs látja el. Várakozók nyilvántartásában, 2022. december 31-én 165 fő szerepelt.

Házi segítségnyújtás

Az idős emberek számára fontos, hogy minél tovább megszokott környezetükben maradhassanak, ezért keresik, igénylik az otthonukban történő segítségnyújtás formáit.

A házi segítségnyújtást igénylő megállapodások száma 2022. január 1-jén 67 fő volt, valamennyien személyi gondozásban részesülnek. Az ellátást kérő idősök egészségi, mentális állapota romló tendenciát mutat, egyre több a fekvőbeteg, valamint a teljes ellátásra szoruló demenciával küzdő ellátott, így minden esetben gondozási tevékenységet biztosítanak a gondozónők. Az elmúlt évben továbbra is emelkedő tendenciát mutat a napi kétszeri (reggélben) ellátást igénylők száma. Egyrészt akkor kérik a családtagok a házi segítségnyújtást, amikor hozzátartozójuk már szinte 24 órás felügyeletet igényelne. Másrészt az utóbbi időben egyre gyakrabban fordul elő, hogy a hozzátartozó, aki felkeresi az intézményt, idejében felismeri, hogy szülője, nagyszülője segítségre szorul, ezen esetek nagy részénél a hozzátartozó más településen, illetve külföldön tartózkodik életvitelszerűen.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár biztosítja a településen a helyi sajátosságokhoz, a társadalmi igényekhez, életkörülményekhez igazodva a művelődési tevékenységeket. Feladatai között szerepel többek között a könyvtári szolgáltatások biztosítása és a közművelődési tevékenység ellátása. Jelenleg az alábbi egységekkel működik:

- Művelődési Központ,
- Városi könyvtár,
- Információs Központ,
- Padragkúti Művelődési Ház,

- Bakonygyepesi Művelődési Ház,
- városrészi közösségi házak (Tósokberénd, Bódé, Csinger, Babucsá, Civil Ház)
- Ajkai Mozi (vállalkozói szerződés alapján)

A közművelődési intézmény hálózat bemutatása a 3.7 a) és b) pont alatt megtörtént.

Városunkban az idősök kulturális életének fő színterei is a nyugdíjas klubok az előbbi pontban részletezett sokszínű tevékenységükkel.

c) idősök informatikai jártassága;

Városunkban az idősök informatikai jártassága jónak mondható, sokan használnak számítógépet, okostelefont, e-mail címmel rendelkeznek, jelen vannak a közösségi média felületeken. A visszajelzésekből megállapítható, hogy követik a városi újság, az Ajkai Szó online felületét is.

d) a generációk közötti programok.

A városi rendezvények mindig úgy kerülnek megszervezésre, hogy minden korosztály megtalálja a neki szóló programot. Tehát ezeket a generációk találkozásának is nevezhetjük.

Az idősök otthonában már hagyománnyá vált, hogy programjaikra, a hozzátartozókon kívül, az Ajka Városi Óvoda különböző csoportjai is meghívást kapnak, így együtt ünnepelnek, táncolnak, énekelnek, kézműveskednek az idősök és a gyermekek.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Több, mint 20 éve működik a városban a korábban már említett Nyugdíjas Szabadegyetem, amely évente előre meghatározott témában tartja előadásait.

Ugyancsak ilyen a Nyugdíjas Majális, ahol kiállításokkal, kötetlen programokkal várják az érdeklődőket.

Ezeken túlmenően vannak még a kultúra, sport területén regionális, országos rendezvények, ahol az aktív időskorúak képviselik Ajkát. Ilyenek az országos Ki Mit Tud, Nyugdíjas Olimpia, Megyei Nyugdíjas Majális.

Heti egy alkalommal működik Kártya Klub. Emellett minden évben szerveznek tekeversenyt is.

Ajkán a számos sportolási lehetőség között is megtalálhatják az idősök a korosztályuknak, egészségi, fizikai állapotuknak megfelelő szabadidős tevékenységet. Kifejezetten idősök számára szerveznek senior örömtáncot, vagy nagy népszerűségnek örvend a természetjárás is. A városi uszoda szolgáltatásait kedvezményesen vehetik igénybe.

Az idősök világnapjáról minden évben városi rendezvényen emlékezünk meg.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősök otthonában helyhiány, épület korszerűtlensége	Idősök otthona épületének korszerűsítése, új épület kialakítása, új férőhelyek biztosításával

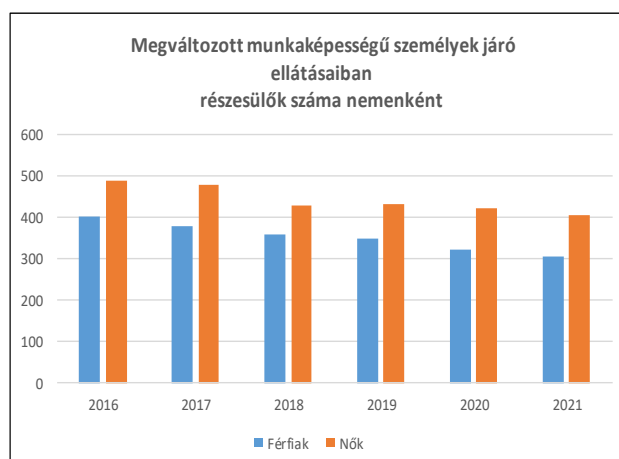
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	402	489	891
2017	380	479	859
2018	359	429	788
2019	348	431	779
2020	322	422	744
2021	306	404	710

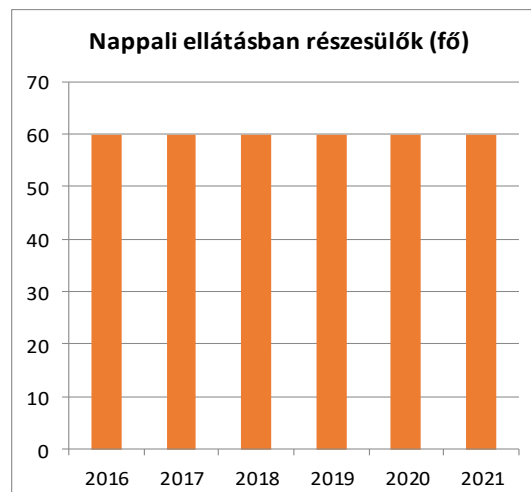
Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	60
2017	60
2018	60
2019	60
2020	60
2021	60

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A megváltozott munkaképességű, ellátásban részesülő személyek száma fokozatosan csökken, amely azonban nem feltétlen az egészségi állapot javulásának tudható be, sokkal inkább a jogszabályi változásoknak. Minek után szigorodtak a megállapítás feltételei.

Ugyanezt támasztja alá a KSH országos adata is, amely a 2001-2011-2016 évek bontásában hasonlítja össze a fogyatékkal élők számát. Az országos felméréshez hasonlóan városunkban is az alábbi fogyatékosággal élnek legtöbben:

1. mozgássérült
2. gyengénlátó
3. értelmi fogyatékos
4. nagyot halló
5. egyéb szervi fogyatékos
6. mentálisan sérült.

Ajka városban az önkormányzat a fogyatékosok nappali ellátását biztosítja a Molnár Gábor Műhely Alapítvánnyal kötött feladat-átvállalási szerződés útján, a 8400 Ajka, Móra Ferenc utca 30. szám alatti székhelyen és a 8451 Ajka, Padragi út 200. szám alatti telephelyen, jelenleg 70 fő ellátottal. Az Alapítvány működésének kezdete, 2000. év óta, folyamatosan nőtt az igény a nappali ellátásra, ezért folyamatosan bővült az engedélyezett ellátotti létszám, amely 2022-ben 70 főre emelkedett.

- a) fogyatékosággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Szintén a KSH adatai szerint évről évre nő a fogyatékosággal élők foglalkoztatottságának aránya, az ellátásban részesülő vagy eltartottak arányának csökkenése mellett.

Városunkban is egyre több munkáltató foglalkoztat megváltozott munkaképességű vagy fogyatékosággal élő személyt, igazodva a speciális igényeikhez. Akkreditált rehabilitációs foglalkoztató is több található településünkön, akik elsősorban könnyű fizikai munka végzést (alkatrész összeszerelés, doboz készítés...) biztosítanak.

A Molnár Gábor Műhely Alapítvány is közéjük tartozik: Fejlesztő foglalkoztatásban 15 fő foglalkoztatását végzik. Minden munkavállalónk a Munka Törvénykönyve szerint szabályozott munkaviszonyban. Szövecs, parkgondozás, takarítás és csomagolás tevékenységekben dolgoznak, a nappali ellátásban megállapodással is rendelkező munkavállalók.

A rehabilitációs foglalkoztatás 2022-ben, 26 fő foglalkoztatását tette lehetővé. Takarítás, szövecs, szociális segítség, sorjázás, kismegszakítók összeszerelése és csomagolás munkakörökben tudunk foglalkoztatni a székhelyen és a telephelyen egyaránt.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatala Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály rehabilitációs Ellátási és Szakértői Osztálya, mint rehabilitációs hatóság foglalkozik a megváltozott munkaképességű személyek egészségi állapotának, képességeinek és készségeinek, illetve szükségleteinek megfelelő munkahelyen történő, hosszú távú munkavégzésre való felkészítését célzó rehabilitációs munka közvetítésével és segítik a megfelelő munkahely megtartását.

A Mozgáskorlátozottak Aktív Egyesülete városunkban sorstársi tanácsadással segíti a fogyatékkal élők munkavállalását.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A fenti statisztikai adatok azt bizonyítják, hogy a megváltozott munkaképességű munkavállalók egyre jobb eséllyel tudnak elhelyezkedni. Ez a tendencia azt mutatja, hogy a megváltozott munkaképességűeket tekintve nem jellemző a hátrányos megkülönböztetés.

Hátrányos helyzetben vannak azonban azok a fogyatékkal élők, akiknek fogyatékoságuk miatt a betanításukra nagyobb hangsúlyt kell fektetni, vagy a megfelelő munkakörnyezetet személyre szabottan kell kialakítani. Emellett szükséges a munkatársak megfelelő érzékenyítése, a támogató, elfogadó légkör kialakítása. Hátrány lehet a munkahelyek nem megfelelő akadálymentesítése is.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A Molnár Gábor Műhely Alapítvány legfontosabb törekvése, hogy a fogyatékosággal élőket az önállóság területén, a legmagasabb szintre tudják fejleszteni ahhoz, hogy életüket egyedül is kormányozni tudják.

Az önállóság fejlesztése az alábbi foglalkozásokon keresztül valósul meg:

- *Életvezetés foglalkozás:* az egyszerű ételek elkészítése, hozzávalóinak beszerzése, ehhez kapcsolódóan a pénzkezelés, vásárlás, és kommunikáció fejlesztése. Takarítás, mosás, vasalás, varrás elemeinek az elsajátítása, a szükséges munka meglátása, elvégzése. A felnőtt fogyatékosággal élők, egyre idősödő szülőkkel, hozzátartozókkal rendelkeznek, akik számára nagy teher, hogy minden életterületre kiterjedően gondoskodjanak. Ezért felkészítjük a sérült felnőtteket az egyedül töltendő időkre, és az abban fellelhető, önállóan megoldandó feladatokra. Sajnos, az egyik sérült fiatalnak elhunyt az apukája is, így most az önálló életvezetésre igyekszünk alkalmassá tenni.
- *Kézműves foglalkozás:* ajándék és dísz tárgyak készítése a tervezéstől, a kivitelezésig. Itt a hímzéstől, a gyertyaöntésig, a képeslap ragasztásától, a virágkötészetten át a batikolásig minden technika és lehetőség megvalósul. A célunk, hogy produktumot hozzanak létre, és igényes, minőségi munkát végezzenek. Vannak olyan ellátottak, akiknél a kéz bénulása miatt, maga az alkotói folyamat hangsúlyos, és nem a produktum alkotása.
- *Zeneterápia:* 25 alkalommal állt színpadra a Hangadók zenekar. A próbák és a stúdiómunkák még fontosabbá váltak.
- *Táncterápia;*
- *Ambrózia színjátszó csoport:* azoknak a fiataloknak, akik nehezen tanulnak szövegeket, akik visszahúzódóak, és inkább a játékos énikkel tudnak megnyilvánulni. A nyári drámatáborban volt arra lehetőség, hogy valódi színészekkel gyakoroljanak az ellátottak.
- *Dráma foglalkozás:* szituációs játékokkal igyekszünk mozgósítani a sérültek érzelmi kifejező erejét. Célunk, hogy szavakat rendeljenek olyan érzésekhez, megélésekhez, amelyeket kezdetlegesen azonosítanak ugyan, de kifejezni nem tudják. Kiváló foglalkozás konfliktusok átbeszélésére, viták elsimítására, megbántódások kifejezésére. Erre nagyon nagy szükség van, mert a szerelmi viszályoktól a hatalmi harcokig, mindenféle konfliktus előfordul.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az önkormányzatok 2015. március 1-jétől a települési támogatás keretében az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. A Szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által szabott kötelezettség az, hogy a képviselő-testület időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli támogatást köteles nyújtani.

Ajka Város Önkormányzata képviselő-testületének 5/2015. (II.27.) rendelete szabályozza a települési támogatásként nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátásokat. A települési támogatás keretében nyújtott szociális ellátások közül nincs kifejezetten a fogyatékosággal élő személyek részére nyújtott ellátási forma vagy kedvezmény, a jogosultsági feltétel általánosan minden, a városban, lakcímmel rendelkező állampolgár esetében fennáll.

Ezek az ellátási formák már a 3.3 pont alatt bemutatásra kerültek.

A fogyatékkal élők az állam által biztosított pénzbeli és természetbeni ellátásokat, kedvezményeket tudják igénybe venni:

- magasabb összegű családi pótlék
- fogyatékosági támogatás
- rokkantsági ellátás
- közgyógyellátás
- mozgáskorlátozottak közlekedési kedvezményei
- akadálymentesítési támogatás.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Ajka városban az egészségügyi alapellátás körzeteiről szóló önkormányzati rendelet a város közigazgatási területét 11 felnőtt, 1 vegyes és 5 gyermek háziiorvosi körzetre, valamint 6 fogorvosi körzetre osztotta. A vegyes háziiorvosi körzet a padragkúti városrészben található és a városrész felnőtt lakosságán kívül Öcs község teljes lakosságát is ellátja. 2023. szeptember 01-től az Országos Mentőszolgálat látja el a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ügyeleti ellátást a Magyar Imre Kórház volt fertőző épületében kialakított orvosi rendelőkben. A bakonygyepesi és rendeki városrész lakossága a magyarpolányi háziiorvosi körzethez tartozik, de mindkét városrészben külön-külön kialakított rendelőkben (8448 Ajka, Fő út 151. és 8447 Ajka, Rendeki utca 64. szám alatt), helyben fogadja betegeit a háziiorvos. Valamennyi felsorolt rendelő helyiség akadálymentesített.

A további 11 felnőtt háziiorvos az önkormányzat tulajdonát képező, 8400 Ajka, Semmelweis utca 1. szám alatti, Alapellátási Intézet emeletén kialakított, önálló rendelőhelyiségekben fogadja betegeit. Az épület lifttel rendelkezik, így akadálymentes.

A fogorvosi ellátás az önkormányzattal szerződésben álló, egészségügyi szolgáltatók tulajdonában lévő, a városközpontban található, rendelőhelyiségekben zajlik, amelyek akadálymentesek.

A városban az egészségügyi szak-és fekvőbeteg ellátást a Magyar Imre Kórház biztosítja, amely szintén a városközpontban helyezkedik el. A kórház szakellátásai közt megtalálható a rehabilitációs ellátás is (gyógytorna, kezelések).

Mind az alapellátási rendelők, mind a kórház gyalogosan, tömegközlekedéssel és személygépjárművel is könnyen megközelíthetők. Közeliükben számos parkoló került kialakításra.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat elkötelezett amellett, hogy erejéhez mérten mindent megtegyen városi szinten úgy a fizikai, mint az infokommunikációs akadálymentesítés terén, hogy a fogyatékosokkal élők szolgáltatásokhoz való hozzáférése egyenlő eséllyel legyen biztosított. A város számos területén, a gyalogátkelőknél, közintézmények, szociális és egészségügyi ellátást biztosító intézményeknél, a legforgalmasabb útszakaszokon megtörtént a járdák akadálymentesítése. Valamennyi új beruházás során kiemelt figyelmet fordítottunk erre. A fizikai akadálymentesítés mellett a jövőben nagyobb hangsúlyt kell fektetni az infokommunikációs akadálymentesítésre is.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár, valamint a Sportszarnok is akadálymentesített, mozgáskorlátozottai mosdóval rendelkezik.

A lakóépületek akadálymentesítése a tulajdonosok feladata.

Az új szolgáltató épületek kialakítása során az akadálymentes kialakítás az előírásoknak, jogszabályoknak megfelelően történik.

Azonban a közszolgáltatások területén még mindig számos probléma megoldásra vár:

- a Vasútállomás parkolójában nem található mozgássérült parkoló, a peronig elvezető út nem akadálymentes,
- az Autóbusz-állomáson a hangos utastájékoztató rendszer alkalmazása esetleges, véletlenszerű, a rendszer legtöbbször teljesen kikapcsolt állapotban van. Ez a látássérültek önálló, biztonságos közlekedését, az utazásuk megtervezését, és lebonyolítását jelentős mértékben hátráltatja,
- a helyi tömegközlekedésben kevés az alacsony padlós helyijárat, a buszmegállók zöme nem alkalmas kerekesszékes emberek használatára.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A városban lévő munkahelyek akadálymentességéről nem áll rendelkezésre információ, de elmondható, hogy a közelmúltban kialakított üzemek az előírásoknak megfelelően létesültek. A cégek által fizetendő rehabilitációs hozzájárulás miatt szükséges megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása, ennek kapcsán pedig elkerülhetetlen a megfelelő munkahelyi körülmények biztosítása, az akadálymentesítés.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Ajka Város önkormányzata az elmúlt években jelentős mértékű beruházásokat hajtott végre a város útjainak, járdáinak felújítása, kiépítése területén. Ezek kapcsán kikértük a fogyatékosokkal élőkk érdekképviseleti szervezetinek véleményét. Javasataikat figyelembe véve igyekeztünk a terveket megvalósítani, bár vannak még megoldandó problémák (*ld: c) pont*). A Városliget teljeskörű átalakítása most zajlik, amelyről már történt lakossági egyeztetés.

f) fogyatékosokkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosokkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Ajka városban az önkormányzat a fogyatékosok nappali ellátását biztosítja a Molnár Gábor Műhely Alapítvánnyal kötött feladat-átvállalási szerződés útján, a 8400 Ajka, Móra Ferenc utca 30. szám alatti székhelyen és a 8451 Ajka, Padragi út 200. szám alatti telephelyen, jelenleg 70 fő ellátottal. Működésüket az önkormányzat anyagilag is támogatja. Az alapítvány célja, hogy Ajka városban és vonzáskörzetében élő értelmi, érzékszervi fogyatékosokkal élő, pszichésen és mozgásában sérült személyek nappali ellátását biztosítsa. Életkorra, nemre, sérülési fokra való tekintet nélkül bárki bekerülhet az ellátottak körébe, aki rendelkezik ORSZI Szakvéleménnyel, amennyiben vállalja az ellátási megállapodásban rögzített feltételeket, és nem veszélyezteti saját, és mások testi épségét.

A sérült fiatalok jelentős része a társadalom perifériáján élő, hátrányos helyzetű családból érkezik, magas a hátrányos és halmozottan hátrányos fiatalok aránya. Az ellátottak körét egészében szemlélve megállapítható, hogy az értelmi sérültség nem definiálható önmagában, hiszen pedagógiai, pszichológiai, szociológiai elakadások nehezítik a sérült, és szűkebb környezetének életlehetőségeit. A központi idegrendszer károsodása akár örökletes, akár környezeti tényezők hatására jön létre, fejlődési zavart okoz. Az eltérés mennyiségi szempontból mérhető, minőségi szempontból leírható.

Túlnyomó többségben az értelmi (enyhe, közép súlyos) sérülés fordul elő, amelyhez epilepszia, és kevert szorongásos tünetek társulnak. Down szindrómával 6 sérültet, epilepsziás tünetekkel 6 sérültet gondozunk. Az értelmi sérültségük kapcsán, iskolai tanulmányaikban is jelentős zavar

jelentkezett, amelyhez a közösségi alkalmazkodás negatív módosulásai is terhelően társultak. A 2 fő látássérültet látunk el, egyikük segítő kutyával él. Hallássérült fiatalunk szociálisan erősen gátolt. Értelmi sérült fiataljaink jelentős része szintén erősen gátolt szociálisan, néhányan pedig túlzott közléskényszerrel, erős önérvényesítési szándékkal, agresszív magatartással nehezítik társas kapcsolataikat. Halmozottan súlyos sérültek mindennapi fejlesztése, gondozása a fájdalommentes, és az egyre gyorsuló leépülést megakadályozandó céllal bír. 18 év alatti ellátottunk nincs.

A foglalkoztatásban egyre több a pszichiátriai beteg, az alkoholbetegség miatti megváltozott munkaképességű munkavállaló, és ez a tény, szakmailag kihívás elé állítja a szakembereket.

Legfontosabb törekvésünk, hogy a fogyatékossgal élőket az önállóság területén, a legmagasabb szintre tudjuk fejleszteni ahhoz, hogy életüket egyedül is kormányozni tudják.

A nappali ellátás mellett fő tevékenységünk a MUNKA.

Fejlesztő foglalkoztatásban 15 fő foglalkoztatását végeztük. 2022-ben is minden munkavállalónk a Munka Törvénykönyve szerint szabályozott munkaviszonyban. Szövés, parkgondozás, takarítás és csomagolás tevékenységekben dolgoztak, a nappali ellátásban megállapodással is rendelkező munkavállalók.

A rehabilitációs foglalkoztatás 2022-ben, 26 fő foglalkoztatását tette lehetővé. Takarítás, szövés, szociális segítség, sorjázás, kismegszakítók összeszerelése és csomagolás munkakörökben tudunk foglalkoztatni a székhelyen és a telephelyen egyaránt.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Az önkormányzat szociális ellátása a 7.2 pont alatt bemutatásra került. Általánosságban elmondható, hogy a támogatások elbírálásánál, valamint a szociális szolgáltatások igénybevételénél mindig figyelembe vételre kerül az igénylő fogyatékossga, előnyt élvezve a többi igénylővel szemben.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Városunkban a fogyatékossgal élők számára speciális programokat leginkább a Molnár Gábor Műhely Alapítvány szervez. Ezek közt vannak az ellátottak számára szóló, valamint városi szintű rendezvények is:

2022. 02. 22-én a hagyományosan megrendezett Áldozatok világnapját tartottuk közösen az ajkai Rendőrkapitányság szakemberével.

2022. 07.13-20-ig Zamárdiban táboroztak a sérültek.

2022. 09. 23. Esélyegyenlőségi napot tartottunk a Kossuth Parkban. Nagyon sikeres nap volt, sok diák és nyugdíjas végzett önkéntes munkát, nagyon sok érdeklődő volt. A szakmai tartalmat teljesen megújítottuk, és a rendezvényt a Veolia Zrt. támogatta.

2022. 10. 21. Szívtől a kézig címmel Padragon tartottuk a kézműves vendéglátásunkat, ahol Papp Ferenc zenés produkciójával színesített szövés, varrás délutánt tartottunk a padragiaknak.

Minden csoport külön szervezett magának rekreációs programokat, ahogyan az ünnepkörökhöz tartozó (farsang, karácsony, pünkösöd) ünneplések is csoportonként valósultak meg.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Sajnálatos módon egyre több a pszichiátriai beteg, az alkoholbetegség miatti megváltozott munkaképességű munkavállaló, és ez a tény, szakmailag kihívás elé állítja a szakembereket. Egyre nagyobb igény mutatkozik a pszichiátriai- és szenvedélybetegek nappali ellátására. Erre próbál megoldást nyújtani a Baptista Tevékeny Szeretet Misszió, a városban hamarosan megnyíló intézményével.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Lakókörnyezet diszkriminatív fellépése	Érzékenyítő programok, tájékoztatók szervezése
Közösségi közlekedésben a sofőrök előítéletes megnyilvánulása	Előítéletes magatartás megszüntetésén a tömegközlekedést használó fogyatékkal élők felé
Fogyatékkal élők verbális bántalmazásának visszaszorítása a pályaudvarokon	Polgárőrök, rendőrök fokozott jelenléte, információs táblák kihelyezése.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A város jelentős számú és méretű intézményépülettel rendelkezik. Több intézmény felújításra szorul illetve még nem teljeskörű az akadálymentesítés sem, ezért szükséges ezen épületek felmérése, fejlesztése.	Intézmények korszerűsítése, funkcionális megújítása, szükséges eszközök beszerzése, teljeskörű akadálymentesítés megvalósítása
Egészségtudatosság, egészségmegőrzés fontosságának hiánya a lakosság körében	Egészségmegőrző programok, szűrővizsgálatok lebonyolítása
Szociális hálózatban dolgozóknál kiegészés, motiválatlanság tapasztalható	Szupervízió biztosítása a szociális hálózatban dolgozók számára
Fizikai akadálymentesítés hiánya. Nem központi helyszíneken megtartott rendezvények esetén a fizikai akadálymentesítés nem megoldott a programnak helyet biztosító épületben.	Mobil rámpa vásárlása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A városban a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

A településen nagyon sok civil szervezet található, ezek meghatározó hányadát az Ajka és Térsége Civil Szervezetek Szövetsége fogja át.

A civil szervezetek listáját a következő táblázat tartalmazza:

	<u>Egyesületek</u>		<u>Alapítványok</u>	<u>Nyugdíjas klubok</u>
	<i>Kiemelt</i>	<i>Nem kiemelt</i>		
Sport	<ul style="list-style-type: none"> - Dinamik Rock' and Roll Klub - Rája'94 Úszóklub Ajka - SK Ajka-Padragkút Sportegyesület - Ajka Kristály Sportegyesület - Futball Club Ajka - Kézilabda Klub Ajka - Cápa Vizilabda Sportklub - Kosárlabda Ajkai Utánpótlás Egyesület - Sun-Dome SE - Ajkai Technikai Tömegsport Egyesület - Bányász Sportkör Ajka - Ajka és Térsége Civil Szervezetek Szövetsége - Ajkai Pedagógus Női Kar Egyesület - Fekete István Irodalmi Társaság - Ajkai Városszépítő Egyesület - Ajka Városi Bányász Férfikórus Egyesület - Padragi Bányász 	<ul style="list-style-type: none"> - Ajka Városi Amatőr Schnur Sakkegylet - Ajkai Motorosok Egyesülete - Ajkai Óriások SE - Ajkai Aerobik Sportegyesület - Ajkai Asztalitenisz SE - Ajkai Kórház Sportegyesület - Ajkai Lovas Egyesület - Ajkai Motorosok Egyesülete - Ajkai Trampolin Sportegyesület - Bahar Orientális Tánc és Kulturális Egyesület - Bakonyi Tájfutó Klub - Bakonyi Tömegsport Egyesület - Bánki Donát Természetbarát Egyesület - Bányász Sportkör Ajka - Boxer SE - Boxsuli Ajka SE - Bringajka Kerékpáros Sportegyesület - F.T. Diák Judo Club - Friday Session 78 - Fekete Ló Floorball Egyesület Ajka - FC Ajka Női Szakág - Forma Fitt Sportaerobik Egyesület - God Gym TEAM SE - Hypno Team Racing Kerékpáros Sportegyesület - Kristály SE - Keikó Harcművészeti Alapítvány - Ilcsi Dance TSE 	<ul style="list-style-type: none"> - A Korszerű Vérellátásért Alapítvány - Molnár Gábor Műhely Alapítvány - Ajka Városért Alapítvány - Segítségel Könnyebb Alapítvány - Tevékenys égközpont ú Óvodai Életmóder Alapítvány - Az Egészséges Életmóder Alapítvány - Kreatív Gyermeké kért Alapítvány - Óvodás Gyermeké kért Alapítvány - 	<ul style="list-style-type: none"> - Ajkai Városi Őszirózsák Nyugdíjas Klub - Ajkai Látássérült Nyugdíjas Klub - Bánkis Természetjárók Nyugdíjas Gyalogló Klubja - Bányász Hagyományápoló Nyugdíjas Klub - Bódéért Hagyományörző Egyesület - Dália Nyugdíjas Klub Ajkarendek - Egészségügyi Nyugdíjas Klub - „Esély” Nyugdíjas Klub - „Életet az éveknek” Ajkai Nyugdíjas Klubok Egyesülete - Látássérült Klub Ajka - Lilaakác Nyugdíjas Klub - Nyugdíjas Baráti Kör Padragkút

	<ul style="list-style-type: none"> - Férfikórus Egyesület - Ajka-Padragkút - Néptáncgyűttes 	<ul style="list-style-type: none"> - Magyar-Kínai Városok és Polgárai Baráti Egyesülete - Mozgássérültek - Muay Thai SE - Aktív Egyesülete - Kiválók Kerékpáros SE - Pallasz Testépítő és Erőemelő SE - Rendeki BMX Cross SE - REMX Motocross SE - Robinson Lövész és Szabadidő Egyesület - Röpisuli SE - Somló Térsége Lovas Egyesület - Terepíjász Egyesület - Tovafutók Sportegyesület - Viva Fitness SE 		<ul style="list-style-type: none"> - Hagyományőrző Regös Nyugdíjas Klub - Harmónia Nyugdíjas Klub - Jó szerencsét Nyugdíjas Klub - Gyepesi Örökségünk Nyugdíjas Klub - Nosztalgia Nyugdíjas Klub - Orgona Nyugdíjas Klub - Önkormányzati Nyugdíjas Klub - Padragi Bányász Hagyományőrző Kör - Pedagógus Szakszervezet Nyugdíjas Klub - Üveges Nyugdíjas Klub - Tűzoltó Nyugdíjas Klub - Üveggyári Nyugdíjas Klub - Orgona Nyugdíjas Klub - VGV Nyugdíjas
Közművelődés		<ul style="list-style-type: none"> - Szent Cecília Kórus Egyesület - Ajkai Képzőművészeti Egyesület - Bódéért Hagyományőrző Egyesület - Ajkarendeki Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület - Ajkai Fotóklub - Ajkai Grafikai Műhely - Civil Fórum Padragkútért Egyesület - Csingervölgyért Egyesület - Csékúti Hegyért Egyesület - Cantabile Vegyeskar Egyesület - Hangok Forrása Egyesület - Bányász Kulturális Egyesület - Ajkarendekért Egyesület - Gyepesi Örökségünk Egyesület 		

		<ul style="list-style-type: none"> - Tósokberéndért Egyesület - Babucsá-dűlői Baráti Kör - Ajkai Magyar-Finn Egyesület - Csékúti Baráti Kör - Bakonyi Csillagászati Egyesület - Veterán Járművek Baráti Köre 		Klub
<i>Egyéb</i>		<ul style="list-style-type: none"> - Ajka és Környéke Méhész Egyesület - Ajkai Polgárőr Egyesület - Ajkai Rádió Klub - Csékúti Hegyért Egyesület - Kézimunka és Foltvarró Klub - Diabetes Klub - Sárkánytűz Szerepjátósók - Mozcássérültek Ajkai Egyesülete - Te Számítasz Egyesület 		

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az önkormányzatok és a civilek partnersége jellemző a városban. Ezen szervezetek folyamatosan együttműködnek pályázatokban, programok megvalósításában, rendezvények megszervezésében. Az együttműködés eredményeként az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt ezek a szervezetek. Emellett Ajka Város Önkormányzata költségvetéséből támogatja a civil szervezeteket.

2023. évben Ajka Város Önkormányzata a Humán és Ügyrendi Bizottságának döntése alapján az ajkai székhelyű közművelődési szervezeteket 5.000.000 Ft összegben, a helyi nyugdíjas klubokat pedig 3.000.000 Ft összegben támogatta. Emellett a kiemelt non profit szervezetek számára közel 9.350.000 millió Ft támogatást biztosított.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Önkormányzatok között leginkább csak bizonyos feladatok ellátása kapcsán alakulnak ki társulások. Ilyenek például a családsegítés, önkormányzati hivatal működtetése stb. Pályázatok benyújtása, lebonyolítása kapcsán jellemző még az együttműködés különböző önkormányzatok között.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat leginkább a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek célcsoportokkal tart fenn kapcsolatot. Számukra kulturális programokat, Mikulás rendezvényt tartanak.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek hasznos szabadidő eltöltésének, tehetségfejlesztésének támogatásától kezdve az időkorúak, a nemzetiségek kulturálódásáig, a hagyományörzésen át, a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat nyitott a for-profit szereplők kezdeményezéseire. A for-profit szereplők nagy szerepe az esélyegyenlőségi feladatokban a foglalkoztatás biztosítása lenne. Ennek köszönhetően pedig e rétegek külső megítélése jobb lenne, életkörülményeik javulnának.

A társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény (TAO) a hazai sportszervezeteket támogatja a fejlesztési programjaik megvalósításában. Ezek alapján Ajkán is lehetőség van sporthoz kapcsolódóan különböző fejlesztések végrehajtásához támogatást igényelni.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés elkészítésben részt vettek a városban dolgozó egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, lakásgazdálkodási, közművelődési és szociális szakemberek. 2013-ban megalakította Ajka Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Fórumot, ahova az előbbieken részletezett szakembereket meghívta. Az ő együttműködésükkel készítettük el új Helyi Esélyegyenlőségi programunkat. A szakemberek segítséget nyújtottak az adatgyűjtésben, helyzetelemzésben és az intézkedési terv összeállításában is egyaránt.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az elfogadott dokumentum Ajka honlapján hozzáférhető lesz, amely alapján az állampolgárok megismerik esélyegyenlőségi programot és az intézkedéseket. Így biztosított lesz a hozzáférés, a hozzászólás lehetősége, valamint a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Hajléktalan személyek, rászorulóknak nem tudják jogi problémáik esetén az ügyvédeknek megfizetni	Ingyenes jogi segítségnyújtás biztosítása rászorulóknak számára
	Anyagi források hiánya miatt gyógyszerek/gyógyászati segédeszközök, ruhanemük, élelmiszer megvásárlása nehézségekbe ütközik	Gyűjtési akciók szervezése (élelmiszerek, tisztálkodási eszközök, adományok gyűjtése)
	Önkormányzati szociális bérlakások alacsony száma	Szociális bérlakások számának növelése
	Az önkormányzati ellátások évek óta változatlan feltételekkel vehetők igénybe. A jelenlegi jogosultsági feltételek miatt némely esetben még a rászoruló, mélyszegénységben élő családok számára sem elérhetőek ezek a támogatások.	Önkormányzati ellátások felülvizsgálata
Gyermekek	Iskolai erőszak, online zaklatás jelenléte.	Iskolaórség, Iskola Rendőre Program megvalósítása
	Káros szenvedélyek jelenléte a gyermekeknél	Preventív célú előadások, tájékoztatók, foglalkozások szervezése
	Nem elegendő a problémásabb gyermekek számára az iskolai tanulószoba, kevés figyelem jut a gyerekekre. Tanulási nehézségekkel küzdenek a gyerekek.	Iskolán kívül foglalkozások, szakkörök, tanulószoba, szervezett korrepetálás működtetése.
	Fiatalok elvándorlása	Ösztöndíjprogramok kialakítása (sportolói, művészeti, egyetemi)
	Népességszám csökkenése	Gyermekszületési támogatás biztosítása

	Alacsony jövedelemmel rendelkező családok nem tudják gyermekeik részére biztosítani a kulturális, szabadidős programokon történő részvételt.	Támogatott nyári táborok szervezése, kulturális programok megvalósítása.
Idősek	Idősek otthonában férőhelyek alacsony száma helyhiány, épület korszerűtlensége	Idősek otthona épületének korszerűsítése, új épület kialakítása, új férőhelyek biztosításával
Nők	Bölcsődei férőhelyek alacsony száma	Új bölcsőde kialakítása, bölcsődei férőhelyek bővítése.
	Hajléktalan nők lakhatási problémája	Női férőhelyek bővítése a hajléktalanellátó intézményben.
Fogyatékkal élők	Lakókörnyezet diszkriminatív fellépése	Érzékenyítő programok, tájékoztatók szervezése
	Közösségi közlekedésben a sofőrök előítéletes megnyilvánulása	Előítéletes magatartás megszüntetésén a tömegközlekedést használó fogyatékkal élők felé
	Fogyatékkal élők verbális bántalmazásának visszaszorítása a pályaudvarokon	Polgárőrök, rendőrök fokozott jelenléte, információs táblák kihelyezése.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	A város jelentős számú és méretű intézményépülettel rendelkezik. Több intézmény felújításra szorul illetve még nem teljeskörű az akadálymentesítés sem, ezért szükséges ezen épületek felmérése, fejlesztése.	Intézmények korszerűsítése, funkcionális megújítása, szükséges eszközök beszerzése, teljeskörű akadálymentesítés megvalósítása
	Egészségtudatosság, egészségmegőrzés fontosságának hiánya a lakosság körében	Egészségmegőrző programok, szűrővizsgálatok lebonyolítása
	Szociális hálózatban dolgozóknál kiégés, motivátlanság tapasztalható	Szupervízió biztosítása a szociális hálózatban dolgozók számára
	Fizikai akadálymentesítés hiánya. Nem központi helyszíneken megtartott rendezvények esetén a fizikai akadálymentesítés nem megoldott a programnak helyet biztosító épületben.	Mobil rámpa vásárlása.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a jövőben is a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően szegregációmentes körülmények között élhetnek, tanulhatnak és dolgozhatnak.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzete normalizálódjon, minél nagyobb arányban legyenek képesek bekapcsolódni az aktív munkaerő-piacra, ezáltal a megélhetésüket biztosító jövedelem megszerzésére.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek életében az állandóság és biztonság megteremtését, családban történő nevelkedésének elősegítését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek életkori sajátosságaiból fakadó nehézségek kompenzálására, és arra, hogy idős emberként is értékes tagjai lehessenek a társadalomnak.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy anyaságukból származó hátrányaik kompenzálásra kerüljenek.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének minél jobb megismerésére, és megismertetésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Egészségmegőrző programok, szűrővizsgálatok lebonyolítása	Egészségügyi és mentálhigiéniai állapot nem megfelelése jellemző. A roma és a mélyszegénységben élő népességre jellemzőek szociális helyzetükből adódóan a tisztálkodási problémák és az egészségkultúra hiányossága. A rossz egészségi állapot, az egészségtelen táplálkozás problémája azonban a teljes lakosságra jellemző, nem feltétlenül a mélyszegénységben élőkre.	A lakosság számára ingyenes egészségügyi szűrőprogramok biztosítása, ingyenes sportfoglalkozások, egészségnapok szervezése. Egészséges táplálkozás népszerűsítő, egészséges étel bemutatók szervezése. Ezáltal a lakosság egészségtudatosságának kialakítása.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járás Esélyteremtő Programterve	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Ingyenes egészségügyi szűrőprogramok szervezése. Egészséges ételek bemutatójával, egészséges táplálkozás népszerűsítésével. Ingyenes sportfoglalkozások megtartása.	Ajka Város Önkormányzata, Sportváros Kft.	2028. 03. 31. (péntek)	Programokon résztvevők száma Jelenléti ívek, fénykép készítése a rendezvényekről	Pénzügyi források biztosítása: pályázati, önkormányzati keretből történik. Szakmai koordináció: célcsoporttal foglalkozó szakemberek bevonása	Fenntarthatóság biztosítása pályázati források bevonásával lehetséges.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.
2	Mobil rámpa vásárlása	Fizikai akadálymentesítés	Valamennyi rendezvénynek	Integrált Településfejlesztési	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-	Helyszínek bejárása, felmérés készítése a	Ajka Város	2028. 03. 31.	Rendezvényen résztvevő	Anyagi források	A fenntarthatóság érdekében	Jelen intézkedés

		hiánya jellemző több közintézmény, kulturális intézmény esetén. A nem központi helyszíneken megtartott rendezvények esetén a fizikai akadálymentesítés nem megoldott a programnak helyet biztosító épületben. Ennek megfelelően az idősek, fogyatékkal élők, babakocsival közlekedők bejutása nehezített a rendezvénynek helyszínt biztosító épületben. Szükség lenne mobil rámpa, mobil rámpák beszerzésére.	helyet adó épület esetén akadálymentes bejárás biztosítása, ez által a látogatói részvétel lehetőségeinek kiterjesztése idősek, mozgásukban korlátozottak, babakocsival, kerekesszékekkel közlekedők részére.	Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járás Esélyteremtő Programterve	2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	mobil rámpák használati helyszíneiről. Rámpa tárolási helyszíneinek meghatározása, kezelő személyzet kijelölése Mobil rámpa megvásárlása	Önkormányzata	(péntek)	mozgásukban korlátozottak száma emelkedik.	biztosítása: pályázati forrás, önkormányzati forrás, adományok	nélkülözhetetlen az állagmegóvás, karbantartás.	megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.
3	Intézmények korszerűsítése, funkcionális megújítása, szükséges eszközök beszerzése	A város jelentős számú és méretű intézményépülettel rendelkezik. Az épületeket fokozatosan tudja az önkormányzat korszerűsíteni, bővíteni, ezért fontos azok felmérése, fejlesztésük előkészítése. Felújítás fontos részét képezi az akadálymentesítés. Pl. Móra Ferenc utcai szociális intézmény felújítása, óvodák korszerűsítése, hajléktalanszálló felújítása, iskolák korszerűsítése, könyvtár.	Mindenki számára biztosított legyen valamely szolgáltatás igénybevétele. Az igénybevevők és a dolgozók megfelelő körülmények között legyenek. Korszerű segítségnyújtás biztosítása, a biztonságérzet erősítése, gazdaságos és környezetbarát épületüzemeltetés. Teljesen akadálymentesített épületek megléte.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járás Esélyteremtő Programterve	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Épületek állapotának felmérése. Pályázatok források nyomon követése. Tervek, műszaki dokumentáció készítése. Kivitelezés megvalósítása.	Ajka Város Önkormányzata	2028. 03. 31. (péntek)	Új férőhelyek száma, felújított, elkészült ingatlanok. Lakossági elégedettség. A meglévő szolgáltatások fejlesztése, bővítése, az intézmények korszerűbbé tétele.	Az intézkedés megvalósításához mind humán, mind technikai mind pedig pénzügyi források megléte szükséges. Pénzügyi források biztosítása: pályázati, önkormányzati keretből történik. Szakmai koordinációt az önkormányzat Városépítési Irodája végzi további szakértők	Épületek folyamatos karbantartás, állagmegóvási szükségessége. Emellett további épületek korszerűsítéséhez a további pénzügyi források bevonása elengedhetetlen.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.

										bevonásával. Technikai háttérrel a kivitelezést végző cég biztosítja.		
4	Szupervízió biztosítása a szociális hálózatban dolgozók számára	A szociális hálózatban dolgozóknál gyakori a munkahelyi kiégés. A munkavállalóknak nincs energiájuk, motivációjuk, tehetetlennek, frusztráltak érzik magukat. Mentálisan és fizikailag is kimerültek ezért csökken a teljesítményük. Ezeknek a problémáknak a megszüntetésére szükséges a külső segítők bevonása, szupervízió lefolytatása.	A szociális hálózatban dolgozóknál csökkennek a kiégés jelei, motiváltabbá válnak. Munkájukat még hatékonyabban tudják végezni.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járási Esélyteremtő Programterve	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	A kiégéssel veszélyeztetett munkavállalók feltérképezése. Szakmai koordináció felállítása. Szakértők bevonása. Szakmai program megvalósítása. Folyamatos monitorozás.	Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ, Ajka Város Önkormányzata, Molnár Gábor Műhely Alapítvány	2028. 03. 31. (péntek)	Szupervíziókon résztvevők száma.	Pénzügyi források biztosítása: pályázati, önkormányzati keretből történik. Szakmai koordináció: célcsoporttal foglalkozó szakemberek bevonása	A program fenntartásához folyamatos pénzügyi források bevonása szükséges.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.
5	Nyitott iskolaudvar program	A város jelentős számú és méretű intézményépülettel rendelkezik. A lakóköznyezetben azonban kevés a sportolásra rekreációra alkalmas kiépített terület ahol a környező lakosok sportolhatnak. A Tankerület vagyongazdálkodásában lévő iskolaudvarok komplex fejlesztési igényelnének, ezért fontos azok felmérése, fejlesztésük előkészítése.	Mindenki számára biztosított legyen valamely rekreációs sportolási lehetőség igénybevétele.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió Nemzeti Sportstratégia	Intézményi udvarok állapotának felmérése. Pályázatok források nyomon követése. Tervek, műszaki dokumentáció készítése. Kivitelezés megvalósítása.	Ajka Város Önkormányzata, Pápai Tankerület	2028. 03. 31. (péntek)	Felújított nyitott iskolaudvarok száma. Lakossági elégedettség. A meglévő szolgáltatások fejlesztése, bővítése, az intézmények korszerűbbé tétele.	Az intézkedés megvalósításához mind humán, mind technikai mind pedig pénzügyi források megléte szükséges. Pénzügyi források biztosítása: pályázati, állami, önkormányzati keretből történik. Szakmai koordinációt az önkormányzat Városerősségi	Iskolaudvarok folyamatos karbantartása, állagmegóvása szükséges. Emellett további intézményi területek korszerűsítéséhez, a karbantartáshoz további pénzügyi források bevonása elengedhetetlen.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén lehetséges más önkormányzatokkal való tapasztalat csere együttműködés

										Irodája végzi további szakértők bevonásával. Technikai háttérrel a kivitelezést végző cég biztosítja.		
6	B+R típusú kerékpártárolók, kerékpárparkolók elhelyezése	Az egészséges életmód előremozdítása érdekében fontos a kerékpározás népszerűsítése. A hálózat kiépítése mellett a megállóhelyeknél fontos a kerékpárok biztonságos és megfelelő tárolása. Eez jelenleg korlátozottan áll rendelkezésre, az intézményeknél, üzleteknél, munkahelyeknél. Ez a gépjárműhasználatot is érdemben csökkentheti.	Biztonságos, a kerékpárokat nem károsító kerékpártámaszok és értékbiztonságot garantáló kerékpárparkolók létrehozása, egyéb mikromobilitási eszközök rendezett parkoltatása, és azok kapacitásának növelése munkahelyeken, lakóhelyeken, iskolákban, közlekedési csomópontokban. B+R rendszerek kialakítása minden releváns közösségi közlekedési megállónál.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Város Kerékpáros Hálózati Terve	Nemzeti Kerékpáros Stratégia 2030 Veszprém Megyei Kerékpárforgalmi Főhálózati Terv 2021.	Biztonságos, a kerékpárokat nem károsító kerékpártámaszok és értékbiztonságot garantáló kerékpárparkolók létrehozása intézményeknél, üzleteknél, munkahelyeknél	Ajka Város Önkormányzata, Pápai Tankerület, oktatási Intézmények, vállalkozások, lakóközösségek	2028. 03. 31. (péntek)	Kihelyezett B+R típusú kerékpártárolók, kerékpárparkolók száma	Az intézkedés megvalósításához mind humán, mind technikai források megléte szükséges. Pénzügyi források biztosítása: pályázati, állami, vállalkozói, önkormányzati keretből történik. Szakmai koordinációt az önkormányzat Városépítési Irodája végzi további szakértők bevonásával. Technikai háttérrel a kivitelezést végző cég biztosítja.	A karbantartáshoz további pénzügyi források bevonása elengedhetetlen.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén lehetséges más önkormányzatokkal, szervezetekkel való tapasztalatcsere, együttműködés.
7	Forgalomcsillapított iskolautcák kialakítása, és Kiss and Go parkolók	Ma az iskolások jelentős részét gépjárművel viszik az iskolába a	Mindenki számára biztosított	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Város Kerékpáros Hálózati Terve	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási	Intézmények előtti közlekedési területek	Ajka Város Önkormányzata, oktatási	2028. 03. 31. (péntek)	Kialakított iskolautcák száma, Kiss and Go	Az intézkedés megvalósításához mind humán, mind technikai források megléte szükséges. Pénzügyi források biztosítása: pályázati, állami, vállalkozói, önkormányzati keretből történik. Szakmai koordinációt az önkormányzat Városépítési Irodája végzi további szakértők bevonásával. Technikai háttérrel a kivitelezést végző cég biztosítja.	Iskolaudvarok folyamatos karbantartása,	Jelen intézkedés megvalósítása esetén lehetséges más önkormányzatokkal, szervezetekkel való tapasztalatcsere, együttműködés.

	létesítése.	szülők. A gyerekek gyalog nehezen közelítik meg az autók miatt az intézményt. Az iskolások védelme érdekében az intézmények bejárata előtti területen a gépjárműhasználatot jelentősen csökkenteni szükséges	legyen az oktatási intézmények biztonságos megközelíthetősége.	Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója	Stratégia 2030 Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	állapotának felmérése. Pályázatok források nyomon követése. Tervek, műszaki dokumentáció készítése. Kivitelezés megvalósítása.	intézmények		parkolók száma. gyalog, kerékpárral, tömegközlekedéssel iskolába járó gyerekek száma	humán, mind technikai mind pedig pénzügyi források megléte szükséges. Pénzügyi források biztosítása: pályázati, állami, önkormányzati keretből történik. Szakmai koordinációt az önkormányzat Városépítési Irodája végzi további szakértők bevonásával. Technikai hátteret a kivitelezést végző cég biztosítja.	állagmegóvása szükséges. Emellett további intézményi területek korszerűsítéséhez, a karbantartáshoz további pénzügyi források bevonása elengedhetetlen.	ása esetén lehetséges más önkormányzatokkal való tapasztalat csere együttműködés
--	-------------	--	--	--	--	--	-------------	--	--	---	---	--

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Szociális bérlakások számának növelése, lakhatási támogatás adása	Lakhatási problémák: Mélyszegénységben, rossz anyagi körülmények között élő gyermekes családok nehezen találnak albérletet vagy nem tudják megfizetni azt. Számukra nagyon fontos lenne a piaci árnál olcsóbb lakhatás hozzáféréseinek lehetősége. A szociális bérlakások száma kevés az igényekhez	Szociális bérlakások számának növelése ezáltal a nehezebb anyagi körülmények között élő családok lehetőségét kapnak ajkai lakhatásukra. Az olcsóbb lakhatásuk hozzájárulna	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járási Esélyteremtő Programterve	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	- Érintettek, igények feltérképezése a Szociális Iroda közreműködésével. - Igénylőkre, bérlakásokra vonatkozó adatbázis kialakítása. - Pénzügyi források, pályázati lehetőségek felkutatása a megvalósítás érdekében. - Ingatlanok	Ajka Város Önkormányzata	2028. 03. 31. (péntek)	Szociális bérlakások számának emelkedése, lakhatási nehézségekkel küzdő családok számának csökkenése, városlistán szereplők számának csökkenése.	A szociális bérlakások számának növeléséhez szükséges pénzügyi forrást pályázati támogatások bevonásával tervezzük önkormányzati források mellett.	Intézkedés eredményeinek fenntartása önkormányzati támogatással, pályázati források bevonásával lehetséges. Emellett fontos a folyamatos állagmegóvás és a karbantartás.	Az intézkedés megvalósítása során nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.
---	---	---	--	--	--	--	--------------------------	------------------------	--	--	--	---

		viszonyítva a városban. Szükség lenne a szociális bérlakások számának növelése.	ahhoz, hogy ezeknek a családoknak az életszínvonala nőhessen esetleg megtakarításokat is képezhessenek.			vásárlása, meglévő ingatlanok felújítása.						
2	Önkormányzati ellátások felülvizsgálata	Az önkormányzati ellátások évek óta változatlan feltételekkel vehetők igénybe. A jelenlegi jogosultsági feltételek miatt némely esetben még a rászoruló, mélyszegénységben élő családok számára sem elérhetőek ezek a támogatások.	Mélyszegénységben élők számára elérhető támogatások biztosítása	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járás Esélyteremtő Programterve	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Az önkormányzati pénzbeli támogatások a rászoruló, mélyszegénységben élő családok számára gyakran nem elérhetőek, a meghatározott felételek miatt. Az öregségi nyugdíjminimum összege évek óta változatlanul alacsony, a támogatások – egyéb feltételek mellett - ennek meghatározott százalékához vannak kötve. Javasolt az összeghatárok emelése, a helyi rendelet módosítása.	Ajka Város Önkormányzata	2028. 03. 31. (péntek)	Ellátásokat igénybe vevők száma, A mélyszegénységben élők, romák életkörülményeinek javítása.	Pénzügyi forrás biztosítása pályázati forrásból és saját, állami költségvetésből.	A szükséges erőforrások megléte mellett fenntartható.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.
3	Ingyenes jogi segítségnyújtás rászorulóknak részére	Mélyszegénységben élők jogi problémáik esetén, anyagi okok miatt nem tudnak kihez fordulni segítségért. Számukra fontos lenne egy szervezett keretek között működő ügyvéd általi fogadóóra, tanácsadás megszervezése	Hajléktalan személyek, rászorulóknak nem tudják jogi problémáik esetén az ügyvédek megfizetni. Problémáik megoldásában segítséget	Integrált Településfejlesztési Stratégiája, Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója, Ajka Járás Esélyteremtő Programterve	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ szervezésében előre meghirdetett időpontokban jogi segítségnyújtás lenne biztosítva a hajléktalan személye és a rászorulóknak számára.	Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ	2028. 03. 31. (péntek)	Tanácsadáson részt vevők száma, tanácsadásnak köszönhetően megoldott ügyek.	Az intézkedés megvalósításához szükséges pénzügyi forrás megteremtése pályázati, önkormányzati forrásból történne. A tanácsadáshoz	Az intézkedés fenntartása megfelelő pénzügyi háttér biztosítása mellett lehetséges. Az anyagi források megteremtése pályázati forrás bevonásával	Az intézkedés elsősorban Ajka lakossága számára valósul meg. Önkormányzati együttműködés.

		meghatározott időközönként. Az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ meghatározott időközönként biztosítja a rászorulóknak részére a jogi segítségnyújtást.	nyújtana, ha lenne számukra díjtalanul igénybevehető jogi tanácsadás.			Az előre, széles körben meghirdetett tanácsadás alkalmával ügyvéd segítené az őt megkereső ügyfeleket.				z a helyszínt, technikai feltételeket az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ biztosítja.	valamint saját erőterhére. Emellett önkéntesek bevonásával is történhet a jogi tanácsadás. A fenntartás érdekében folyamatos pályázati monitorozás szükséges. Emellett fontos a célcsoport tájékoztatása, figyelmének felhívása erre az intézkedésre.	ödés Ajka és Öcs települések között valósulhat meg.
4	Gyűjtési akciók szervezése a rászorulóknak segítése érdekében	A mélyszegénységben élők rossz anyagi körülményei miatt nem tudják megvásárolni a létfenntartásukhoz szükséges alapvető élelmiszereket, tisztálkodási szereket, ruhaneműket, orvosi segédeszközöket, gyógyszereiket. Szervezett adománygyűjtés segítené ennek a célcsoportnak a mindennapjait. Az adományok raktározása is sokszor nagy gondot jelent, ami jelentősen megnehezíti ezeknek a szervezett akcióknak a megvalósulását. Szervezett keretek között, több szervezet összefogásával hatékonyabbá lehet tenni az adományozási	Szervezett keretek között hatékonyabbá válna az adományozás folyamata. Az adományokkal ellátottak száma növekedne ezáltal csökkenne a nélkülözők száma.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járás Esélyteremtő Programterve	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	- Szervezeti keretek meghatározása. - Érintettek körének feltérképezése. - Adományozói kör kialakítása. - Raktározási lehetőségek feltérképezése. - Adományozás folyamatának működtetése, fenntartása.	Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ, Ajka Város Önkormányzata, Te Számítasz Egyesület	2028. 03. 31. (péntek)	- Kiosztott adományok száma. - Adományozók száma.	Anyagi források biztosítása: pályázati, önkormányzati, adományok Szakmai koordináció: célcsoporttal foglalkozó szakemberek bevonása	Az együttműködő szervezetek és intézmények közötti partneri viszony alapozza meg a tevékenység hosszú fenntarthatóságát. Emellett esetleges pályázati források, adományok bevonása is nélkülözhetetlen.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.

		folyamatot.										
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Iskolaőrség, Iskola Rendőre Program	A gyermekek egyre több időt töltenek okos eszközeik társaságában, visszaszorulnak a személyes kapcsolatok. Az internetes felületeken erőszakos, agresszív játékkal játszanak, ami viselkedésükre negatív hatással van. Egyre gyakoribbak az iskolában az erőszakos cselekedetek illetve nagyon előtérbe került az online zaklatás is. Az iskolai erőszakos cselekedetek visszaszorítását segíti az iskola örök jelenléte az oktatási intézményben.	Iskolai zaklatások, online zaklatások számának csökkenése. Gyermekek szemléletformálása.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járási Esélyteremtő Programterve	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Szakmai megvalósítók kijelölése. Kapcsolatfelvétel az oktatási intézményekkel. Szórányanyagok elkészítése, terjesztése. Tájékoztató előadások foglalkozások megtartása. Iskolaőrség, Iskola Rendőre Program megvalósítása.	Ajkai Rendőrkapitányság, Pápai Tankerületi Központ, iskolák	2028. 03. 31. (péntek)	Erőszakos esetek számának csökkenése. Online zaklatási ügyek számának csökkenése.	Humán erőforrások biztosítása a rendőrség, iskolák részéről. Szükséges pénzügyi források pályázati, rendőrségi forrásból biztosíthatóak	A tájékoztatókat tartó szakemberek elkötelezetté válása hatékonyan hozzájárulhat a tevékenység hosszú távú fenntartásához. Emellett elengedhetetlen az anyagi források bevonása és az együttműködések fenntartása.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.
2	Gyermekszületési támogatás biztosítása	Évek óta komoly probléma a lakosság előregedése, születések számának csökkenése ezáltal pedig a lakosság szám csökkenése. Városvezetés célja a lakosság csökkenésének visszaszorítása, a kis gyermekes szülők támogatása, a gyermekvállalási kedv ösztönzése, a családok támogatása. Ennek jegyében az ajkai állandó lakhellyel rendelkező és életvitelszerűen Ajkán élő gyermeket vállaló családok	Gyermekvállalási kedv ösztönzése, születések számának emelkedése.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járási Esélyteremtő Programterve	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	A jogosultak körének meghatározása. Gyermekszületési támogatás biztosítása.	Ajka Város Önkormányzata, Ajka Városért Alapítvány	2028. 03. 31. (péntek)	Programban résztvevők száma, támogatásban részesülők száma.	A humán és technikai erőforrásokat az önkormányzat biztosítja. A pénzügyi forrásokat az önkormányzat, az Ajka Városért Alapítvány és pályázati források biztosítják.	Az eredmény fenntartásához pénzügyi források megléte szükséges elsősorban.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.

		gyermekszületési támogatásban részesülnek.										
3	Ösztöndíj programok megvalósítása	A lakosságszám évek óta folyamatosan csökken, mely betudható a születési szám csökkenésének és az elöregedő lakosságnak. Emellett az elvándorlás is jellemző akár munkahely miatt, külföldre költözés miatt vagy távoli iskolaválasztás miatt. Elvándorlások számának csökkenése érdekében városi ösztöndíj programok megvalósítására kerül sor.	Elvándorlások számának csökkenése.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járási Esélyteremtő Programterve	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Pályázati felhívás összeállítása. Anyagi háttér biztosítása. Pályázat meghirdetése. Beérkezett pályázatok bírálata. Ösztöndíjak folyósítása.	Ajka Város Önkormányzata, Ajka Városért Alapítvány	2028. 03. 31. (péntek)	Programban résztvevők száma.	Humán forrást az önkormányzat biztosítja. Pénzügyi forrást az önkormányzat, pályázati források, adományok biztosítják.	A fenntarthatóság biztosításához pénzügyi források szükségesek.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható változások közötti együttműködés.
4	Támogatott nyári táborok, kulturális programok szervezése	Alacsonyabb jövedelemmel rendelkező családok sem tudják gyermekeik részére biztosítani a kulturális, szabadidős programokon történő részvételt, amennyiben azok díjkötelesek. Ezeknek a gyerekeknek is fontos, hogy szabadidejüket hasznosan töltsék és a nyári szünetben felügyelet alatt legyenek. Az ingyenes programok biztosításával ezek a gyerekek is élményekkel teli programokon vehetnek részt.	A szerényebb anyagi körülmények között élő gyermekek számára hasznos, szórakoztató és tartalmas programokat kínálni akár nyári táborok, akár más kulturális programok szervezése révén.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járási Esélyteremtő Programterve	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	- Források bevonása. - Szakmai megvalósítók kijelölése. - Együttműködő partnerek bevonása. - Szóróanyag készítése, program meghirdetése. - Megvalósítás, fenntartás.	Ajka Város Önkormányzata, Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ	2028. 03. 31. (péntek)	Rendezvények száma, rendezvényeken résztvevők száma.	Pénzügyi források biztosítása: pályázati, önkormányzati keretből történik. Szakmai koordináció: célcsoporttal foglalkozó szakemberek bevonása	Az együttműködő szervezetek és intézmények közötti partneri viszony alapozza meg a tevékenység hosszú fenntarthatóságát. Emellett esetleges pályázati források, adományok bevonása is nélkülözhetetlen.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható változások közötti együttműködés.
5	Preventív célú előadások,	Napjainkban egyre gyakoribbá vált a káros	Célja, hogy a gyermekek	Integrált Településfejlesztési	„Legyen jobb a gyermekeknek”	- Szakmai megvalósítók	Ajkai Rendőrkapitányság,	2028. 03. 31. (péntek)	Rendezvények, programok,	Pénzügyi források	A tájékoztatókat tartó szakemberek	Jelen intézkedés

	tájékoztatók, foglalkozások szervezése	szervedélyek jelenléte a gyermekeknél. Energiaitalok, dohányzás, elf bar használat, számítógép függőség, szerencsejáték függőség, alkohol függőség is megjelent/megjelenhet a gyermekek életében. Meg kell ismertetni a gyermekekkel a függőség fogalmát, típusait illetve azt, hogy miként kerüljük el, hogy ezek a káros szervedélyek kialakuljanak náluk.	mindenkor felismerjük a veszélyhelyzeteket, meg tudják különböztetni a pozitív és negatív befolyásolást. Ki tudják számítani döntéseik és cselekedeteik következményét, eredményét.	Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járás Esélyteremtő Programterve	Nemzeti Stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	kijelölése. - Kapcsolatfelvétel az iskolákkal. - Szakmai anyagok terjesztése. - Előadások, foglalkozások, prezentációk megtartása. - Program fenntartása.	Ajka Város Önkormányzata, Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ		jelenlévők száma.	biztosítása: pályázati, rendőrségi keretből történik. Szakmai koordináció: célcsoporttal foglalkozó szakemberek bevonása	elkötelezetté válása hatékonyan hozzájárulhat a tevékenység hosszú távú fenntartásához. Emellett elengedhetetlen az anyagi források bevonása és az együttműködések fenntartása.	megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.
6	Iskolán kívüli felzárkóztató foglalkozások, szakkörök működtetése	Működnek az iskolákban tanulószobák, de sok esetben ez a problémásabb gyermekek számára nem elegendő. Ehhez a problémához még társulhat egy olyan családi környezet, amely nem akarja/nem tudja támogatni azzal gyermekét, hogy segít neki a tanulásban, akkor a gyermek lemorzsolódhat társaitól. Nagyon fontos, hogy szervezett keretek között, szakemberek bevonásával ezek a gyerekek lehetőséget kapjanak tanulásuk, fejlődésük támogatására. Így jóval több figyelem juthat a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekekre.	Nehézségekkel küzdő gyermekek fejlődésének elősegítése, tanulási nehézségeik mérséklése.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járás Esélyteremtő Programterve	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	- Pályázati források felkutatása. - Szakmai megvalósítók bevonása. - Célcsoport bevonása. - Program működtetése, fenntartása.	Te Számítasz Egyesület, Ajka Város Önkormányzata	2028. 03. 31. (péntek)	Programon résztvevők száma.	Pénzügyi források biztosítása: pályázati keretből, adományokból történik. Szakmai koordináció: célcsoporttal foglalkozó szakemberek bevonása	Az együttműködő szervezetek, intézmények közötti partneri viszony alapozza meg a tevékenység hosszú fenntarthatóságát. Emellett esetleges pályázati források, adományok bevonása is nélkülözhetetlen.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.

III. A nők esélyegyenlősége												
1	Új bölcsődei férőhelyek kialakítása, új épület kialakítása	Ajka Városi Bölcsőde férőhelyeinek száma 126. Az épület korszerűsítése, felújítása a tavalyi évben fejeződött be. Ezen a telephelyen nem lehetséges már további férőhelybővítés. Több olyan jelentkező van, ahol az egyik szülő vagy épp egyik szülő sem dolgozik. Ilyen esetekben a bölcsőde nem tudja felvenni a kisgyermeket. Az elmúlt időszakban minden jelentkező fel lett véve. A gyakorlat alapján márciusig feltöltődik az intézmény, így az év közben jelentkezőket már nem tudják fogadni, csak szeptembertől. Igényfelmérést követően szükségessé válhat egy új, másik telephelyen működő bölcsőde kialakítása.	Bölcsődei férőhelyek bővítése. Korszerű, minden igényt kielégítő intézmény kialakítása.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járási Esélyteremtő Programterve	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	1. Igényfelmérés elkészítése új bölcsődei épület kialakítására. 2. Pályázati lehetőségek feltérképezése/ anyagi források felkutatása 3. Új építés esetén műszaki dokumentáció, tervek elkészítése 4. Kivitelezés	Ajka Város Önkormányzata	2028. 03. 31. (péntek)	Létrejött új férőhelyek száma	Pénzügyi háttér biztosítása pályázati forrásból történik.	Folyamatos nyomon követés, igényfelmérés önkormányzati támogatással és pályázati források bevonásával.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.
2	Női férőhelyek bővítése a hajléktalanellátó intézményekben	Hajléktalan nők lakhatási problémája: Hajléktalan nők elhelyezésének nehézségei. Kevesebb a női férőhelyek száma, mint a férfiak számára kialakított férőhelyek száma. A városban három hajléktalan szálló működik. A Szociális Szolgáltató és Gondozási Központ által üzemeltetett, 16	Női férőhelyek bővítése a hajléktalanellátó intézményekben	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járási Esélyteremtő Programterve	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	- Érintettek, igények feltérképezése. - Program tematikájának kidolgozása. - Ütemterv készítése. - Forrástérkép készítése. - Program folyamatos megvalósítása.	Ajka Város Önkormányzata, Szociális Szolgáltató és Gondozási Központ	2028. 03. 31. (péntek)	Női férőhelyek számának növekedése.	Pénzügyi források bevonása szükséges elsősorban pályázati forrásból.	Folyamatos nyomon követés és új résztvevők bevonása.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.

		férőhelyes. Ott jelenleg 8 nő és 8 férfi ellátása biztosított.										
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Idősek otthona épületének bővítése, korszerűsítése, új épület kialakítása új férőhelyek biztosításával	Jelenleg az idősek otthonában férőhely hiány tapasztalható. Várólista alakult ki. Emellett szükséges az épület felújítása, tetőcseréje.	Mindenki számára biztosított legyen valamely szolgáltatás igénybevétele. Csökkenjen a várakozási idő az egyes intézményekben. Korszerű segítségnyújtás biztosítása, a biztonságérzet erősítése.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járás Esélyteremtő Programterve	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Tervek, műszaki dokumentáció készítése Felújítás, korszerűsítés megvalósítása	Ajka Város Önkormányzat	2028. 03. 31. (péntek)	Új férőhelyek száma, elkészült ingatlan Hosszútávon az idősek háza, valamint egy új intézmény megvalósítása kedvező hatást gyakorolna a várólisták csökkentésére. A meglévő szolgáltatások fejlesztése, bővítése, az intézmények korszerűbbé tétele.	Önkormányzati támogatással és pályázati források bevonásával megvalósítható az intézkedés.	A megvalósítást követően folyamatos karbantartás, állagmegóvás biztosítása. Pályázati források bevonásával további fejlesztések biztosítása.	Az intézkedés végrehajtása során nem történik önkormányzatok közötti együttműködés.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Érzékenyítő programok, tájékoztatók szervezése	Jellemző a lakókörnyezet diszkriminatív fellépése a fogyatékkal élőkkel szemben. Ezért szükséges a lakosság informálása a fogyatékkal élőkrol, az életközösségek jogainak, kötelességeinek ismertetése. Lakóközösségek számára tájékoztatók tartása esetleges lakógyűlések alkalmával. Szemléletformáló programok lebonyolítása városi rendezvények	Lakókörnyezet elfogadóbbá válik a fogyatékkal élők fele ezáltal nő a beilleszkedési esélye ennek a célcsoportnak.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járás Esélyteremtő Programterve	Országos Fogyatékgazdasági Program (2015-2025) Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Lakókörnyezetükben diszkriminációval érintettek körének meghatározása. Kapcsolatfelvétel a közös képviselőkkel, lakókörnyezetben élőkkel. Tájékoztatók megszervezése a lakosok számára.	Molnár Gábor Műhely Alapítvány	2028. 03. 31. (péntek)	Megtartott tájékoztató előadások száma.	Szakmai koordináció: célcsoporttal foglalkozó szakemberek bevonása. Anyagi források biztosítása: pályázati, önkormányzati.	Programgazdák, programvezetők folyamatos bevonása, motiváltságuk fenntartása szükséges az eredmények biztosításához.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.

		alkalmával.										
2	Előítéletes magatartás megszüntetése a tömegközlekedést használó fogyatékkal élők felé	A tömegközlekedési eszközök használata során több esetben atrocitások érik a fogyatékkal élőket. A sofőrök a buszon nem tolerálják a segítőkutya jelenlétét. Nem ismerik a jogszabályokat erre vonatkozóan emiatt előítéletesen lépnek fel a fogyatékkal élővel szemben. Például a vakvezető kutyát nem engedik fel a járatra ezzel megakadályozva a vak ember utazásának lehetőségét. Szükséges az ÉNYKK Zrt. munkatársainak tájékoztatása, szemléletformálása, érzékenyítése.	A fogyatékkal élőkkel szembeni igazságtalan és jogtalan fellépések számának csökkentése, a célcsoport biztonságos és problémáktól mentes közlekedésének segítése.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járás Esélyteremtő Programterve	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Program szakmai vezetőjének, mentorának kijelölése. Kapcsolatfelvétel az ÉNYKK Zrt. vezetésével. Szakmai anyagok összeállítása. Tájékoztatók, előadások, rendezvények megtartása.	Molnár Gábor Műhely Alapítvány, Ajka Város Önkormányzata, érintett civil szervezetek	2028. 03. 31. (péntek)	Fogyatékkal élők felé irányuló atrocitások számának csökkenése.	Anyagi források biztosítása: pályázati, önkormányzati. Szakmai koordináció: célcsoporttal foglalkozó szakemberek bevonása.	Programgazdák, programvezetők folyamatos bevonása, motiváltságuk fenntartása, az ÉNYKK Zrt. munkatársainak együttműködése szükséges az eredmények biztosításához.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.
3	Fogyatékkal élők verbális bántalmazásának visszaszorítása a pályaudvarokon	A fogyatékkal élők nap mint nap verbális erőszak áldozatául esnek a pályaudvarokon, várótermekben.	Cél, hogy ezek a bántalmazások visszaszoruljanak. A fogyatékkal élők bármilyen fajta bántás, erőszak nélkül élhessék mindennapi életüket, biztonságban.	Integrált Településfejlesztési Stratégiája Ajka Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója Ajka Járás Esélyteremtő Programterve	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Program szakmai vezetőjének, mentorának kijelölése. Rendőrség, Polgárőrség bevonása a programba. Kapcsolatfelvétel az ÉNYKK Zrt., MÁV vezetésével. Szakmai anyagok összeállítása. Tájékoztatók, előadások, rendezvények megtartása.	Molnár Gábor Műhely Alapítvány, Ajka Város Önkormányzata, érintett civil szervezetek, Rendőrség, Polgárőrség	2028. 03. 31. (péntek)	Esetek számának csökkenése.	Anyagi források biztosítása: pályázati, önkormányzati. Szakmai koordináció: célcsoporttal foglalkozó szakemberek bevonása.	Programgazdák, programvezetők folyamatos bevonása, motiváltságuk fenntartása szükséges az eredmények biztosításához.	Jelen intézkedés megvalósítása esetén nem várható önkormányzatok közötti együttműködés.

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok

rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelőség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelősége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelőségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Az **Ajka** város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően **Ajka** város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 32/2024. (III.07.) Kt. számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Ajka, 2024. március 7.

Aláírás

**AJKAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL
ÖNKORMÁNYZATI IRODA**

✉ 8401 AJKA, Városháza Szabadság tér 12.

☎ (88) 521-102 fax:(88) 212-794

e-mail: jegyzo@hivatal.ajka.hu

Ügyszám: 1/27-4/2024.

K I V O N A T
Ajka Város Önkormányzata Képviselő-testülete
2024. március 7-i üléséről

32/2024. (III.07.) Kt. határozat

Ajka Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta az „Ajka Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadása” című előterjesztést és az alábbi döntést hozza:

1. Ajka Város Önkormányzat Képviselő-testülete jóváhagyja Ajka Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját a határozat melléklete szerinti tartalommal.
2. Ajka Város Önkormányzat Képviselő-testülete kötelezettséget vállal az intézkedési terv végrehajtásának két évente történő áttekintésére, szükség esetén az intézkedési terv felülvizsgálatára valamint a helyzetelemzés és az intézkedési terv módosítására.

Felelős: jegyző

Határidő: azonnal

Schwartz Béla sk.
polgármester

Dr. Jáger László sk.
címzetes főjegyző

A kivonat hitelül:
Ajka, 2024. március 7.

Jäger László